

**CCOO i UGT criden
a mobilitzacions**

Re-acció sindical

Re-acció sindical. No solament perquè d'accions sindicals concretes en quedaran ben poques si s'aprova el projecte de llei que la UCD i AP guillotinen a la Comissió de Treball de les Corts, sinó també perquè les centrals sindicals CCOO i UGT han cridat conjuntament a una campanya de mobilitzacions pels dies 22 i 23. I, des d'ara, assemblees als centres de treball i resolucions a les Corts. Per evitar una llei d'acció reaccionària. (Editorial a la pàg. 2 i informació a pàg. 4)

Inguanzo, la "gran sorpresa"

Amb la victòria dels dos candidats del PSOE s'han saldat les eleccions parcials a Astúries i Alacant, ce-

Dos nous senadors socialistes

Gran salt del PCE

Resultats totals provisionals de les eleccions parcials per al Senat a Alacant i Astúries coneguts al moment de tancar l'edició:

ASTÚRIES

PSOE, 121.729 vots (32'60 per cent, 15-J: 23'0)
UCD, 87.491 vots (23'40 per cent, 15-J: 22'4)
PCE, 86.671 vots (23'02 per cent, 15-J: 7'9)
AP, 55.120 vots (14'70 per cent, 15-J: 9'9)

ALACANT

PSOE, 120.776 vots (34'64 per cent, 15-J: 38'3)
UCD, 108.599 vots (31'15 per cent, 15-J: 35'4)
PCE, 57.203 vots (16'40 per cent, 15-J: 9'4)
AP, 36.038 vots (10'33 per cent, 15-J: 6'3)

lebrades dimecres, els resultats de les quals arribaven a la nostra redacció just en el moment de tancar aquest número, sense temps ja per analitzar-ne els resultats. Destaca, però, a més a més de l'índex relativament elevat d'abstencions —es tracta d'unes eleccions parcials—, l'espectacular salt del PCE (del 7,9 al 23 per cent a Astúries i del 9,4 al 16,4 per cent a Alacant), l'únic entre els quatre grans partits amb representació parlamentària que incrementa el nombre total de vots, així com el retrocés de la UCD i la millora relativa d'AP. Es confirma d'aquesta manera una tendència clarament no bipartidista de la política del país i es reforça la política de consens preconitzada pels comunistes.

(Crònica política a la pàg. 2)

PROLETARIS DE TOTS ELS PAISOS:
UNIU-VOS!

treball

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Número: 529

Del 19 al 25 de maig de 1978

Preu: 15 pessetes

De "Treball"
al Vallès

Festes del PSUC

Festes del PSUC. Les primeres grans festes d'enguany, la del Baix Llobregat, aquest cap de setmana, i la del Vallès Occidental, Festa de TREBALL, del 21 al 28. Entre les nombroses activitats programades, mítings amb López Raimundo i Gutiérrez Díaz, i també amb Tamames, diumenge al Baix, i Ignacio Gallego, a Sabadell. (Pàgina 14)

Centenars de milers de treballadors en vaga

Convenis: tots alhora

Centenars de milers de treballadors estan realitzant una vaga de vint-i-quatre hores quan entra en màquines aquest número de TREBALL. Els treballadors del Metall, del Tèxtil, de la Construcció i l'Hoteleria, així com els de la Sanitat, protagonitzen una acció generalitzada que té un denominador comú: la lluita per uns convenis que millorin les seves condicions de treball i de vida, deteriorades per les conseqüències de la crisi econòmica que, ells, pateixen més que ningú. És impossible, en el moment d'escriure aquestes ratlles, saber l'abast numèric de l'acció, però totes les fonts consultades per TREBALL confirmen allò que ha estat característic de les darreres grans

accions obreres: massivitat en la resposta, fermesa en l'acció i un elevat sentit de responsabilitat. (Informació i comentari a la pàg. 7)

Accions parcials massives han desembocat en una acció de 24 hores generalitzada (Foto d'arxiu)

El Congrés de les Comissions Obreres de Catalunya —el primer en la legalitat— s'ha celebrat el passat cap de setmana a Barcelona. N'oferim àmplia informació a les pàgines centrals i a la pàgina 7. (Foto de Jordi Morera)

Prieto, president de la Federació d'AA VV de Barcelona (Pàg. 10)

Dos senadors del PSOE a Astúries i Alacant

Un "test" electoral

MADRID, 18.- El doble triomf del candidat socialista en les eleccions celebrades a Alacant i Astúries, que han significat un avenç espectacular del PCE, constituïa la dada política de més gran rellevància dels darrers dies. Juntament amb aquest, d'altres fets de la mateixa transcendència política, com la reestructuració del comitè de direcció del partit governamental i l'esclat d'una nova onada de violència a Euskadi, situaven la conjuntura política en uns perfils precisos.

UN TEST POLÍTIC

Les esmentades eleccions, havien estat plantejades pels principals partits com un autèntic test. És a dir com un sondeig tan vàlid per mesurar els canvis experimentals en l'electorat des de les eleccions generals del 15 de juny del 77 com per poder avançar previsions sobre les municipals i les properes legislatives, que caldrà convocar un cop aprovada la Constitució.

Aquest plantejament va definir els començaments de la fi. En aquesta línia, tant uns partits com uns altres varen aportar a les campanyes electorals tant els seus millors espases, començant pel mateix president del govern i els secretaris generals del PCE i del PSOE, com unes dosis elevades de duresa en els atacs respectius que es produïren durant la campanya electoral i que van fer que l'electorat oblidés, per un moment, les travetes polítiques en concret que les principals forces polítiques es fan al Parlament.

UCD ¿UNA REESTRUCTURACIÓ A FONTS?

No debades, uns dies abans el partit governamental havia procedit a una remodelació del seu comitè executiu i a l'elecció del coordinador general, en un intent de donar

resposta a la crítica situació per la qual travessava des d'unes setmanes enrere i que tendia a empitjorar.

I tant un acord com l'altre tenien la mateixa direcció: remarcar el caràcter de partit situat suposadament al centre-esquerra per, sens dubte, d'aquesta manera, frenar l'ofensiva llançada amb l'objectiu d'esgarrapar-li part de l'electorat. Així, mentre que la majoria dels 24 membres del comitè executiu pertanyien a l'ala més progressista de la UCD, la formada per socialdemòcrates i democristians, el càrrec de segon del president requeia sobre un socialdemòcrata, Arias Salgado.

L'operació tenia uns objectius meridionament clars. No obstant això, tot sembla indicar que els problemes del partit governamental no acabaven aquí sinó que, fins i tot, poden entrar en una nova fase d'agudització. Al capdavant, l'interrogant que es posa damunt la taula fa referència que si en realitat la reestructuració que ha fet el president Suárez és una reestructuració a fons o si és només una mesura conjuntural, generadora a mig termini de noves crisis.

En aquest sentit, l'ex-ministre de Franco José Maria de Areilza deia que el consell executiu de la UCD és una màquina que, segons confessió dels propis interessats, funciona al dictat de la Moncloa, és a dir, del president Suárez.

Aquest punt pot restar virtualment als acords adoptats. Perquè en el fons del problema es pot trobar la resposta que UCD donarà a la fracció de l'electorat situada més

cap a la dreta que, precisament, és la majoritària. Encara que, és clar, la maniobra pot consistir a plantar una imatge d'aquesta esquerra al cim del partit, per evitar divisions internes per aquesta banda, i acomplir una política de centre-dreta que respongui als interessos de classe de la part majoritària del seu electorat...

LA VIOLÈNCIA ESCLATA A EUSKADI

D'altra banda, i en aquests mateixos dies, una nova i greu onada de violència esclatava a algunes poblacions d'Euskadi, després dels esdeveniments de Pamplona, al voltant dels quals es creava una comissió investigadora formada per militants de les principals forces polítiques.

Aquest nou esclat de violència tenia com a dades més significatives els intents d'assaltar algunes casernes de la Guàrdia Civil, els enfrontaments armats entre militants d'ETA i forces d'ordre públic, manifestacions pels carrers de les principals ciutats i, al final, un tràgic balanç de morts que situava el problema en uns nivells difícilment superables.

Davant d'aquesta situació, el Consell General basc feia pública una declaració en la qual denunciava la creació d'un "clima insostenible" i demanava l'acabament de l'acció violenta. Posterior-

ment, alguns membres de l'esmentat òrgan preautonòmic d'Euskadi demanaven que el govern entrés en negociacions amb l'organització ETA, alhora que rebutjaven la intromissió del president de la Generalitat, Josep Tarradellas, en els afers que concierneixen el poble basc.

Per la seva banda, el Partit Comunista d'Euskadi feia pública una declaració en la qual sol·licitava la legalització dels partits independentistes HASI i LAIA i també la capacitat dels organismes autonòmics per poder dotar-se de forces d'ordre públic, "mesures elementals en qualsevol democràcia per avançar en l'auto-organització de la vida ciutadana..."

En fi, mentrestant, la comissió d'assumptes constitucionals del Congrés de Diputats donava llum verda a alguns articles del projecte de Constitució, la comissió de Treball continuava la seva feina de retallar i podar del projecte d'acció sindical a l'empresa i el cap de l'Estat Major de l'Exèrcit, tinent general Vega Rodríguez, presentava la seva dimissió per discrepàncies amb el vice-president per a Assumptes de la Defensa, Gutiérrez Mellado, alhora que l'ex-ministre franquista Jsé Antonio Giron feia una crida per "salvar altre cop Espanya" en la clausura de l'assemblea nacional de la Confederació Nacional de Combatents...

Les eleccions parcials d'Alacant i Astúries, un test (Foto arxiu)

Una llei que no val

El projecte de llei d'acció sindical a l'empresa és sistemàticament retallat a la comissió de Treball del Congrés per la UCD i Aliança Popular. Al darrer ple d'aquesta comissió es va crear un clima de gran tensió ja que, des de l'article 16 al 23, aquests dos partits van anar introduint sistemàticament modificacions al text de la ponència i presentant esmenes "in voce" que es defensaran al ple del Congrés.

Fent ús i abús de la seva condició de majoria dins la comissió, Aliança Popular i la UCD no solament volen limitar el projecte sinó que, a més a més, intenten negar els drets que els treballadors ja tenen. Així, l'article 22, si és aprovat pel ple del Congrés amb l'esmena conjunta d'AP i UCD, prohibeix als treballadors ser assistits per assessors, i fins i tot la presència a l'empresa dels responsables dels sindicats, en no permetre l'estada als centres de treball de persones que no en formin part. També, en lloc de garantir el normal desenvolupament de les assemblees als centres de treball, introdueixen l'afegit "sempre que reuneixi les condicions", sense assenyalar qui determinarà si hi ha o no condicions. És a dir, s'estableix el dret d'assemblea, però dins d'una gran ambigüitat i imprecisió perquè continuï imperant la llei del més fort. Es pretén també que l'interval entre assemblees i assemblees sigui de dos mesos.

L'argument utilitzat per anar retallant és la defensa de les "minories", l'legiu sindicalisme groc. En realitat, busquen negar els drets del conjunt dels treballadors i els de totes les centrals sindicals, petites i grans, perquè puguin tirar endavant les seves funcions.

Els diputats d'AP, UCD i Minoria Catalana volien forçar els treballs de la comissió del dia 16 per tal d'acabar el projecte i que els treballadors es trobessin davant d'uns fets consumats. Comunistes i socialistes s'hi oposaren rotundament. La impopularitat que cada cop més té el projecte a mesura que se'l retalla i passen els dies, empenyia AP, UCD i Minoria Catalana a donar per acabada la discussió a la comissió, contràriament al que pensaven i van fer davant del Primer de Maig, que van ajornar el debat sobre l'article 9.

Els comunistes ens varem negar a continuar el debat fora d'hora perquè considerem un deure informar els treballadors sobre quina és la situació. Si els patrons s'havien reunit als camps de futbol, a les places de toros i havien anat fins i tot a Nova York per pressionar el govern, calia esperar que els treballadors no s'estiguessin quiets. La postura retrògrada que mantenen els diputats de la dreta empeny els treballadors a continuar sortint al carrer, a no esperar plegats de mans. Amb aquest projecte, l'única alternativa dels treballadors és continuar lluitant a través de les mobilitzacions.

L'actitud d'AP i de la UCD és molt lluny d'aconseguir un marc de relacions laborals que garanteixi els drets mínims dels treballadors. Amb la seva postura, no solament s'allunyen del que hauria de ser una llei vàlida per a tothom sinó que provoquen perilloses tensions. Queda molt clar que una llei d'acció sindical a l'empresa que no compti amb l'acceptació dels treballadors neix morta i ens situa en un terreny d'accions il·legals que en res no contribuiria a l'estabilitat democràtica.

El dit a l'ull

Collonut, acadèmic

La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans ha acceptat un seguit de modificacions destinades al "Diccionari general de la llengua catalana". Com sempre, aquestes notes ens provoquen alegria i tristesa alhora. Alegria perquè eixamplen les nostres possibilitats expressives; tristesa, perquè t'adones de la quantitat ingent d'errors comesos abans d'ara. Per exemple, cada vegada que deïem, abans d'ara: "el cardiòleg creu que es tracta d'una situació límit", cometem un error, un pecat lingüístic, per tal com "cardiòleg" no havia estat un terme admes abans d'ara. Ni "geriatria". Ni "maçoneria". Ni tampoc "marcapàs", la qual cosa reduïa les possibilitats informatives sobre la salut fèrria de la Passionària. Ens assabentem, també, que ha estat acceptat l'adjectiu "menopàusic -a", al·lusió directa a la cada cop més prematura "menopàusia" masculina. Una altra novetat que saludarem eufòrics és la del mot "al·lèrgia", amb l'adjectiu "al·lèrgic". Fins i tot amb sentit figurat, amb un exemple antològic sobre el qual TREBALL hauria d'editorialitzar: "Al·lèrgia. f. Estat de susceptibilitat exagerada davant un agent determinant, el qual és innocu per a la majoria dels individus. / Fig. Tenir al·lèrgia a la política."

La gran novetat, tanmateix, per a aquesta massa immensa de malparlats de tots els Països Catalans és l'acceptació acadèmica del substantiu "collonada" i dels adjectius "collonut/collonuda". Com explicaria l'amic Sebastià Serrano, no deixa de ser sospitosos que un adjectiu definit com "que té testicles", signifiqui, en sentit figurat: "Extraordinari, magnífic, sorprenent", la qual cosa demostra que àdhuc el llenguatge és amarat de masclisme. Com a compensació lilosa, la Secció Filològica ha acceptat: "tigressa", "menargia" (primera aparició de la menstruació) i afegeix un sentit més al substantiu "mamada" (allò que mama la criatura d'un cop) si bé encara, la docta corporació, no cau en el parany dels tèrbols significats vulgars de l'acció de mamar.

Sàpiguen, per tant, els responsables de la propaganda dels partits, per a les properes campanyes electorals, que poden confegir eslògans com els següents (sense perill de cometre incorreccions lingüístiques): "Engegueu els alcaldes menopàusics, voteu X, la tigressa del PSUC!", o "Si voleu assegurar la mamada dels vostres fills, voteu comunista", "Prou collonades: voteu candidats collonuts, voteu PSUC!", "Regidors PSUC, el millor marcapàs per als al·lèrgics a la política"...

per IGNASI RIERA

treball
 REDACTORS
 COL·LABORADORS
 Enric Vives (cap de redacció), M. d'Amposta, Antoni Batista, Francesc J. Castellanos, L. López del Castillo, Enric Cerdà, Albert Farràs, Carles Fortuny, Joaquim G., Gabriel Jaraba, Txiki Laorden, Antoni Lucchetti, Víctor Mora, Teresa Pàmies, Pérez de Olaguer, Elena Posa, Albert Presas, Rafael Ribó, Ignasi Riera, Marta Rosés, M. F. Ruiz de Villalobos, Joan Sanjuan, Francesc Valverdú, Rodrigo Vázquez Prada, Pau Verrié, Pere Vila.
 Corresponsals: Magda Ballester, Josep Girona, Angel Laca, lle, Manuel Luis, Josep M. Porta, Josep Quintanas, E.J. Ricart, Josep Sivilla, Carles Teixidor.
 Confeció: Jaume Ribé.
 Fotografies: Jordi Morera i Enric Quintana.
 Director: Joan Busquet
 Redacció, administració i publicitat: Vallespir, 171, baixos, Barcelona, 14.
 Telèfon: 321 21 54
 Edita: PSUC
 Impres a Ingemesa
 Dipòsit legal: B 16948-77

La setmana a Catalunya

La "crisi" del Consell, congelada

La crisi oberta al si de la Generalitat de Catalunya no sembla, encara, trobar vies de solució. La possible remodelació del Consell serà abordada dins d'uns dies en una nova reunió del president Tarradellas amb els cinc consellers polítics. Mentrestant la crítica, que s'expressa moderadament a nivell polític, assoleix cotes cada cop més altes en els ambients populars.

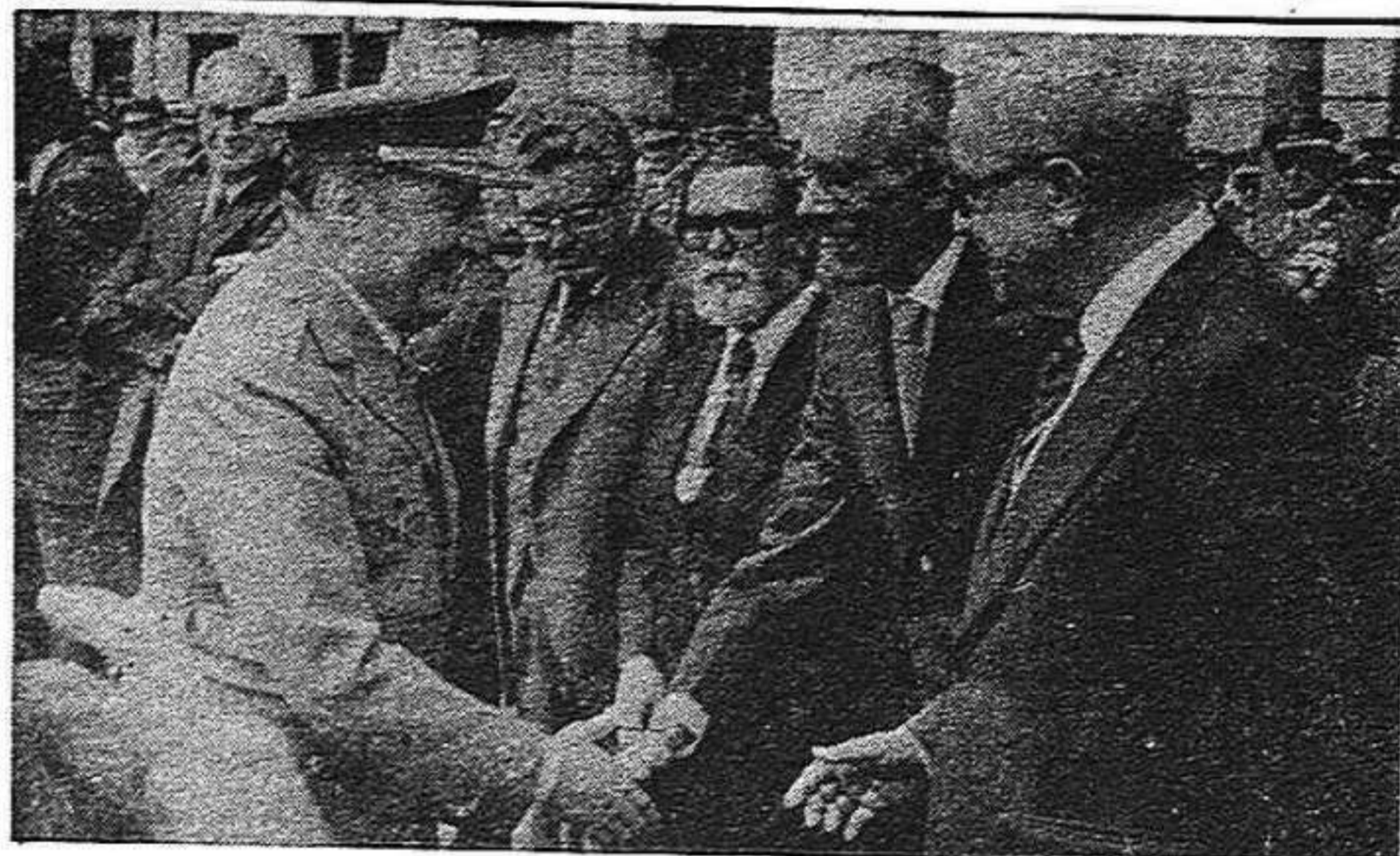
Dimarts passat tornava a reunir-se el president de la Generalitat amb els consellers polítics (Pujol, Reventós, Triguera, Sentís i Antoni Gutiérrez) per examinar l'actual situació de la institució pre-autonòmica. En acabar la sessió es confirmava oficialment allò que en els ambients periodístics corria ja des de feia molts dies: la possibilitat d'una "remodelació" del Consell. Dit en un llenguatge planer, això podria significar el canvi d'alguns dels consellers tècnics —o amb cartera— i la seva substitució per altres persones. Segons sembla, els "substituïbles" serien Roig (Agricultura), Serra (Urbanisme), Espasa (Sanitat) i Rahola (Governació).

Els consellers polítics disposen ara d'un marge per intentar oferir possibles solucions a aquesta crisi de tan difícil comprensió a nivell popular i que està originant explicables crispacions. Si el 23 d'abril, Diada de Sant Jordi, el públic que emplenava la plaça de Sant Jaume es dividí entre els qui xiularen i els qui aplaudiren, el Primer de Maig hi hagueren crits de "Benet president", i en el recent congrés de Comissions Obres un sector dels delegats cridà ben fort "Tarradellas dimissió". L'abandó de Convergència Democràtica de Catalunya per part de Miquel Sellarès (home que l'havia representat a l'Assemblea de Catalunya i altres organismes unitaris) anà acompanyada de fortíssimes crítiques al president de la Generalitat, caracteritzant-lo com el representant dels interessos d'UCD a Catalunya. A Madrid, Josep Benet, en una conferència, es referia al deteriorament de la imatge de la institució catalana —reivindicada per centenars de milers de persones en els darrers temps— i, efectivament, centrava la qüestió: la identificació, avui, de la Generalitat amb l'estil i actuació del president Tarradellas pot produir un gravíssim desencaix, pot accentuar el "tantsen-fotisme" o alimentar concepcions perilloses com que l'autonomia o la Generalitat no serveixen per a resoldre els problemes obrers i populars.

El manteniment d'aquesta situació és, sens dubte, un greu perill per a la consolidació de la democràcia a Catalunya. Més enllà del marc estrictament català, la imatge de la Generalitat no és, precisament, un mirall en el qual fixar-se. Quan els pobles d'Espanya han dipositat tantes esperances en l'autonomia —i pensem molt especialment en Euskadi, que torna a viure una delicadíssima situació— el panorama de Catalunya no és massa afalagador. La principal responsabilitat d'aquesta

situació recau sobre el govern d'UCD i la seva política vacil·lant, reticent i conservadora; però, cal dir-ho, l'estil del president de la Generalitat, caracteritzat per la seva actitud de no informar, de prescindir dels diputats i senadors i, en definitiva, dels partits, no és precisament una contribució, sinó més aviat al contrari, a la superació de l'actual situació.

És probable que, en moments de certa eufòria, tots plegats hàgim pensat que el

Dimarts passat va prendre possessió del seu càrrec el nou capità general de Catalunya, tinent general Ibàñez Freire. A l'acte acudiren el president Tarradellas, els membres del Consell de la Generalitat, forces polítiques, parlamentaris, senadors de l'Entesa i altres personalitats i càrrecs oficials. Hom ha destacat com a significativa la presència dels comunistes. López Raimundo i Gutiérrez Díaz, i la del senador Josep Benet, com una prova més de reconciliació i consolidació democràtica. Les declaracions posteriors d'Ibàñez Freire a la premsa anaren pel mateix camí. Referint-se al procés democràtic, digué: "No és el millor ni el pitjor, és l'únic possible". Pel que fa al cas Joglars: "M'agradaria que tingués una solució satisfactòria per a tothom". Preguntat per la presència dels comunistes: "Són aquí representant uns vots que el poble els concedeix". El nou capità general —a la foto, saludant el senador Benet— expressà el seu desig d'acostar l'Exèrcit al poble.

traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat podria ser relativament fàcil. Ens adonem ara que les dificultats —polítiques, tècniques, fins i tot fruit de la inèrcia burocràtica— són reals i com a prova tenim la paràlisi de les negociacions entre el govern central i el govern de Catalunya, l'escàs resultat dels viatges de Tarradellas a Madrid o l'ajornament de la visita de Sureda i Bricall també a Madrid. La situació és extraordinàriament difícil i complicada, però no podrà resoldre's amb gratuïtes afirmacions que "tot va bé". El poble de Catalunya, que lluita aferrissadament contra la mordassa del franquisme, té dret a estar correctament informat de l'estat de les negociacions, té dret a expres-

El Consell de la Generalitat ha aprovat, quan tanquem aquest número de TREBALL, la creació del servei d'ensenyament del català.

sar les seves inquietuds, els seus parers i a mobilitzar-se en defensa dels seus interessos. Té dret també a conèixer el perquè es produeixen determinades "crisis" —i sobretot el seu abast real o si entren en el terreny de la "crisi artificial" que en política es fa servir per justificar dilacions o viratges difícilment explicables— i té dret a reclamar l'efectiu poder per a la Generalitat de Catalunya.

No hem d'amagar que poden existir, endemés, dificultats polítiques suplementàries. El Consell de la Generalitat és l'expressió d'un govern de concentració, d'unitat, amb una forta presència de l'esquerra i del centre-esquerra. Una grollera temptació governamental (i que certs sectors de Catalunya podrien intentar abonar) fóra la d'intentar torpedinar aquest govern, frenant-li tota efectivitat en funció de la presència de l'esquerra. Això, seguim la hipòtesi, portaria a reclamar un govern "homogeni" i "amb possibilitats" (és a dir, de dreta o centre-dreta) i podria tenir notables incidències en la perspectiva d'unes eleccions. Una maniobra d'aquesta mena està avui condemnada al fracàs.

CARLES FORTUNY

Dificultats en el traspàs de serveis

Gutiérrez Díaz: "Allò fonamental és la confiança"

"Allò que passa és: dificultats reals en el traspàs de serveis, a les quals cal fer front amb un coneixement de tot el poble a més a més del govern i amb una acció conjunta de tots els catalans, i al capdavant d'aquesta acció un govern coherent, unit, i una política que sigui l'expressió de la confiança mútua de tots els seus membres". Això respon Antoni Gutiérrez Díaz a la periodista Mary Mérida en una entrevista publicada a la "Hoja del Lunes" d'aquesta setmana, relativa als problemes actuals de la Generalitat i, més concretament, del seu govern. "Un govern —diu el secretari general del PSUC— que ha de ser molt coordinat a l'entorn de la figura del seu president, però que, al mateix temps, ha de comptar amb la confiança de tots els seus membres".

En ser preguntat sobre el caràcter de les dificultats de la Generalitat, el conseller polític comunista assenyala, a més a més "de les que deriven de les nostres pròpies deficiències", la concepció que de les autonomies té el govern de la UCD, "reticent a l'hora d'accelerar-ne el procés", la inèrcia centralista de l'aparell de l'Estat i les dificultats tècniques.

"—¿Quina és la primera cosa que ha de fer el Consell davant aquesta situació?", pregunta la periodista. La resposta és la següent: "Penso que oferir al conjunt del poble català la informació més precisa possible i, al mateix temps, sollicitar-li que se senti responsable del procés de traspàs i que es mobilitzi per anar al seu ajut, sempre de manera pacífica amb contingut polític. No es tracta de sortir al carrer sinó que totes les forces polítiques ciutadanes, les organitzacions sindicals i culturals i tots els estaments catalans facin una pres-

sió política en la forma que és pròpia de cadascun per ajudar-nos en l'avenç d'aquest procés, però conscients que hi ha dificultats i que cal no fer-se il·lusions, perquè aquest procés serà lent."

Després de negar que el govern de Madrid hagi donat instruccions al president Tarradellas relatives a les carteres de Sanitat i Ordenació del Territori, sota la responsabilitat, com hom sap, d'un conseller comunista i d'un altre socialista, respectivament, Antoni Gutiérrez subratlla que "hi ha algunes carteres en les quals els traspàsos són més complexos", com és el cas de Sanitat. "Per altra banda —afegeix el conseller— el se-

"Confiança dels consellers entre ells mateixos i amb el president de la Generalitat".

nyor Suárez es prou sensat per adonar-se que sense els socialistes i els comunistes no es pot avançar en el procés de consolidació democràtica a Espanya, i a Catalunya seria impossible pensar en un procés de reestructuració econòmica sense comptar amb aquestes dues forces."

Entre altres coses, el secretari general del PSUC respon a una pregunta relativa als rumors de reestructuració del Consell de la Generalitat: "Jo m'inclinaria per mantenir la continuïtat, però tampoc no faria de la continuïtat un element fonamental, perquè considero que allò fonamental és la confiança política del conjunt dels consellers entre ells mateixos i amb el president de la Generalitat."

filars prim

Amnistia per als Joglars

Ara fa mig any, aproximadament, que Albert Boadella fou engarjolat, acusat del delictes d'insults a les forces armades per la representació de "La torna". Tots recordem, un xic consirosament ho recordem, el procés polític-jurídic que s'engegà i que culminà amb la fugida espectacular de l'Albert però també amb la condemna en un consell de guerra de quatre Joglars i el seu empresonament. Aleshores visquérem uns moments de sensibilització i resposta popular que fins i tot en alguns camps desbordà l'acció dels partits polítics. Només cal recordar, en aquest sentit, la gran manifestació universitària, com feia anys no es produïa, la qual, malgrat la participació de les forces polítiques, era un índex del grau de motivació política de la joventut tan sovint marginada i oblidada.

Però, avui, els marginats i oblidats continuen essent els Joglars, uns a la presó i altres a l'exili, que ja quasi no són notícia, que ja no són centre d'atenció ni de discussió ni de mobilització a quasi cap ambient social. Dèiem en un eslògan de la campanya per la "Llibertat d'expressió" que sense aquesta llibertat no hi ha democràcia. I avui això continua essent vàlid. El contradictori procés de canvi polític és una part, la principal, de l'explicació del perquè avui els Joglars continuen angarjolats i del perquè continuen produint-se atemptats contra la llibertat d'expressió. Aquí podríem incloure autocríticament tots els errors dels partits polítics en aquesta història concreta, però potser ara és més important mirar endavant i plantejar-se què és el que hom pot fer.

S'està pendent de la resolució del Consell Superior de Justícia Militar sobre la petició que s'apliqui l'amnistia als Joglars. Estem doncs encara en una fase, la darrera, del procés

jurídic. No es tracta de cap mesura excepcional o "graciosament" concedida. Es tracta només de l'aplicació d'una llei, la d'amnistia, dins la qual s'hauria d'incloure el cas Joglars, declarant així que no hi va haver delictes i la consegüent nul·litat del consell de guerra i de la sentència.

Caldria fer un esforç col·lectiu, de tots els ciutadans, perquè els esdeveniments es desenvolupessin així. El Rei, el mateix govern i el nou capità general de Catalunya haurien de prendre consciència immediata que és urgent solucionar aquest afer. Si bé és cert que ja es parla de l'entrada d'un projecte de reforma del Codi de Justícia Militar a les Corts, seguint els acords de la Moncloa, molt possiblement aquesta reforma no inclouria el cas dels Joglars, en no tenir efectes retroactius.

És ara que totes les forces democràtiques han de recuperar la iniciativa i actuar amb tots els mitjans per aconseguir l'alliberament dels Joglars, per aconseguir que el Consell Superior de Justícia Militar els apliqui la llei d'amnistia. Els partits, és evident que han de continuar amb les accions parlamentàries, accelerant la reforma del Codi de Justícia Militar, millorant els aspectes constitucionals i legals que afecten les llibertats democràtiques i en especial la llibertat d'expressió. Però tots els ciutadans, totes les forces polítiques i socials haurien de prendre altre cop a les seves mans amb gran embranzida el clam de l'amnistia per als Joglars. La ciutat de Badalona, milers dels seus habitants i el mateix Ajuntament, ja s'han avançat. Ara cal que de tots els racons de Catalunya s'hi afegeixin milers de veus, i de signatures, perquè la comèdia tingui un final adient, per enfortir els mecanismes democràtics que impedeixin que mai més el Teatre sigui escenari de guerra.

per RAFAEL RIBÓ

La guillotina continua funcionant

La llei de (re-)acció sindical

El projecte de llei d'acció sindical a l'empresa, tan important per als treballadors, continua rebent retallades substancials sobre el text que va elaborar la ponència. El partit governamental, amb el suport d'Aliança Popular, fa tot el que pot a la comissió de Treball del Congrés per disminuir els drets dels treballadors i beneficiar les posicions dels empresaris. I val a dir que es van aconseguint els seus objectius. Les darreres sessions han estat de forts enfrontaments entre UCD i AP, d'una banda i els representants socialistes i comunistes d'una altra.

En els articles que es refereixen a les eleccions sindicals hi ha hagut una dura batalla, sobretot al voltant de l'existència de dos col·legis electorals a les empreses que tinguin més de cinquanta treballadors. Aquesta tesi, que contribueix a dividir els treballadors (tècnics i administratius per una banda, obrers especialistes i no qualificats per una altra, a l'estil verticalista), ha triomfat finalment en la redacció que la comissió ha donat als articles corresponents del projecte de llei, malgrat la tenaç oposició de socialistes i comunistes que propugnaven que hi hagués un sol col·legi que comprengués, sense discriminació ni diferència de cap mena, tots els assalariats de cada empresa. Ultra la tendència a la divisió, a establir "classes" dins d'una sola classe, el sistema de doble col·legi afavoreix la creació de sindicats grocs, com va denunciar Marcelino Camacho amb contundència.

D'altra banda, les normes

electorals aprovades han sofert també modificacions que no es poden menysprear perquè donen facilitats a l'empresari per fins i tot paralitzar el procés electoral.

Un altre aspecte important entre els que componen els articles que s'han discutit els darrers dies és el dret d'assemblea a l'empresa. I també aquí hi ha hagut retrocessos de certa importància. En primer lloc, tal com queda la redacció, les seccions sindicals no poden convocar assemblees. És, doncs, ja una limitació.

S'ha introduït una frase que diu que no hi podrà haver "estranyos a l'assemblea". Això, que en aparença és inofensiu i que, vist sense aprofundir en la qüestió, pot semblar fins i tot raonable, significa l'exclusió de les assemblees dels dirigents dels sindicats. És, per tant, una limitació considerable a l'activitat sindical, que queda, en aquest aspecte de les assemblees, tan-

Assemblees obreres: AP i UCD volen que decideixi el patró (Foto d'arxiu)

cada dins del clos de la pròpia empresa i, per tant, més dominant pels empresaris.

També en el terreny de les assemblees trobem, en el text aprovat a la comissió, aspectes negatius d'ingerència empresarial en els afers que haurien de ser de competència exclusiva dels treballadors.

D'una banda, cal comunicar a l'empresari la convocatòria i "acordar amb aquest les mesures oportunes per evitar perjudicis en l'activitat normal de l'empresa". La qual cosa vol dir que l'empresari pot posar entrebancs, en una paraula, boicotejar les assemblees amb mil i un pretextos.

Entre altres punts negatius hi ha la possibilitat de l'empresa d'oposar-se a l'assemblea "si haguessin transcorregut menys de dos mesos des de la darrera reunió celebrada".

Tot el curs de la discussió d'aquesta llei i la manera com van sortir els articles justifiquen plenament la indignació dels treballadors i la decisió que mostren de mobilitzar-se contra l'ofensiva dels defensors de la patronal, per aconseguir una llei que garanteixi una acció sindical de debò, no pas empresonada dins d'unes normes restrictives. Justifiquen que Marcelino Camacho digués a UCD i AP que "no acceptarem la vostra guillotina ni la vostra dictadura, com ahir no vàrem acceptar la dictadura franquista". Justifiquen les accions dels propers dies 22 i 23 que les centrals sindicals preparen. Precisament, sobre això, cal assenyalar que els socialistes i comunistes han aconseguit deturar els debats de la comissió de Treball d'aquest projecte de llei fins al dia 23, per tal de fer coincidir la represa amb les mobilitzacions que serviran de pressió.

La cerimònia de la confusió

Municipals: el març del 79?

No fa gaire ha aparegut a la premsa diària la data de març de 1979 com la probable per celebrar les eleccions municipals. Abans, membres del govern i dirigents d'UCD van parlar del setembre o l'octubre. ¿Assistim a la cerimònia de la confusió? ¿A qui beneficia aquesta incertesa? Per tractar d'esclarir aquestes qüestions convindrà recordar quin és l'estat actual del projecte de llei d'eleccions locals.

El primitiu text del govern, reformat per la comissió i després pel ple del Congrés, fou aprovat per aquest el 10 de març. Tot seguit, i tal com preveu la Llei de Reforma Política i els reglaments d'ambdues cambres, va passar al ple del Senat. Com que no hi va obtenir els dos terços de vots favorables, va anar a la comissió corresponent del Senat per fer-ne una nova discussió.

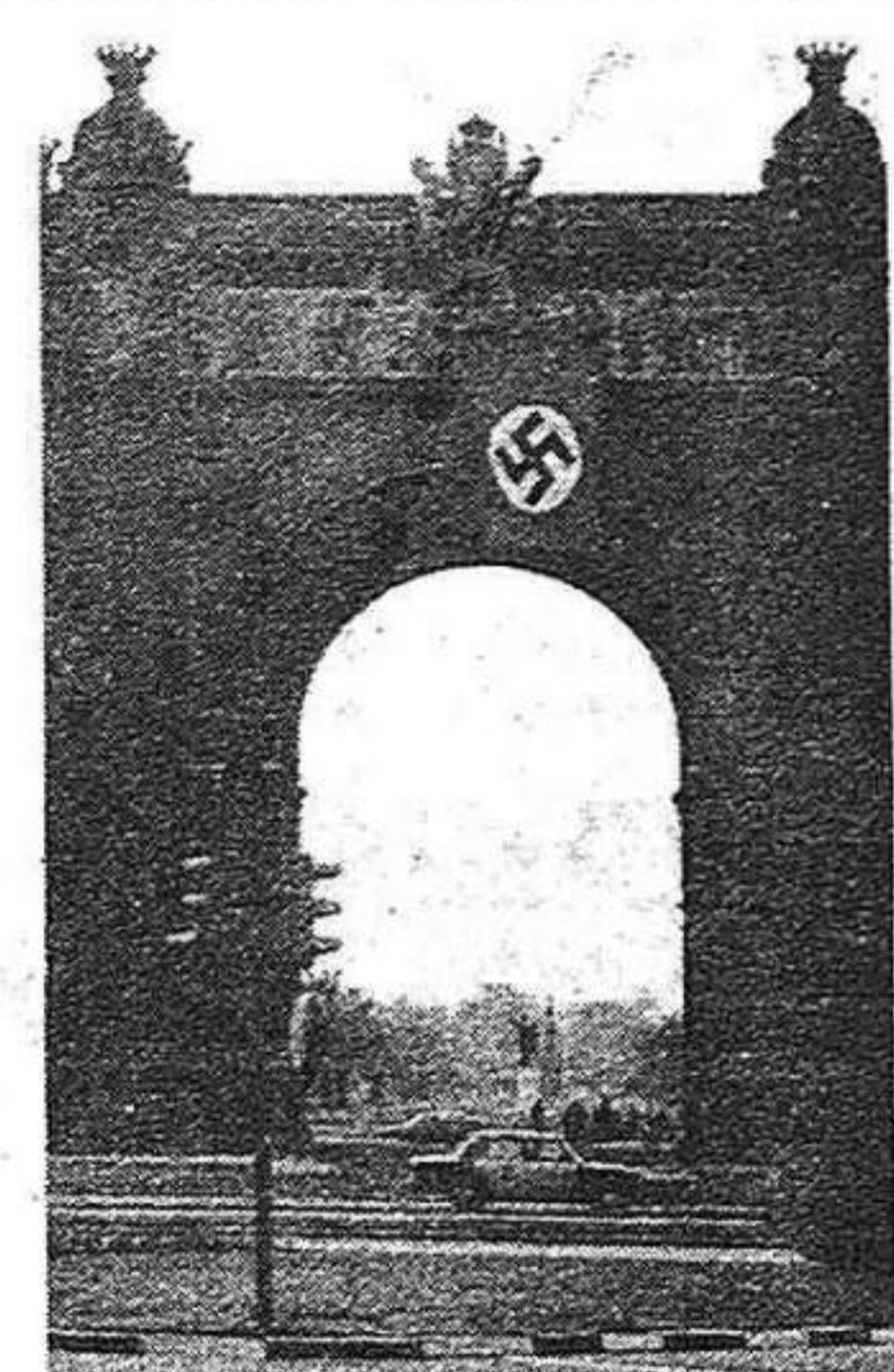
A la comissió del Senat es reproduïren les discussions del Congrés pel que fa a la data de la convocatòria de les eleccions, i encara que en un primer moment, a la ponència, es va aconseguir fixar el 15 de setembre de 1978 com la data límit per celebrar-les, això va ser modificat per allò que ja havia promès públicament el ministre de l'Interior al Congrés. És a dir, la convocatòria de les eleccions municipals un més després que s'hagi promulgat la Constitució.

Aquesta i altres petites variacions que el text aprovat

pel Senat té respecte al Congrés ha obligat a constituir una comissió mixta d'ambdues cambres (l'elecció dels seus membres s'ha fet el 10 de maig) per tal d'arribar a un text unificat dels dos projectes, que haurà de ser ratificat per les dues cambres i, si alguna d'elles no ho fes, el Congrés resoldrà definitivament per majoria absoluta dels seus membres. Aquest llarg procés no solament pot ocasionar el retard evident de l'aprovació de la llei (recordeu que el text primitiu es va publicar al Butlletí Oficial de les Corts el 4 de gener) sinó també una nova modificació del termini de convocatòria en un sentit o en un altre, ja que UCD, amb els vots d'AP, domina el Congrés i, ella sola, el Senat.

Aquesta recapitulació de l'estat actual del projecte de llei ens demostra que la incertesa és encara molt gran i, això és més greu encara, que estem a la mercè del govern en aquesta important qüestió. Per això es permeten, fins i tot, llançar "globus sonda" com ara la possibilitat de celebrar noves eleccions legislatives immediatament després de l'aprovació de la Constitució, no tant perquè hi hagi possibilitats reals que això s'esdevingui —la qual cosa dependrà principalment del grau de popularitat de la pròpia UCD i hi pesaran els resultats de les eleccions parcials al Senat que s'hauran celebrat quan aquest article es publiqui— sinó per perpetuar l'actual domini franquista i caciquil dels ajuntaments i desmobilitzar l'opinió pública i els partits d'esquerra pel que fa a la necessitat urgent d'ajuntaments democràtics.

Sembla clar, davant d'aquesta realitat, que el conjunt de l'esquerra ha de reflexionar i elaborar una nova política municipal de transició, sense perdre de vista que la celebració de les eleccions municipals no és una batalla que ha acabat. Perquè si no trobem noves formes d'exigir que es facin tot seguit, correm el risc d'augmentar el descens de la població per l'actual situació política i municipal i arribar així a la convocatòria electoral, la qual cosa vol dir que estarem en les pitjors condicions i que UCD haurà aconseguit un dels seus propòsits: neutralitzar l'avantatge inicial de l'esquerra anul·lant la mobilització popular impulsada i potenciada per l'esquerra.

Símbols nazis a Barcelona: les "Jornades Internacionals" tenen una justificada dimensió antifeixista (Foto Morera)

"No sabem encara quants delegats assistiran a les Jornades. Estem treballant perquè siguin molts. Volem que tinguin un gran ressò i per això estem divulgant els seus objectius tant com podem."

Nosaltres desitgem també que les Jornades siguin un èxit. No solament perquè l'esforç dels organitzadors s'ho mereix, sinó perquè la seva feina no és testimonial. És un combat viu i actual contra la repressió, per la llibertat arreu del món. I, a casa nostra, per contribuir a esborrar la negra pàgina del feixisme, per consolidar la democràcia, al capdavall.

JOAQUIM GUZMAN

JOAQUIM MARIA MOLINS

Els dies 3 i 4 de juny a Barcelona

Jornades de solidaritat

Els dies 3 i 4 del proper juny se celebraran a Barcelona les "Jornades Internacionals d'Ex-presos i Represaliats Polítics", que tenen un triple objectiu fonamental: Agrair la solidaritat que van rebre els qui van patir la repressió franquista, contribuir a la lluita contra el ressorgiment del nazi-feixisme i expressar la solidaritat amb tots els pobles del món on són violats els drets humans. L'Associació Catalana d'Ex-presos ha estat encarregada, per la Coordinadora d'Ex-presos de tot Espanya, d'organitzar les Jornades. Hi tindrà, doncs, un paper destacat.

Perquè ens parlin de les Jornades i dels objectius de la seva organització, TREBALL ha reunit alguns membres de l'Associació Catalana. Tots ells han estat empresonats, a Espanya o en camps nazis, o exiliats. Tots han estat víctimes del feixisme: Narcís Julián, que ha estat 24 anys a les presons franquistes, vice-president de l'Associació; Isabel Vicente, Angel Planes, Eduard Garson i Emili Peidró.

En primer lloc, ens interessa conèixer les línies generals de l'Associació. Ens diuen que, segons els punts que varen aprovar pel gener de 1976, els propòsits essencials són aconseguir l'estatut del pres polític, l'abolició de la pena de mort, incidir en la reforma penitenciària, bandejar la tortura. L'Associació té un caire pluralista: hi caben tots els ex-presos i represaliats, i no

volen que se'ls consideri una associació d'honors i de mèrits.

Volem saber si el fet que les Jornades, que tenen caire internacional, se celebrin al nostre país, té una significació especial. "Té una significació extraordinària —ens diuen— ja que el nostre país ha sortit del feixisme no fa gaire. De fet, ja vam fer aquí una trobada; però era en plena campanya electoral i va passar molt desapercebuda. Tanmateix, ens va permetre establir contacte amb moltes organitzacions d'altres països, que ens ajuden.

Les Jornades abordaran també el problema de la situació social dels ex-presos. "Volem aconseguir —ens informen els nostres interlocutors— que tots aquells de nosaltres que no tenim jubilació

ni seguretat social, que som molts, no hàgim d'anar a raure a la beneficència. L'ex-pres ha de gaudir de tots els drets d'un ciutadà normal, sense cap discriminació. Volem que se'ns reconeguin, a efectes de jubilació, els anys que hem passat a les presons o a camps de concentració. I també pel que fa a subsidi de vellesa o d'invalidesa. Perquè heu de pensar —ens diuen— que els qui patim mutilacions o malalties cròniques a causa de la repressió no tenim ara cap retribució per aquests motius.

Volem que l'amnistia vagi acompanyada de lleis que resolguin aquests problemes. Per això hem previst que sis advocats participin a les Jornades pel que fa a aquests temes."

Passem a veure l'organització de les Jornades i quin suport han rebut. Ens diuen que des del primer moment els va ajudar l'Entesa dels Catalans. Els partits polítics estan rebent molt bé la idea.

Han trobat molt d'escalf i sosteniment en la lliga dels Drets dels Pobles i Amics de l'ONU.

L'alcalde de Barcelona, senyor Socas, els ha ofert facilitats. Pel que fa a la Generalitat, estan fent tràmits; les pri-

meres impressions són favorables. A través de la Coordinadora de tot Espanya s'està fent el mateix esforç per trobar ajut arreu.

Parlem després del problema de les presons. "La nostra organització té molt present la situació actual a les presons, que ens preocupa molt.

També ens preocupa el problema dels Joglars, que creiem que és un atemptat contra la llibertat d'expressió.

Hem de lluitar perquè això s'acabi." Després, ens parlen de la situació a països com Xile, Uruguai, l'Argentina.

"Pel que fa a l'Argentina —ens expliquen— hem d'aconseguir que els campionats mundials de futbol serveixin per desemmascarar tot el que està passant allà."

Un altre tema important, que l'Associació no oblida pas, ben al contrari, és el de la dona. També hi ha discriminació en el camp dels ex-presaliats. Per exemple, les viudes dels afusellats no tenen dret a pensió. D'altra banda, no es pot oblidar la situació de les dones a les presons. A les Jornades hi haurà una ponència especial sobre això.

La Constitució és la llei suprema de l'Estat, una verdadera super-lei que estableix i regula els drets i llibertats dels ciutadans, determina l'estructura de l'Estat i n'organitza les principals institucions. Les disposicions de la Constitució estan per sobre de les lleis aprovades per les Corts i per sobre dels decrets aprovats pel govern. Per tant, qualsevol norma futura que vagi contra la Constitució és nul·la.

D'aquí la seva enorme importància.

Tots els partits intenten incloure en la Constitució les disposicions que afavoreixin els seus propis programes i facilitin el seu futur predomini. La Constitució reflecteix, doncs, la força relativa dels partits en aquest moment i condiona el seu futur desenvolupament.

¿Quina és la política del PSUC i del PCE respecte a la Constitució? A aquesta pregunta respon el treball del nostre col·laborador Eliseu Aja que es divideix en tres capítols, el primer dels quals vam publicar al número anterior. Avui publiquem, tal com vam prometre, el segon capítol, que tracta de les institucions. El tercer es referirà a les autonomies i la reforma constitucional.

El projecte constitucional (II)

Els poders de l'Estat

LES CORTS

Es componen de dues cambres: el Congrés dels Diputats i el Senat. La seva funció és elaborar les lleis, aprovar el pressupost i controlar el govern.

El Congrés s'elegirà cada quatre anys pel vot de tots els ciutadans més grans de 18 anys —un avenç important—. Però no s'estableix el nombre de diputats ni el sistema electoral, i aquests són defectes gravíssims, que poden permetre les maniobres de futures majories pel seu propi benefici.

Tampoc no es diu res del Senat, i això no solament és perillós sinó també absurd; no té equivalent a cap altra constitució. La posició dels comunistes, que recollia l'anterior projecte, és configurar un Senat semifederal, que representi les nacionalitats i regions; si no es fa així, l'existència del Senat només pot ser reaccionària i negativa respecte al Congrés elegit directament pels ciutadans.

En aquestes absències, de composició i de sistema electoral del Congrés i total pel que fa al Senat, es veu la intenció de la dreta d'introduir, en el futur, limitacions —a favor de la província, per exemple, o amb un sistema electoral tendent al bipartidisme— que afavoreixin la seva perpetuació al govern.

La resta de la regulació de les Corts (comissions com

a principal mètode de treball, possibilitat de comissions d'enquesta, etcètera), i especialment pel que fa a la legislació delegada i als decrets legislatius —és a dir, les normes de caràcter general emanades del govern—, és satisfactòria. En canvi, hi ha deficiències en el cas del referèndum, que podria ser utilitzat pel govern en sentit plebiscitari.

EL GOVERN

En la definició del govern —"dirigeix la política, l'administració civil i militar i la defensa de l'Estat" (article 90)— aflora un dels elements més negatius del projecte: l'intent de convertir el govern en la peça clau del nou règim, per damunt de les Corts i del conjunt de les institucions. Aquesta intenció és també present en d'altres disposicions, com el referèndum, i assenyaladament en el vot de censura constructiu i en el Tribunal Constitucional.

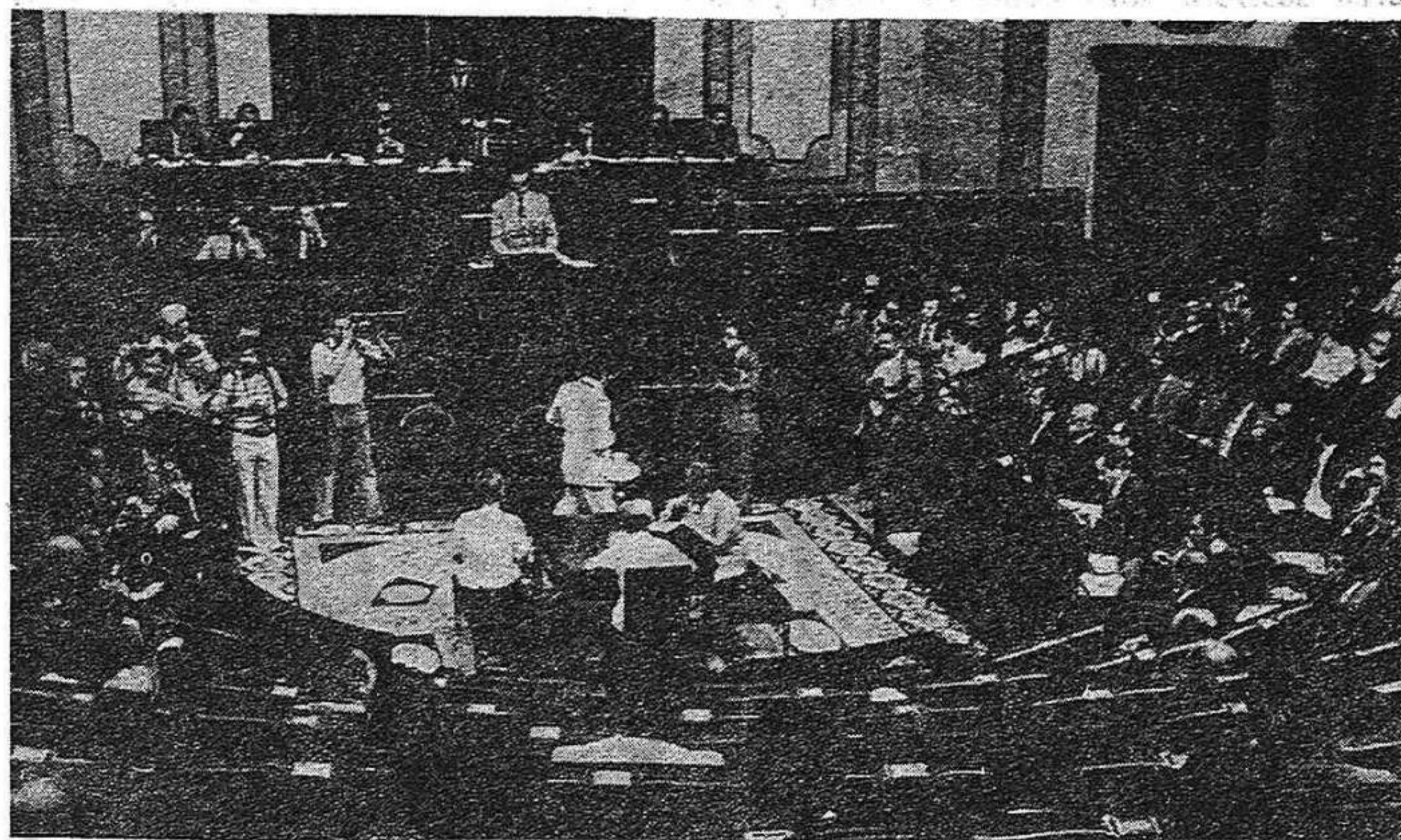
UCD i Aliança Popular volen situar el govern com a centre de l'Estat per la mateixa raó que ho han fet alguns països europeus: per facilitar el poder de les classes dominants, especialment de la burgesia monopolista.

En canvi, és molt més democràtic que el centre de l'Estat siguin les Corts, perquè són molt més representatius, i no només perquè hi ha els elements elegits directament pel poble sinó, sobretot, perquè hi ha tots els partits polítics, i no només una part com s'esdevé al govern.

Els comunistes defensen l'hegemonia de les Corts com a centre de l'Estat, on s'han de prendre totes les grans decisions polítiques.

Correspon al govern, no cal dir-ho, dur-les després a la pràctica. I amb això no es pretén pas que hi hagi governs dèbils o inestables; al contrari, volem governs estables i eficaços, però subordinats a les Corts, que són la màxima expressió de la sobirania popular.

El vot de censura anomenat "constructiu" s'ha copiat de la constitució alemanya i és el màxim instrument per afavorir el poder governamental. El vot de censura normal —que hi ha a tots els règims parlamentaris— estableix que el govern ha de dimitir si té en contra la majoria dels diputats. Però amb aquesta mena anomenada "constructiva" només dimitirà el govern si hi ha un altre possible govern que ja tingui el suport de la

"El Congrés s'elegirà cada quatre anys pel vot de tots els ciutadans majors de 18 anys" (Fotos d'arxiu)

La fórmula actual no és pas la millor i ha de quedar clar que si el Rei és irresponsable políticament és perquè no té poder propi, i les seves preferències no han d'influir en la formació del govern, que ha de reflectir les majo-

L'aspecte pitjor d'aquest apartat és la prohibició que els jutges militin en partits polítics i que es puguin sindicalitzar. La independència i equanimitat de la justícia, que som els primers a desitjar, no s'aconsegueix prohibint als jutges que tinguin les seves pròpies idees polítiques —d'altra banda, això no és possible— ni que s'organitzin sindicalment. Al contrari, els sindicats de jutges que han aparegut no fa gaire en alguns països europeus estan facilitant l'apropament de la justícia al poble.

cipis generals sobre la matèria, entre els quals destaquen la possibilitat de planificar l'economia i la de nacionalitzar certs sectors econòmics. Juntament amb disposicions necessàries sobre els pressupostos, en comprèn una que tendeix, un cop més, a subordinar les Corts respecte al govern.

És la prohibició als diputats de presentar proposicions de llei que augmentin les despeses de l'Estat si no ho autoritza el govern. Aquesta norma, aparentment tècnica, pot paraitzar tota l'activitat reformadora dels diputats, perquè gairebé totes les reformes impliquen certes despeses.

ECONOMIA I HISENDA

Aquest apartat recull prin-

E.AJA

La presó de Carabanchel: un testimoni d'allò que ha estat la justícia franquista, ara modificada

majoria de diputats.

ries parlamentàries.

Vegem-ne un exemple.

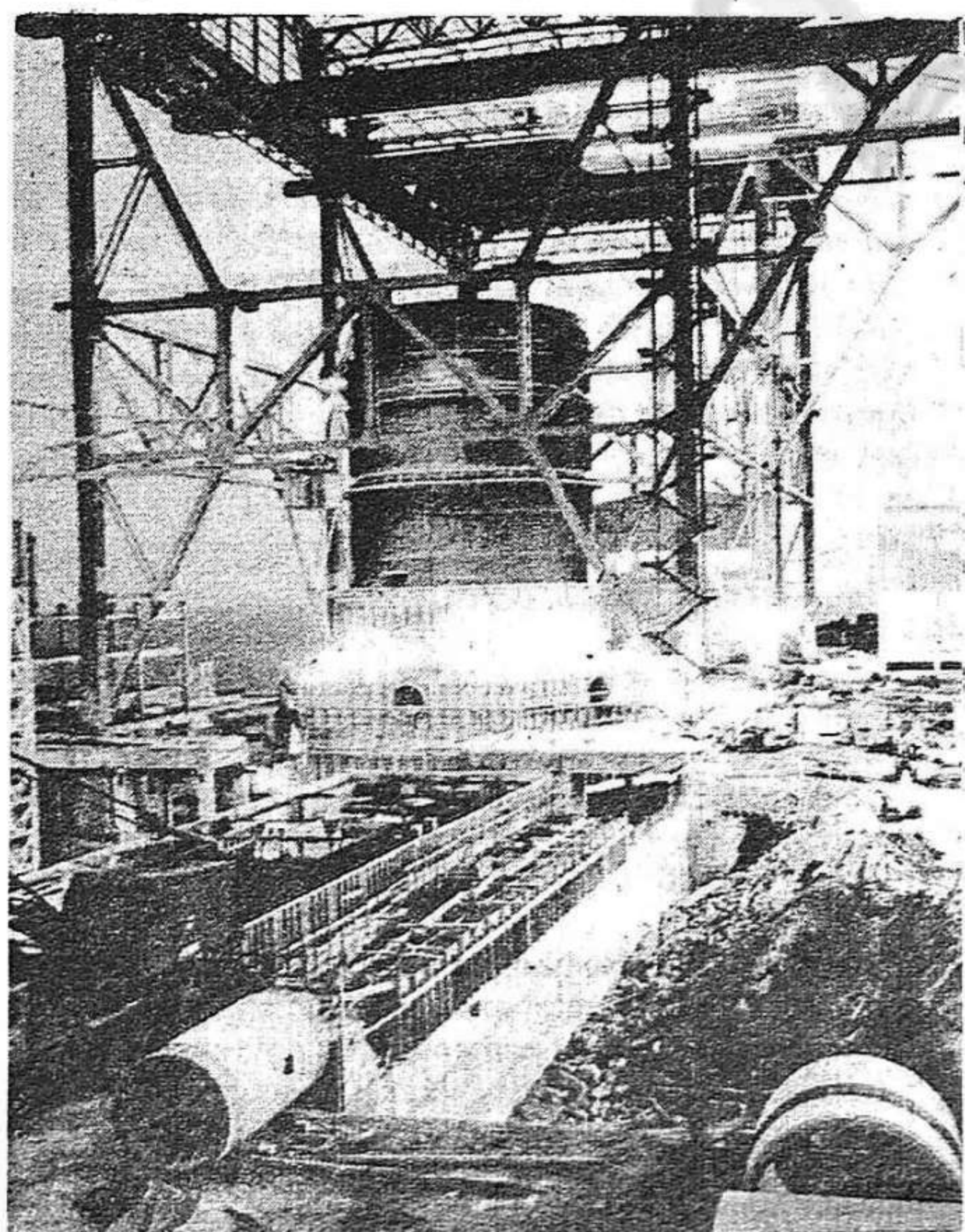
Amb el vot de censura normal, si l'actual govern UCD adoptava una decisió desastrosa i votaven una moció de censura contra ell Aliança, les minories basca i catalana, els socialistes i els comunistes, el govern hauria de dimitir. Amb la censura "constructiva", cal, a més a més, que tots els qui hagin votat en contra es posin d'acord per formar un nou govern, i això fóra gairebé impossible perquè l'acord hauria de comprendre tant Aliança Popular com els comunistes. Gràcies a això, el govern podria continuar, sense preocupar-se del fet de tenir la majoria de les Corts en contra.

El nomenament del president del govern pel Rei no comporta problemes si aquest es limita a consagrar el resultat de les eleccions.

EL PODER JUDICIAL

En aquest tema, el projecte de Constitució presenta aspectes positius respecte a la situació actual, especialment en la reducció de la jurisdicció militar a l'àmbit estrictament castrense —amb la qual cosa esdevindrien irreproduïbles consells de guerra com el que es va fer no fa gaire contra Els Joglars—, però estableix una estructura que consolida el conservadorisme de la judicatura actual.

El Consell General del poder judicial és massa restringit i representa malament el conjunt de les categories judicials actuals. El Ministeri Fiscal continua depenent del govern, i seria molt més democràtic que funcionés com un òrgan independent, sense cap altra direcció que allò que estableixi la llei.

La Constitució preveu la possibilitat de planificar l'economia i la de nacionalitzar certs sectors econòmics

Noms a tenir en compte a l'hora de pensar en festes i recitals

- MÚSICA URBANA
- MIRASOL "COLORES"
- PAU RIBA
- TOTI SOLER
- JORDI SABATÉS
- JORDI BATISTE
- CASAVELLA
- GÒTIC
- LA "VOSS DEL TRÓPICO"
- TRIBU

ZELESTE

MANAGEMENT

PLATERIA, 65 - TEL. 319 86 41 - BARCELONA-3

Acceptades les nacionalitats

MADRID (del nostre redactor).— La comissió d'assumptes constitucionals i llibertats públiques del Congrés té a les seves mans el futur ordenament de la naixent democràcia espanyola. En dependrà, en gran mesura, que l'actual procés constituent no es redueixi a una simple arrebossada de les façanes de les institucions de l'època anterior, sinó que posi les bases per fer una profunda reforma democràtica del vell aparell franquista.

Segons les coses que ja s'han dictaminat, "Espanya es constitueix en un estat social i democràtic de dret" on "tots els poders emanen del poble" en el qual resideix la sobirania nacional, i la forma política n'és "la monarquia parlamentària". La Constitució garantirà "el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions", "el castellà serà la llengua oficial de l'Estat", "les altres llengües seran també oficials a les comunitats autònomes".

La recerca del consens està presidint els treballs de la comissió, que componen disset representants d'UCD, tretze del PSOE, dos del PC i AP respectivament i un per cada minoria basca i catalana. Sota la presidència d'Emilio Attard, UCD de València, caldrà debatre els 161 articles, set disposicions addicionals, set de transitòries i dues finals de què consta el text de la ponència. Es preveu que la Constitució quedi aprovada el mes de juny; així, podria ser sotmesa a referèndum els mesos d'octubre o novembre.

MONARQUIA O REPÚBLICA

La discussió, al voltant de l'article primer va donar lloc a un viu debat sobre la forma

d'Estat, ja que el PSOE va mantenir el seu vot particular a favor de la República. El diputat socialista Luis Gómez Llorente, va defensar la posició del seu partit per raons de tradició i lleialtat al seu electorat i va assenyalar el seu propòsit de no qüestionar la Constitució en el seu conjunt per aquest tema i acatar la decisió de la majoria. Va afegir que "el socialisme, a l'oposició i al poder, no és incompatible amb la monarquia" quan aquesta és realment constitucional i respecta la voluntat majoritària del poble.

En defensa del text de la ponència va intervenir José Pedro Pérez Llorca, UCD, que va assenyalar que "actualment no hi ha contradicció entre monarquia i democràcia" —abans, Gómez Llorente havia afirmat que "a Espanya, la llibertat i la democràcia van arribar a tenir un sol nom: República". En nom del grup comunista, Jordi Solé-Tura va recordar que el PCE continua sent partidari de la república federal, però "malgrat això votem monarquia parlamentària perquè som en el moment polític en què som. Voler avui la república —va afegir— és haver-la d'acceptar amb totes les seves conseqüències, i això vol dir enderrocar la monarquia

amb totes les seves conseqüències també". Va ser rebutjada una proposta d'Heriberto Barrera, d'Esquerra Republicana de Catalunya, perquè es procedís a un referèndum sobre el tema.

Finalment, l'article va quedar aprovat amb l'abstenció dels socialistes, que sembla que han sentit aquí més nostàlgia històrica que en l'anunci d'abandonar el terme marxisme.

Més dura va ser la polèmica al voltant de l'article segon, en el qual s'inclou el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions. El diputat d'Euskadiko Esquerra, Francesc Letamendia, va arribar a demanar que es reconegui el dret d'autodeterminació, mentre que, a l'altre extrem, Manuel Fraga i Licinio de la Fuente, ambdós d'Aliança Popular, s'oposaren a incloure el terme nacionalitats perquè es confon, segons varen dir, amb el de nació. El debat ha reflectit, d'alguna manera, les tensions creades per aquest article, que havia originat no poques pressions damunt dels ponents d'UCD des de l'ala més conservadora del seu partit.

LA UNITAT, A DEBAT

Va defensar la redacció de la ponència, en primer lloc, el nou secretari de coordinació del partit del govern, Rafael Arias Salgado, que va afirmar que el text original es justifica "per fonamentar constitu-

cionalment la resolució d'un problema real que ha estat font de greus conflictes, per poder endegar la pressió anticoncentralista, per la necessitat d'enfrontar-se amb la crisi de l'estat centralista autoritari i perquè respon particularment a la necessitat d'aconseguir una Constitució que sigui acceptable i acceptada per una aclaparadora majoria d'espanyols". Xavier Arzallús, PNB, va recordar que "els anys passats, quan tant es va parlar de la unitat, són els que més ens han desunit". Jordi Solé-Tura, comunista, va proposar —i s'acceptà— que s'afegís el concepte de "solidaritat" a les relacions entre els pobles d'Espanya. I va explicar el seu criteri que "la nació és un conjunt de classes socials en moviment, en bloc, que hi aconsegueixen un paper fonamental en l'estructura interna, però també és la relació d'elles amb uns blocs exteriors". Referint-se a la unitat d'Espanya, el diputat comunista va subratllar l'evidència que "allò que es vol rebutjar és una concepció que confon la unitat d'Espanya no amb la unitat real dels seus pobles, sinó amb el domini d'una classe social tancada que ha fet servir un estat centralista i burocràtic per dominar Espanya en funció d'uns interessos tancats i oligàrquics". Va afegir que "l'autèntica unitat es basa en el reconeixement d'allò que hi ha: aqueixes formes de consciència, d'organització", i va acabar dient que la tasca històrica amb què ens enfront-

Jordi Solé-Tura, a la comissió constitucional del Congrés: "Rebutgem una concepció de la unitat d'Espanya que confon la unitat real dels seus pobles amb el domini d'una classe social tancada que ha fet servir un estat centralista i burocràtic"

tem és saber articular això en forma d'unitat real que només es pot basar en la solidaritat entre els pobles.

El text aprovat per la comissió va tenir els dos vots en contra d'Aliança Popular i es van abstenir Xavier Arzallús i Emilio Gaston del Grup Mixt.

COOFICIALITAT DE LES LLENGÜES

Els debats es van centrar tot seguit en la cooficialitat de les diferents llengües. Va ser finalment acceptada la constitucionalització del castellà, que tots els espanyols tenen el deure de conèixer i el dret de fer servir. Es va presentar una esmena en el sentit que es recollís la cooficialitat, pels grups socialista, comunista i minories basca i catalana. Va comptar amb l'oposició d'UCD i AP, que són majoria a la comissió. El diputat Íñigo Aguirre, del PNB de Bilbao, va intervenir en defensa de l'esmena i va desenvolupar la part final de la seva argumentació en euskera. Per la seva banda, Jordi Solé-Tura va proposar algunes mo-

dificacions perquè es protegeixin i fomentin les llengües que avui estan marginades i amenaçades, a la qual cosa es va oposar Manuel Fraga. El text final reconeix l'oficialitat de les llengües d'Espanya a les comunitats autònomes, d'acord amb els seus respectius estatuts, i va ser aprovat sense cap vot en contra i amb l'abstenció del PNB, minoria catalana i grup mixt.

Superats els tres primers articles, el treball de la comissió sembla que ha experimentat una forta empena i ha guanyat més dinamisme. S'ha admès, com a bandera d'Espanya, la roja i groga, i Madrid com a capital de l'Estat. En la regulació dels partits polítics es va introduir una esmena, defensada per Enrique Tierno Galvan, segons la qual "la seva estructura interna i funcionament hauran de ser democràtics". En nom dels comunistes, Solé-Tura, que després es va abstenir en la votació, va recordar, sobre això, que aquesta precisió ha servit en alguns països per prohibir partits democràtics i que al nostre també podria donar-hi lloc si així ho interpretava el tribunal competent.

Divendres passat, la comissió del Congrés de Diputats que està preparant la nova Constitució va aprovar el decisiu i complex article segon, en el qual, de fet, es defineix Espanya com "una nació de nacions". Només Aliança Popular va votar en contra. Els altres grups van prestar suport a fons a una redacció que, dins de la seva complexitat i de la seva inevitable dosi d'ambigüitat, obre el camí cap a una nova i més creadora concepció de la unitat d'Espanya, com l'exercici democràtic d'una autèntica solidaritat entre les nacionalitats i regions que la integren. En aprovar aquest article, molts vàrem tenir la sensació que havíem fet una enorme passa endavant pel camí de la democràcia.

Però en això, com en tot, de dir-ho a fer-ho hi pot haver un abisme. Per això vull subratllar la importància dels dos articles següents, el 3 i el 4, on s'estableix, per primera vegada en la nostra història constitucional, la cooficialitat de llengües i la de banderes i ensenyes.

L'article tercer fixa tres grans principis: a) Que el castellà és la llengua oficial de l'Estat i que tots els espanyols tenen el deure de conèixer-lo i el dret de fer-lo servir. b) Que les altres llengües d'Espanya seran també oficials a les comunitats autònomes d'acord amb els seus respectius estatuts. c) Que la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

El primer paràgraf equival substancialment a allò que deia l'article 4 de la Constitució republicana de 1931. Però crec que la Constitució de la República era més restrictiva. Obria la possibilitat de la cooficialitat, però no l'establí. Deia també que tots els espanyols tenien obligació de saber el castellà i el dret de fer-lo servir i afegia que aquesta obligació no es podia exigir a ningú pel que fa a "cap llengua regional".

L'article 3 de l'actual projecte estableix més coses. Reconeix certament l'oficialitat del castellà com a llengua de l'Estat, però estableix també l'oficialitat de "les altres llengües d'Espanya" en l'àmbit de les autonomies. Finalment, la referència al respecte i a la protecció de "les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya" és alguna cosa més que

El debat constitucional Cooficialitat de llengües

per JORDI SOLÉ-TURA

una declaració platònica. De fet, amb això s'obre el camí per assegurar la protecció i el foment de llengües que avui són marginades o amenaçades, i també per resoldre els problemes que plantejarà l'existència de minories lingüístiques al si de comunitats autònomes (penseu en el cas de la llengua lingüística catalana a l'Aragó).

Ara bé, el text no resol pas tots els problemes ni aclareix totes les possibles ambigüitats. I ja se sap que en aquestes qüestions l'ambigüitat pot engendrar conflictes molt grossos.

Així, per exemple, la interpretació literal del primer paràgraf de l'article 3 pot fer que un funcionari recalitrant negui l'ús del català en un document o un acte oficial. O pot crear serioses dificultats per impulsar la igualtat lingüística a l'ensenyament. O pot provocar conflictes en les relacions entre l'administració autònoma i l'administració de l'Estat, etcètera.

Per això cal precisar més. Cal deixar ben clar que l'obligació de tots els espanyols de conèixer el castellà i el dret de tots a fer-lo servir és sense perjudicar les obligacions i drets que s'estableixin als respectius estatuts d'autonomia. I que l'affirmació que "les altres llengües d'Espanya seran també oficials" s'ha d'entendre en el sentit que ho seran igualment, és a dir, amb plena igualtat jurídica.

Es molt important precisar tot això. El franquisme ens ha deixat un panorama desolador. A Catalunya, a Euskadi i a

Galícia, els ministeris d'Educació del franquisme han fet una cosa que cap altre ministeri del món no gosaria fer: convertir en analfabets en la seva pròpia llengua milions de ciutadans espanyols. Avui, encara no es veu la solució del problema. I, no cal dir-ho, no es resoldrà amb ajornaments ni amb limitacions. Ni, encara menys, amb plantejaments com el de convertir l'ensenyament del català en "disciplina voluntària".

La fusió de les dues comunitats lingüístiques que hi ha avui a Catalunya, per exemple, i la plena normalització del català passen per aconseguir la plena igualtat jurídica d'ambdues llengües. I en el pla social i cultural passa per aconseguir aquesta mateixa igualtat en tots els terrenys. En l'ensenyament, significa crear les condicions perquè tots els infants de parla castellana aprenguin en castellà i aprenguin el català i que els infants de parla catalana aprenguin en català i aprenguin el castellà, per tal que tots arribin al final del cicle educatiu obligatori amb un perfecte domini d'ambdues llengües. En el terreny cultural, passa per establir una plena igualtat de condicions als mitjans de comunicació de masses (especialment a la televisió, la ràdio i la premsa). En el terreny de l'administració, passa per convertir les dues llengües en idiomes igualment vàlids per comunicar-se amb l'administració autònoma i amb l'administració central a Catalunya.

Això planteja, sens dubte, greus problemes. Cal crear, per exemple, les condicions perquè els funcionaris que decideixin continuar a Catalunya puguin accedir al coneixement suficient del català. Cal trobar, també, prou mitjans econòmics per abordar la solució del problema amb instruments públics i no amb formes d'ajut privat.

Sí, hi haurà problemes, ben segur. Però cap d'ells no pot servir d'excusa per refugiar-se en l'immobilisme. Cal crear les condicions per anar cap endavant, per resoldre les qüestions més greus que ens ha deixat el franquisme, per fer que la gran paraula "democràcia" es tradueixi en fets en la nostra vida quotidiana, amb l'aportació de la gran majoria. En aquesta qüestió, com en d'altres, la Constitució pot obrir un camí. I l'hem de recórrer.

Reelegit secretari general de Comissions Obreres

López Bulla: "Una acció, aviat"

Josep Lluís López Bulla ha estat reelegit pel I Congrés secretari general de les Comissions Obreres de Catalunya. La reelecció ha estat quasi bé per aclamació o unanimitat, però com dir això no és fer cap favor i el Congrés ha estat plenament democràtic, als 792 vots afirmatius cal afegir els 22 negatius i les 72 absències.

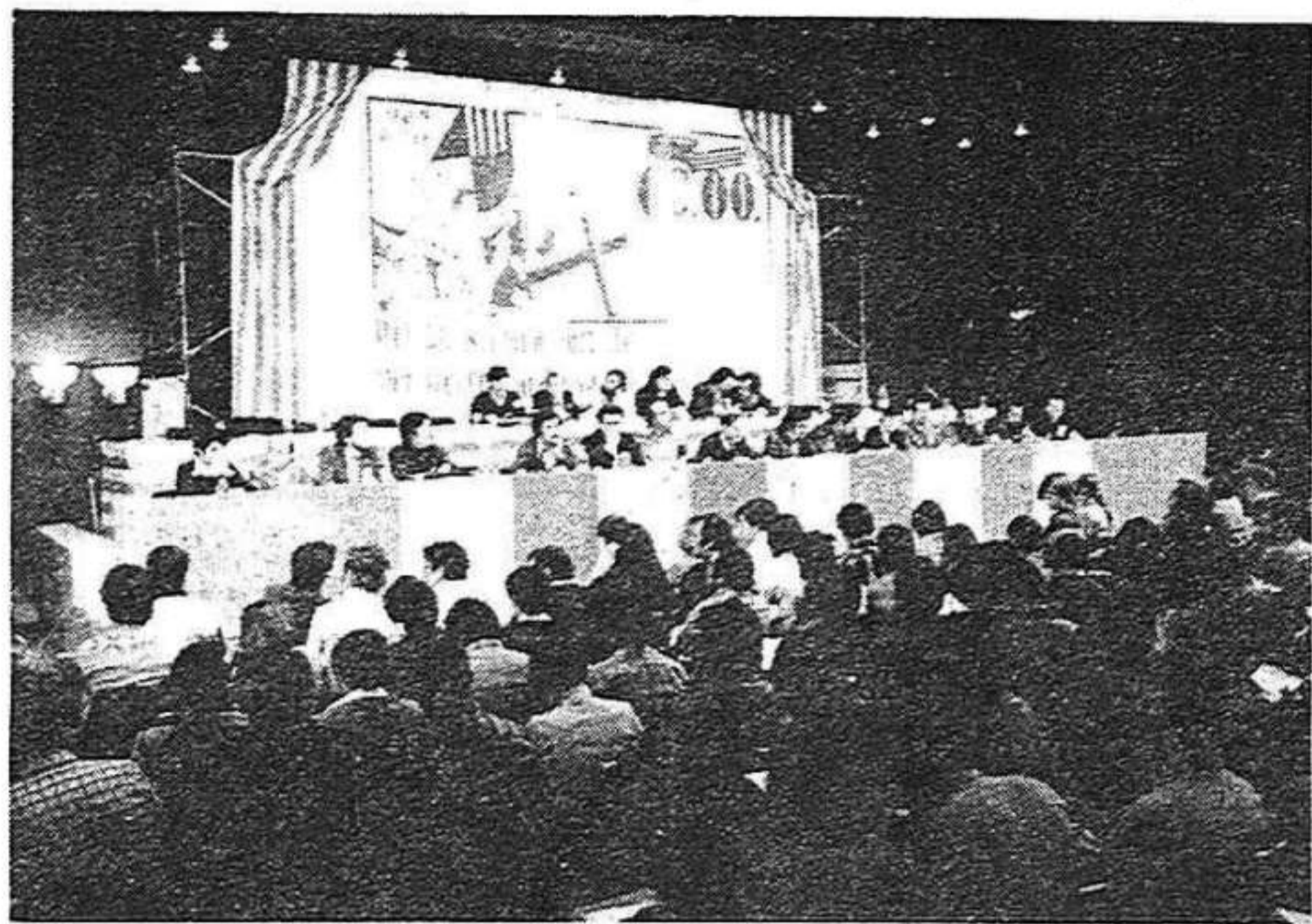
TREBALL, que no fa gaire va publicar una extensa entrevista amb en López Bulla, no vol deixar de recollir la seva opinió sobre el I Congrés de CCOO a Catalunya.

"Pel que fa a la situació política —diu López Bulla—, el Congrés ha valorat l'ofensiva de la dreta per retallar el projecte d'acció sindical a l'empresa. Comissions Obreres i UGT pensen cridar a una acció aviat, perquè ens temem que el plenari del Congrés de diputats retalli encara més aquest projecte.

Ara ens trobem que mentre no hi hagi interlocutors vàlids a tots els nivells la condició de sindical de les tasques parlamentàries. Sens dubte, en un futur, es podran delimitar tota una sèrie de responsabilitats dels sindicalistes que, a la vegada, militen en partits polítics o ocupen càrrecs com el de parlamentari. Però en la situació actual pensem que no s'ha de plantejar la incompatibilitat, i el Congrés així ho ha entès.

"Les tesis d'acció sindical recullen la nova forma de negociació col·lectiva. Fora del marc de l'empresa, els sindi-

"El Congrés s'ha plantejat també amb molta força el tema de les eleccions muni-

"Un Congrés amb un grau molt elevat de participació" (Foto Jordi Morera)

cats obrers representatius dels diferents sectors, en principi, han de negociar amb el suport de comissions encarregades de la informació, el control i la gestió, sorgides de les assemblees de delegats d'empresa que els propis sindicats convocarien.

"El Congrés ha debatut el problema de les incompatibilitats. Si hagués triomfat la proposta de la comissió que va redactar el projecte d'estatuts, ens trobaríem amb un allunyament de la lluita sindical de les tasques parlamentàries. Sens dubte, en un futur, es podran delimitar tota una sèrie de responsabilitats dels sindicalistes que, a la vegada, militen en partits polítics o ocupen càrrecs com el de parlamentari. Però en la situació actual pensem que no s'ha de plantejar la incompatibilitat, i el Congrés així ho ha entès.

"El Congrés ha treballat d'una manera molt oberta, molt democràtica, amb un grau molt elevat de participació a les diferents comissions i, sobretot, d'una manera molt diferent a com havíem treballat abans. Una diferència d'aquest Congrés amb altres assemblees és que s'ha sancionat una línia que no és el producte d'un nucli o de diferents nuclis reduïts sinó de tot un col·lectiu que s'ha posat en tensió. L'experiència de congressos de diferents forces polítiques on militen els nostres sindicalistes ha suposat un gran ajut. Ara tenim

López Bulla, reelegit (Foto Morera)

una línia que ha estat debatuda per moltíssims afiliats, pels delegats i, més enllà, per les conferències comarcals i de rams. D'altra banda, tenim uns estatuts. Abans funcionàvem una mica com el tribunal de les aigües de València.

"Finalment, el Congrés ha tingut una repercussió molt gran en la vida pública de Catalunya."

Preguntem a López Bulla quina serà l'aportació que ell pensa que poden fer les Comissions Obreres de Catalunya al Congrés de les Comissions Obreres a nivell de tot l'Estat.

"La nostra aportació seran, sens dubte, les diferents alternatives que el nostre Congrés ha aprovat. Alternatives sobre l'atur, el patrimoni sindical, la seguretat social, el control de preus, aspectes que han estat desenvolupats de forma molt puntual en l'informe. Una altra experiència que aportarem serà com hem abordat el tema de la negociació col·lectiva. Tot això en un intent d'intercomunicació d'experiències que confrontarem amb el que diguin els altres delegats."

J. S. E.

Metall, tèxtil, construcció, hoteleria...

Vaga en quatre fronts

Centenars de milers de treballadors dels rams del Metall, del Tèxtil, de la Construcció i d'Hoteleria estan realitzant una vaga de vint-i-quatre hores quan tanquem aquest número de TREBALL. Les impressions de les centrals sindicals, dijous 18 a migdia, confirmen les que ha obtingut la nostra redacció de diverses fonts a primera hora del matí en el sentit que l'acció reivindicativa comprèn una part molt important dels treballadors dels quatre rams esmentats.

Aquesta vaga generalitzada, promulgada i convocada unitàriament per les centrals sindicals de cada ram, és una resposta dels treballadors a l'actitud de la patronal, que, en general, ha mostrat una notable intransigència en la negociació dels diferents con-

presaris no han reaccionat positivament, ara com ara, a la impressió manifestació obrera de la setmana passada, que aplegà dos-cents mil treballadors. No significa una altra cosa l'oferta dels representants de la patronal en el sentit de no incrementar els

La lluita dels treballadors de la construcció (Foto Morera)

venis col·lectius, intransigència palesada en la negativa a admetre les reivindicacions econòmiques dels treballadors —aquests consideren inacceptables les propostes empresarials—, així com d'altres exigències com són ara l'amnistia laboral, inaplicable encara a nombroses empreses dels diferents rams.

En el cas del Metall els em-

sous més enllà de tres mil pessetes, augment que els treballadors consideren insuficient, i tot això condicionat a la renúncia per part obrera de qualsevol altra exigència de les moltes que componen la plataforma de conveni.

Els treballadors de la construcció, d'altra banda, topen amb serioses dificultats a l'hora de continuar amb èxit la negociació del conveni, encallat en el moment d'escriure aquestes ratlles en el problema de les taules de rendiment. Unes taules que la patronal pretén imposar com a condició "sine qua non" per arribar a acords relatius al conjunt de les reivindicacions recollides en la plataforma obrera de conveni i de les quals informàvem en anteriors números de TREBALL.

Quant al ram tèxtil —recordem que els treballadors demanen un conveni estatal que unifiqui tots els rams— les negociacions no semblen avançar, encara que l'actitud de la patronal varia d'un a d'altres rams. Finalment, pel que fa a l'hoteleria, encara no han començat les negociacions del conveni, d'àmbit català, que les centrals sindicals volen discutir amb els representants empresarials sense la presència dels sindicats "grosos" al si de la comissió negociadora.

Consultat un dirigent de Comissions Obreres sobre la dimensió de la vaga, ha declarat a un redactor de TREBALL que és una expressió de la decisió dels treballadors de fer front a les conseqüències de la crisi econòmica "que es pretén que paguem els de sempre" i que les accions continuïn d'una o d'altra manera per tal d'assolir els objectius que els treballadors persegueixen, és a dir, la millora de les seves condicions de treball i de la vida.

ENRIC CERDÀ

La reforma del sistema financer

Cooperatives de crèdit: ¿nova llei?

Les cooperatives de crèdit formen part també del conjunt institucional que ha d'abordar la indispensable reforma del sistema financer. La Llei General sobre Cooperatives del desembre del 1974 deixa aquest i molts altres aspectes penjats, car està pendent la seva reglamentació. D'altra banda, no fa pas massa dies que l'actual presidència de les cooperatives de crèdit de l'Estat manifestava —arran d'haver-se entrevistat amb altes personalitats de l'Administració— la necessitat d'una nova legislació del crèdit cooperatiu. És possible, doncs, que properament la situació del cooperativisme financer es vegi afectada, la qual cosa ens fa adonar de la importància d'aquesta fórmula d'obtenció, ús i aplicació democràtica d'una part de l'estalvi popular en el món de la petita empresa.

Arreu d'Europa, el crèdit cooperatiu és una fórmula d'intermediari financer no bancari de les més utilitzades per les petites empreses, els artesans i els treballadors autònoms. Als països centre-europeus —Alemanya i Àustria sobretot— aquest tipus d'institucions tenen una antiguitat més que centenària (les caixes Schuzle-Delitsche, per exemple, foren creades a l'Alemanya del 1865). En general, les cooperatives de crèdit dels nostres veïns apleguen un volum de recursos i tenen una importància, prestigi i confiança similars als que aquí gaudeixen les caixes d'estalvi.

Nogensmenys, al nostre pa-

ís, com a la resta de l'Estat, les cooperatives de crèdit són més aviat una cosa minsa i poc desenvolupada. Correntment, ens assabentem de la seva existència quan de tant en tant la premsa publica que la "Caja Ibérica del Crédito Cooperativo", per exemple, ha sigut absorbida pel Banc Central —continuant en el mateix exemple— traspasant a aquest darrer totes les seves gairebé cent oficines. O que el desgraciat i espectacular creixement del Banc de Navarra va ésser conseqüència de la compra o absorció d'algunes cooperatives populars de crèdit. En realitat, les cooperatives hispàniques van sovint des de les falses cooperatives ex-

pressament creades per escapar de la llei amb l'afany d'amagar interessos privats que no tenen res a veure, en la idea de cooperació, amb autèntiques cooperatives de fons i de forma, però que, durant quaranta anys una legislació feixista ha procurat per tots els mitjans el seu esmorçament i ha conduït al seu escàs desenvolupament efectiu.

En efecte, tot el que fa referència a les cooperatives de crèdit es regula, encara, en part, per molts dels principis procedents de la legislació del 1942, que es proposà, entre altres "grans missions", desfer tot el que fins aleshores s'havia fet en el món del cooperativisme, car la legislació en què s'emparava estava tenyida per unes tendències marcadament socialdemòcrates (sic). Totes les cooperatives van passar, doncs, a mans de la "Obra Sindical de Cooperación", integrada dins del sindicat vertical. Això explica en part com les cooperatives de crèdit han portat arreu de l'Estat una vida tan migrada i com han estat i estan impel·lides per una progressiva decadència. Sovint només han es-

tat utilitzades per tal d'obtenir, mitjançant fórmules indirectes, l'expansió bancària o perquè certes famílies o grups obtinguessin crèdits amb facilitat.

Com tots sabem, d'altra banda, les caixes d'estalvis són fruit de la beneficència, caritat o pressió obrera, fundades invariablement per la burgesia com la Caixa de Pensions ("la caixa", creada per iniciativa de set patronals sota la influència de la vaga general del 1902 amb l'intent de crear una caixa de retir per als obrers) o el "Monte de Piedad", controlat per la noblesa, en el qual el caràcter burges i liberal fou fins i tot substituït, ja al segle XIX, per l'aristocràcia catalana que encara deté actualment la majoria del consell; no debades se'n diu també la "Caixa dels marquesos". Les caixes han tingut una vida pròspera, i pel seu origen mateix, veiem que ni el control del crèdit ni el dels beneficis no han estat mai en mans dels propis estalviadors; potser per això tampoc no hi ha hagut cap oposició a l'aclaparadora entrada de l'Estat, que ha arribat a emprar, en interès propi de la gran indústria, prop d'un

70 per cent dels recursos de les caixes, és a dir, de l'estalvi popular.

La diferent evolució de les caixes d'estalvis vers les cooperatives de crèdit a Espanya és, naturalment coherent en la nostra recent història política, on, a diferència de la majoria de països europeus, el poder real de l'administració del crèdit no està en mans de qui genera el diner (els milions de petits estalviadors) sinó de l'Estat, dels funcionaris i de l'oligarquia. Aquest és un dels aspectes que hauria de tenir molt en compte la propera legislació reformadora del sistema financer, tant a través d'un control democràtic de les caixes d'estalvi (que necessiten tanmateix deslliurar-se progressivament de la hipoteca fàctica que significa tenir les tres quartes parts dels seus recursos administrades per un poder aliè a l'estalviador) com a partir de l'efectiva potenciació d'entitats cooperatives de crèdit creades per petits empresaris, artesans i treballadors autònoms que esdevinguin efectius gestors i administradors de les seves necessitats financeres.

GGGGGGGGGG

grijalbo

LA GUERRA CIVIL ESPAÑOLA (2 vols.)

Hugh Thomas

LOS CONGRESOS OBREROS INTERNACIONALES, Siglos XIX y XX.

A. del Rosal

FASCISMO Y MILITARISMO.

Sergio Vilar

EL MARXISMO ITALIANO DE LOS AÑOS SESENTA.

Badaloni Petruccioli

ACTUALIDAD DEL PENSAMIENTO POLITICO DE GRAMSCI.

Ins. Gramsci

INVESTIGACIONES SOBRE LA HISTORIA DEL MARXISMO, I y II.

Valentino Gerratana

PROBLEMAS DEL MARXISMO CONTEMPORANEO.

Walton & Gamble

LA ACUMULACION DEL CAPITAL.

Rosa Luxemburg

ENSAYO MARXISTA HISTORIA DE ESPAÑA.

Fedor Ganz

CRITICA

ESPAÑA REPUBLICA DE TRABAJADORES.

Iliá Ehrenburg

LA REPUBLICA ESPAÑOLA Y LA GUERRA CIVIL.

Gabriel Jackson

TRAYECTORIA. Memorias de un militar republicano.

Antonio Cerdón

KARL MARX: SU VIDA Y SUS IDEAS.

David McLellan

"EUROCOMUNISMO" Y ESTADO.

Santiago Carrillo

DOBLE ESPLENDOR.

Constància de la Mora

EL COMPROMISO HISTORICO.

A. Gramsci y otros

MEMORIAS POLITICAS Y DE GUERRA.

Manuel Azaña

PADRE PADRONE. La educaci3n de un pastor.

Gavino Ledda

ALGO DE MI VIDA.

Luis Corvalán

grijalbo comercial sa.

Deu y Mata, 98. Barcelona - 29
Telf. 322 37 53 (5 líneas)

GGGGGGGGGG

laboral

Un tema engrescador: el paper del tècnic a l'empresa. Els qui en parlen no són ni vells ni joves filòsofs, són tres tècnics fortament compromesos sindicalment: Josep Manuel Gutiérrez, responsable de l'agrupació de tècnics, professionals i quadres mitjans de la CONC, perit industrial de Telefónica; Josep Lanuza, secretari general de la Federació de Barcelona de

CCOO, d'Aigua, Gas i Electricitat, tècnic d'Hydroelèctrica de Catalunya; Romà Torrents, del secretariat de la Unió de Barcelona de CCOO, aparellador de Dragados y Construcciones.

Amb aquest debat, TREBALL vol contribuir a la necessària clarificació del paper del tècnic en la producció, de la qual n'és un component essencial.

Gutiérrez, Lanuza i Torrents

Sindicalisme: també per als tècnics d'empresa

LANUZA. L'anàlisi del paper del tècnic en la producció està bastant avançat. Tots hem llegit sobre els canvis que s'estan produint en les relacions de producció, la massificació i una certa proletarització del tècnic. Ara bé, si tot això és cert, no ho és menys que el tècnic encara està manipulat per les direccions, que el sindicalisme no ha trobat solucions concretes de cara a transformar el seu paper a l'empresa. Tots tenim clar el paper que el tècnic pot jugar en una societat més democràtica, en una societat socialista, però ens és difícil obrir camins. Per mi, la gran dificultat consisteix a compaginar una direcció autoritària i jerarquitzada que caracteritza les empreses amb un comportament progressista. Això explica l'allunyament dels tècnics dels sindicats

ara l'adhesió dels tècnics a la patronal es donava per "lleï natural", ara cal guanyar-la establint els canals que el sistema permeti. Resultat d'aquesta política pot ser la desfeta dels moviments unitaris dels tècnics que varen sorgir al final de la dictadura, i que l'actual sindicació dels tècnics sigui molt baixa.

TREBALL. ¿Com analitzeu el paper dels tècnics en les darreres eleccions sindicals?

TORRENTS. Comissions Obreres, per exemple, ha obtingut victòries importants a les candidatures de tècnics i administratius, però cal dir que en aquests resultats han influït molt més els administratius que els tècnics. Jo conec el ram de la construcció a Catalunya, on la concentració de tècnics és molt petita i fa que vegin la seva promoció a través de l'empresa com un factor decisiu. El tècnic que avui està amb nosaltres ho està per ideologia, no perquè els hàgim ofert unes alternatives concretes.

LANUZA. És possible que a banca, a elèctriques i altres branques de la producció els candidats tècnics presentats pels treballadors hagin estat elegits, però jo no crec que els tècnics se sentin representats per aquests delegats. La batalla sindical dels tècnics encara no s'ha lliurat, entre altres coses perquè falta organització, perquè no volen saber res amb els sindicats i encara mantenen tractes directes amb la direcció. Les empreses estan retardant tant com poden el tracte col·lectiu amb el tècnic.

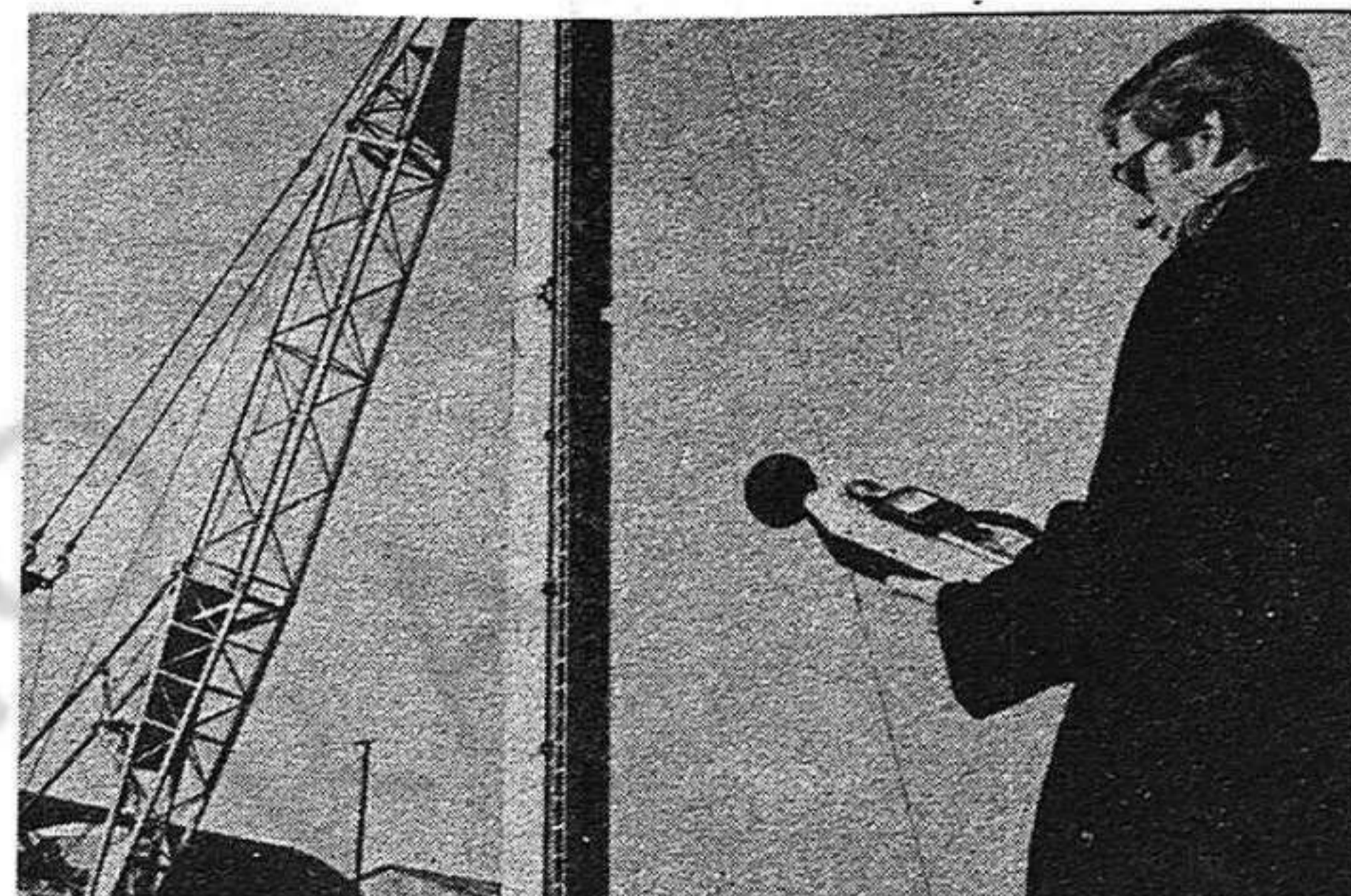

Lanuza: "Manipulats per les direccions"

obres. Sabem que són uns treballadors més, uns assalariats, però a l'hora de la veritat fan funcions que no ens acaben d'agradar o no acabem d'entendre.

GUTIÉRREZ. Situar el paper del tècnic va lligat a un procés de democratització que s'ha de fer extensiu a les empreses. El tècnic es troba limitat en la seva llibertat d'expressió i moltes vegades ha de vendre la seva pròpia consciència.

LANUZA. El paper del tècnic a l'empresa no es resoldrà únicament amb la democratització, la prova la tenim en països de democràcia consolidada, on el tècnic continua bellugant-se en l'esfera dels interessos de la direcció. El tècnic, a més a més d'una sortida sindical, té la sortida personal, la possibilitat de pactar directament amb la direcció. Algunes empreses han perdut en alguns moments la influència sobre els tècnics, però això les ha portat a canviar de política per tal de repescar-los. Penso que a partir d'ara les empreses faran una política més seriosa envers els tècnics per tal d'evitar precisament la influència dels sindicats. Fins

"El tècnic ha de vendre moltes vegades la pròpia consciència"

na de pont entre la problemàtica sindical i la merament professional, amb el gran avantatge de ser un marc unitari on tots els tècnics es podien sentir representats. Actualment, el col·legi ha recuperat la seva professionalitat i s'han delimitat els camps que corresponen a un sindicat i a un col·legi professional.

TREBALL. Tornant al tema de la sindicació dels tècnics, ¿pot influir la imatge de CCOO com un sindicat dels treballadors de granota?

LANUZA. Ser tècnic no és cap avantatge, però ser tècnic de CCOO és encara un suïcidi. La imatge no depèn únicament del que un fa. Comissions Obreres té molt clar que un sindicat ha de ser capaç de fer plantejaments que siguin acceptables per tots els treballadors i, gosaria dir, per tota la societat. CCOO té una política sindical global, política que inclou el tècnic.

GUTIÉRREZ. El tècnic de

Gutiérrez: "Llibertat d'expressió limitada"

GUTIÉRREZ. Sobre les eleccions sindicals, en relació amb els tècnics, tenim un estudi seriós fet pels companys de CCOO de Madrid i els resultats no són gens engrescadors. A Telefónica, on les eleccions s'han retardat molt per culpa de la direcció, aquesta ha fomentat una gran quantitat de candidatures independents i professionals que no cerquen res més que dividir. Aquesta divisió arriba moltes vegades a lluites entre tècnics de diferent graduació.

TREBALL. Si us sembla, podem passar a parlar dels col·legis professionals. Jo recordo ara les lluites entre les candidatures democràtiques i les denominades professionals. ¿Com veieu la trajectòria dels col·legis?

LANUZA. Les candidatures democràtiques van jugar un gran paper en una època determinada. Els col·legis professionals es van convertir en un aglutinant d'idees, en llocs de debat, i eren una me-

CCOO ha de fer un gran esforç per demostrar que el seu sindicalisme no està renyit ni amb la feina ni amb la professionalitat. CCOO no vol crear màrtirs i sí que vol ser el sindicat de tothom. D'una banda, cal que el tècnic compregui que el seu paper

Torrents: "Continuem fent màrtirs"

està en un sindicat de classe i, d'una altra, que l'empresa no el margini en funció de la seva sindicació.

TORRENTS. Penso que cal ser també autocrítics i veure les deficiències que encara arrosseguem en relació amb els tècnics. Ho tenim clar a nivell de teoria, però no a nivell concret. No s'assumeix en un moment determinat el paper que correspon al tècnic. Això fa que continuem fent màrtirs. Penso que tot el conjunt del moviment obrer ha de fer un gran esforç perquè quan es presenti un problema d'un determinat sector no es digui que se'l resolguí, sinó que es tracti com un problema de tots.

JOAN SANJUAN

Palau d'Esports de Montjuïc

Dijous, 25 de maig, a les 20 hores

PREU ÚNIC, 150 PTES.

ANGEL PARRA Y AYACUCHO

Col·laboreu a la campanya de "Solidaritat amb els infants de Xile" aportant material escolar.

Organitza: Unidad Popular Chilena

El Baix Llobregat és una de les comarques-punta de la "província" de Barcelona. Ho és pel seu creixement —bé que desordenat— i per la llarga història de lluita dels qui hi viuen i hi treballen, especialment els treballadors industrials. Ho és per l'oposició a un projecte —el

del desviament del riu que dona nom a la comarca— que, si es realitza, degradaria encara més la vida col·lectiva d'uns pobles i ciutats fets de pressa i corrents durant els darrers quaranta anys. I ho és per l'afany dels ciutadans del Baix de millorar la pròpia vida. A

tots ells TREBALL, en ocasió de la Festa del PSUC a la comarca, vol dedicar aquestes quatre pàgines especials.

L'afany per sobreviure

El Baix: comarca o suburbi

La "desesperació comarcal", o l'afany per sobreviure. La seguretat que Barcelona ens absorirà, ens cobrirà de merda (i qui diu merda diu serveis que no caben a la mateixa ciutat: aeroports, abocadors d'escombraries, xarxes viàries, zones esportives en règim tancat, privades, cementiris, presons, hospitals clínics, societats d'aigües, zones franques...). I tot això no és literatura apocalíptica. Menys encara: demagògia, comarcalisme estret, nostàlgia. El progrés (ei!), la immigració dels anys 60, la immigració de la Catalunya pobra cap a la capital, el mateix creixement vegetatiu, tot sense cap mena de control (o amb els immensos mecanismes de control dels interessos especulatiu) han convertit el Baix Llobregat en una claveguera immensa, on les formes de vida —vegetals o animals, humanes i infrahumanes— han sofert nivells de gran degradació. (I consti que a la comarca conviuen encara espais verds, polígons residencials, zones d'una densitat discreta amb els polígons de la gran especulació i que tenen com a paradigma inapel·lable el del barri de Sant Ildefons de Cornellà, la "Ciudad Satélite" per excel·lència.)

Tanmateix, els del Baix Llobregat tenim sempre la sensació que, de Barcelona estant, la gent ens mira amb un aire entre misericordiós i cínic, com qui s'escolta les batalletes

de l'avi insuportable. Tenim la sensació que Barcelona no ha avaluat tot el que perd si perd les comarques que la rodegen. Ni a nivell ecològic ni a nivell polític. ¿Algú s'ha entretingut a fer un càlcul dels diputats comunistes que tindríem si el vot de Barcelona-ciutat no hagués quedat compensat pel vot de les comarques que envolten Barce-

"A la comarca conviuen encara espais verds, polígons residencials, zones d'una densitat discreta amb els polígons de la gran especulació i que tenen com a paradigma inapel·lable el del barri de Sant Ildefons de Cornellà".

I és per això que, en gairebé tots els escrits sobre la comarca, adoptem un cert to de manifest patriòtic, convençuts com estem que els nostres problemes són els de tots i que sense l'ajut de tots ens serà impossible de resoldre'ls.

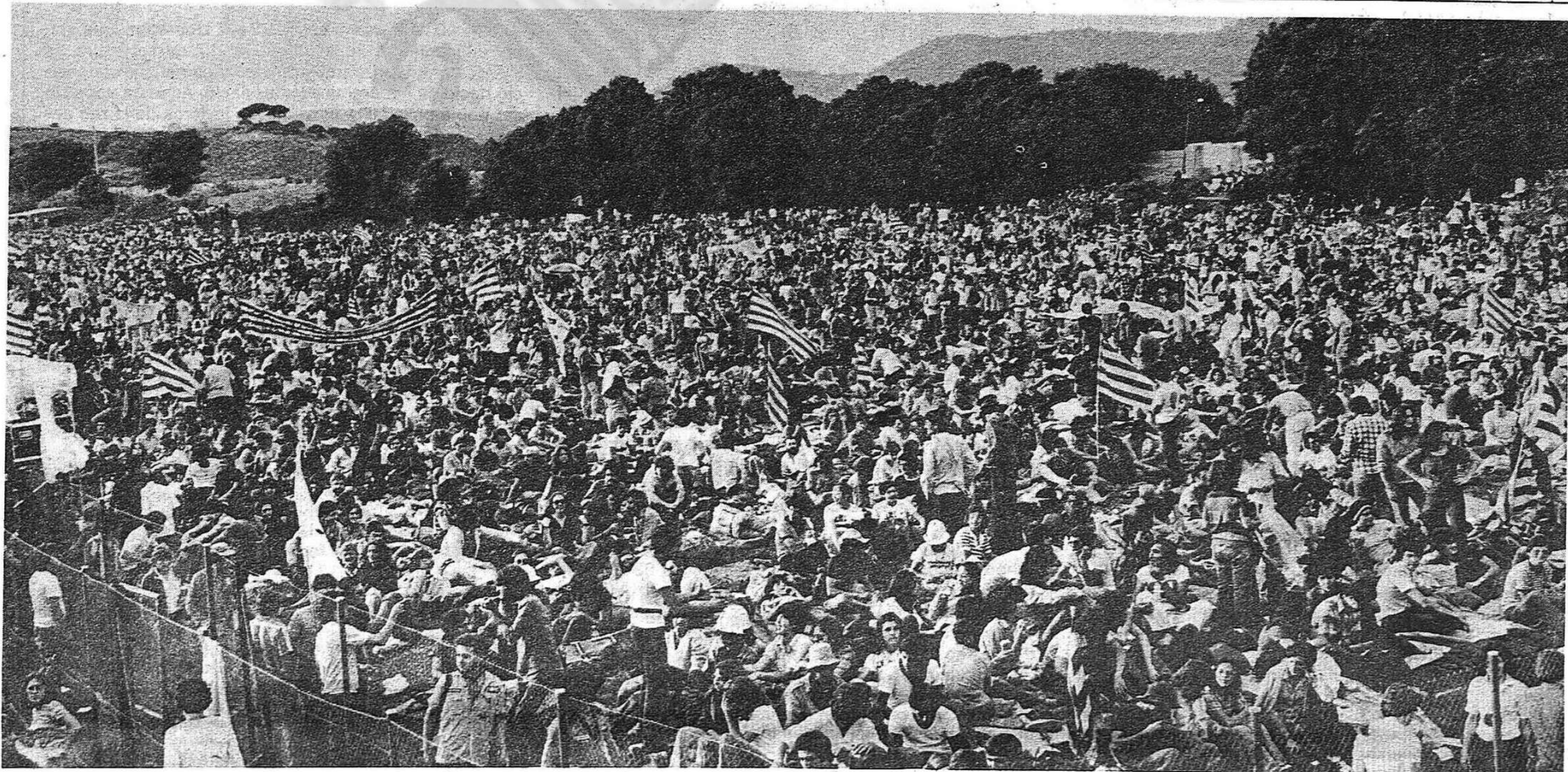
blacions que tots sabem baixllobregatines com Esplugues i Sant Just.

CONTRA LA DESVIACIÓ DEL LLOBREGAT, CONTRA ELS POLÍGONS...

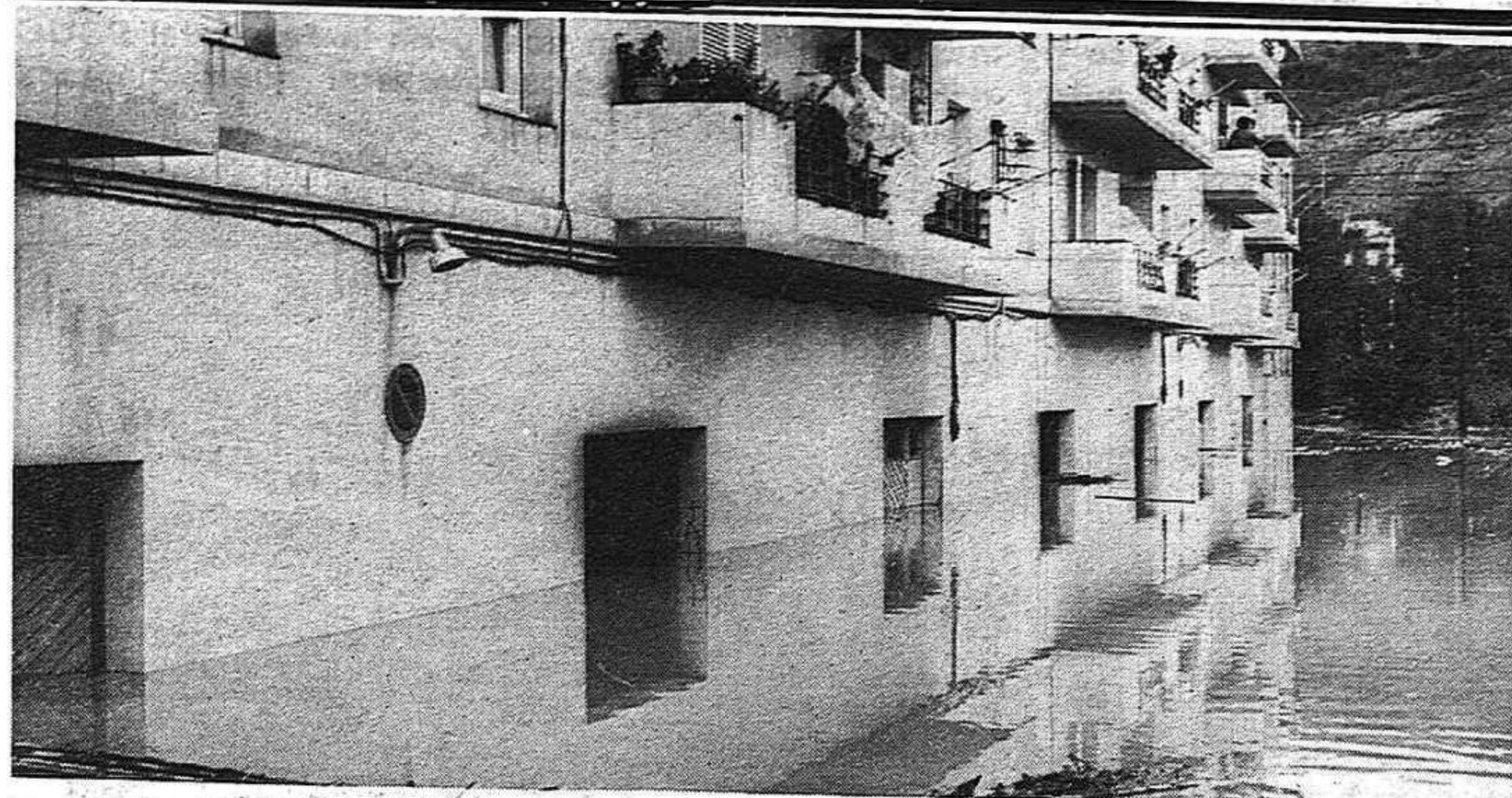
No pretenem inventar una llista d'urgències, ni mostrar les mans travessades pels cinc claus en forma de polígons. Dels nostres problemes més greus n'hem anat parlant a TREBALL. Però hauríem de parlar encara de les conseqüències veritablement nefastes que pot arribar a tenir la creació d'un segon aeroport per al municipi del Prat. O del volum que ha adquirit el problema de l'atur a la nostra comarca. O dels pous de corrupció que hi ha, derivada molt especialment de l'encariment del sòl, amb les conseqüències de manipulació burocràtica a gairebé tots els municipis d'una comarca que va de Sant Feliu al Prat, de Cornellà a Sant Climent, de Sant Joan Despí a Martorell, de Castelldefels, Gavà i Viladecans a Olesa, de Sant Boi i Sant Vicenç a Corbera o a Papiol, sense oblidar Castellbisbal, Begues, Sant Esteve, Torrelles, Esparreguera, Molins de Rei, Sant Andreu de la Barca, Vallirana, Pallejà..., ni les po-

Si tornem a plantejar el problema de la desviació del riu i el dels polígons és perquè volem connectar amb una lluita popular en marxa, sumar-hi els esforços i la solidaritat de tots. Quan, dissabte, dia 6 de maig, representants de tota la comarca ens reuníem al Prat, al local d'Esquerra Republicana (i no a l'Ajuntament, com havíem previst, perquè aquest s'acabava de declarar implícitament partidari de la desviació del riu) va haver-hi una intervenció reiterada, del tot sorprenent: en Jesús Gràcia, representant local de les CCOO, insistia en un acord que hauria d'adoptar l'assemblea: "que cada entitat o partit o central sindical allà present aconseguís que l'oposició a la desviació del Llobregat fos adoptada per la instància màxima de l'entitat, partit o sindicat a nivell de Catalunya." Em penso que el jove i vell amic recollia amb la seva insistència un dels pànics que ens ocupen: que les nostres reivindicacions apareguin com una malaltia local, contra les "raons nacionals" que ens haurien de convertir en víctimes, disposades a assumir-ne el paper. És per això que creiem que la urgència i l'eficàcia ens porten a fer convergir tot el suport en el NO al bàrbar projecte de desviació del Llobregat. ¿Coneixeu, us heu adherit, heu signat... la crida del poble del Prat a l'opinió pública?

IGNASI RIERA

La Festa del PSUC, l'any passat, a un camping de Gavà: prop de dues-centes mil persones. (Fotos d'arxiu)

Inundacions al Baix. Ara, el desviament del riu

Deturar actuacions urbanístiques degradants

Salvar el Baix

La manca de tota possibilitat d'incidència per part de les classes populars en la planificació urbanística i la impossibilitat de dur a terme un control popular sobre les actuacions d'aquest tipus (els ajuntaments resten intactes), han fet que avui tinguem uns entorns de Barcelona caòtics, convertits en enormes suburbis. La comarca del Baix Llobregat n'és un bon exemple.

Però aquesta cursa no disminueix amb l'arribada de la democràcia i és precisament, en el context del període de transició que va de les eleccions del 15 J a una convocatòria d'eleccions municipals, quan apareixen diverses grans actuacions urbanístiques, amb presses perquè siguin aprovades (entre elles, en la reduïda zona del Baix Llobregat que limita amb Barcelona: el "Polígon de San Juan Despí", els Plans Parcials de "Torreblanca", "La Mallola", i "Can Cervera", així com la continuació de les obres de "Walden 7"). Malgrat que no responen a la mateixa situació administrativa, totes elles intenten evitar un control municipal democràtic i establir una situació de fets consumats.

En aquest context, els partits polítics, associacions de veïns i altres entitats dels pobles de Cornellà, Esplugues de Llobregat, Sant Feliu, Sant Joan Despí i Sant Just Desvern, s'integren en una Comissió Intermunicipal d'Urbanis-

me que, de bon principi, propugna la paralització d'aquestes actuacions fins després de les eleccions municipals. Tanmateix, el reiterat ajornament d'aquestes obliga l'esmentada Comissió Intermunicipal a iniciar l'estudi d'una possible alternativa. Un equip tècnic, en el qual intervé de forma decisiva el Col·lectiu d'Arquitectes del Baix Llobregat a més a més d'advocats i economistes, ha començat a treballar-hi amb el suport de la Conselleria d'Ordenació del Territori i Obres Públiques i el Departament d'Urbanisme de la Universitat Politècnica. La Corporació Metropolitana ha promès la seva col·laboració.

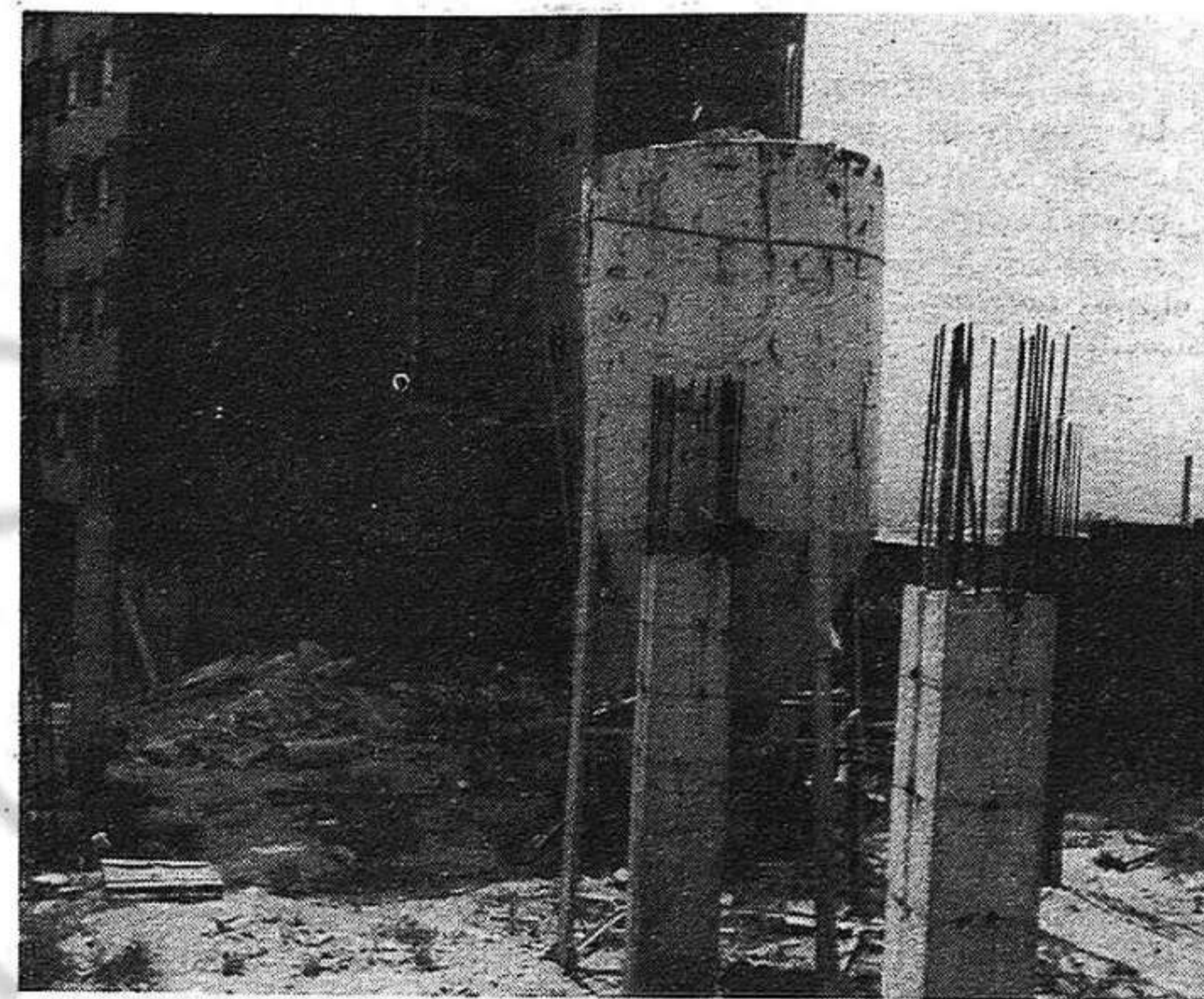
Abans hem dit que la comarca del Baix Llobregat és un exemple d'aquests suburbis que s'han creat a l'entorn de la ciutat i són molts els fets totalment irreversibles. Però creiem que en la nova etapa que hem iniciat és necessari un nou plantejament del creixement, que eviti l'edificació total del territori tot diluint els nuclis històrics.

Aquest plantejament no pot respondre en cap moment a criteris centralistes, ja siguin de Madrid o de la pròpia Barcelona, sinó que ha d'ésser un plantejament fet des de la comarca amb la participació democràtica de tots els municipis i de totes les forces polítiques i socials que en formen part. Cal una estructuració política de la comarca que faciliti resoldre els seus problemes i, en especial, l'urbanístic.

Tanmateix, quan reivindicuem una gestió feta des de la comarca, pressuposem un diàleg i una confrontació dels nostres problemes amb els de Barcelona i les altres comarques veïnes, a fi d'arribar a solucions vàlides per a tots.

És de molta importància iniciar aquest diàleg amb una Generalitat plena de contingut i per aquest motiu el PSUC de la comarca i la Comissió Intermunicipal d'Urbanisme donen ple suport a aquesta institució, alhora que denuncien la lentitud del govern a fer efectiu el traspàs de responsabilitats, així com les continuades pressions dels propietaris per dur a terme les edificacions en aquest interregne i la posició ambigua mantinguda per la Corporació Metropolitana.

Cal reflexionar, molt seriosament, sobre tots aquests fets esmentats i pensar que lluitar en aquest camí, és lluitar per una millor qualitat de la nostra vida. Fem, doncs,

"La mutilació d'una de les zones agrícoles més fèrtils i productives del nostre país". (Fotos d'arxiu)

"La comarca del Baix és un exemple d'aquests suburbis que s'han creat a l'entorn de la gran ciutat". (Foto: Vargas).

una crida a tots els partits polítics i a totes les forces socials, a tota la població de la comarca, per enfortir i eixamplar, molt més encara, la participació popular en totes aquestes qüestions i en especial en tot allò relacionat amb l'ordenació del territori.

F. HOMEDES

No creiem fer demagò-

El poble del Prat a l'opinió pública

"El nostre futur, en perill"

1r. — La destrucció irreparable de l'aigua subterrània del delta del Llobregat. Si el riu es desviés, s'hi produiria la filtració de l'aigua de mar i la del riu més contaminat de tot l'Estat espanyol.

2n. — La contaminació i destrucció de les platges del delta des d'El Prat fins al terme municipal de Sitges.

3r. — L'eliminació de les possibles alternatives d'un front portuari català que potenciï d'altres zones del país.

4t. — La mutilació d'una de les zones agrícoles més fèrtils i productives del nostre país i el consegüent trencament de l'equilibri territorial i ecològic de la comarca del Baix Llobregat.

5è. — El tancament de moltes empreses, que comportaria la pèrdua de molts llocs de treball i agreujaria encara més el problema de l'atur obrer.

Les conseqüències del desviament del Llobregat farien d'El Prat la pitjor de les ciutats-dormitori, i el delta sofriria una degradació irreparable.

Amb els nostres impostos volen fer aquestes obres que només beneficien uns interessos molt determinats, en comptes de solucionar d'una vegada els problemes d'equipaments socials encara pendents, com són escoles, zones verdes, hospitals, cases dignes, etc.

No podem tolerar que en aquests moments preautonòmics continuïn prenent-se decisions a 630 Km de distància que poden hipotecar el futur del delta, tal com va passar els anys 20, durant el govern del general Primo de Rivera, que l'Hospitalet i El Prat van haver de segregar una part considerable dels seus termes municipals que van ser agregats al de Barcelona amb l'exclusiva finalitat de crear-hi un port franc. Aquesta finalitat no s'acomplí, en destinar-se els terrenys afectats a la creació d'un polígon industrial amb intencions especulatives.

No volem fets consumats ni accions antidemocràtiques. Continuem exigint responsabilitats als que hagin provocat aquesta situació tan lamentable. Lluitarem fins que no esgotem tots els recursos a la mà de la nostra comunitat contra les decisions que considerem contràries al bé comú.

El Prat i la comarca del Baix Llobregat, que tan magníficament van respondre el 17 de setembre de 1976, continuen demostrant públicament una oposició decidida i enèrgica a la desviació. Aquesta oposició del poble possibilita el triomf de la força de la raó damunt de la raó de la força.

Perquè volem decidir nosaltres mateixos el nostre futur i també el nostre present; perquè no volem ser cap joguina de ningú, perquè estimem el nostre poble i volem contribuir amb el nostre treball a la construcció d'una Catalunya lliure i solidària; perquè volem conservar els llocs de treball; perquè som el poble més castigat de l'Estat espanyol; perquè volem una canalització com la que preveia el primitiu projecte d'endegament de l'any 1965, quan encara no hi havia els interessos particulars del port de Barcelona, volem la canalització, perquè d'aquesta manera el govern ens pugui demostrar que s'ha acabat posar els interessos particulars davant dels interessos de la comunitat i de l'Estat.

No acceptarem cap mena de decisió contrària als interessos populars.

El Prat de Llobregat, 14 d'abril de 1978

(Suscriuen aquest document, que va ser elaborat al ple municipal celebrat el dia 14 d'abril de 1978 a la nit, l'Ajuntament d'El Prat de Llobregat, tots els partits polítics, centrals sindicals, associacions de veïns i entitats cíviques locals).

"Quan apareixen diverses grans actuacions urbanístiques amb presses perquè siguin aprovades".

La força de Comissions

Parlar del moviment obrer del Baix Llobregat és, sens dubte, parlar de la trajectòria de Comissions Obreres. Tanmateix, en un article com aquest ens faltaria espai per resumir tot allò que s'ha fet fins ara, com també les formes d'actuació que hem fet servir. La vocació unitària, l'actuació sempre pública, la utilització dels locals i aparells de propaganda del vertical, la intersindical com a forma unitària per al treball sindical i tantes altres coses són avui la història que defineix la nostra actuació present —a la qual em referiré a la resta de l'article— i que tantes vegades ha estat explicada i tantes polèmiques ha desvetllat, la qual cosa és normal en una activitat sindical tan viva com ha estat la nostra.

En l'actualitat, i a manera d'introducció, sapiguem que a les passades eleccions van participar 63.000 treballadors. El 70 per cent dels delegats elegits són de Comissions Obreres, el 17'48 per cent d'UGT, el 8 per cent no afiliats, el 2'41 per cent de la CSUT, l'1 per cent de la CNT, el 0'50 per cent d'USO i l'1 per cent d'altres sindicats. Quant a l'afiliació, CCOO compta amb 50.000 co-

titzants i 60.000 afiliats. Les altres centrals, en conjunt, no sumen més enllà de 20.000 afiliats.

Les tres grans qüestions que avui mereixen la nostra principal atenció són: la sortida de la crisi, la participació dels delegats i comitès al procés sindical i l'avenç cap a la unitat sindical.

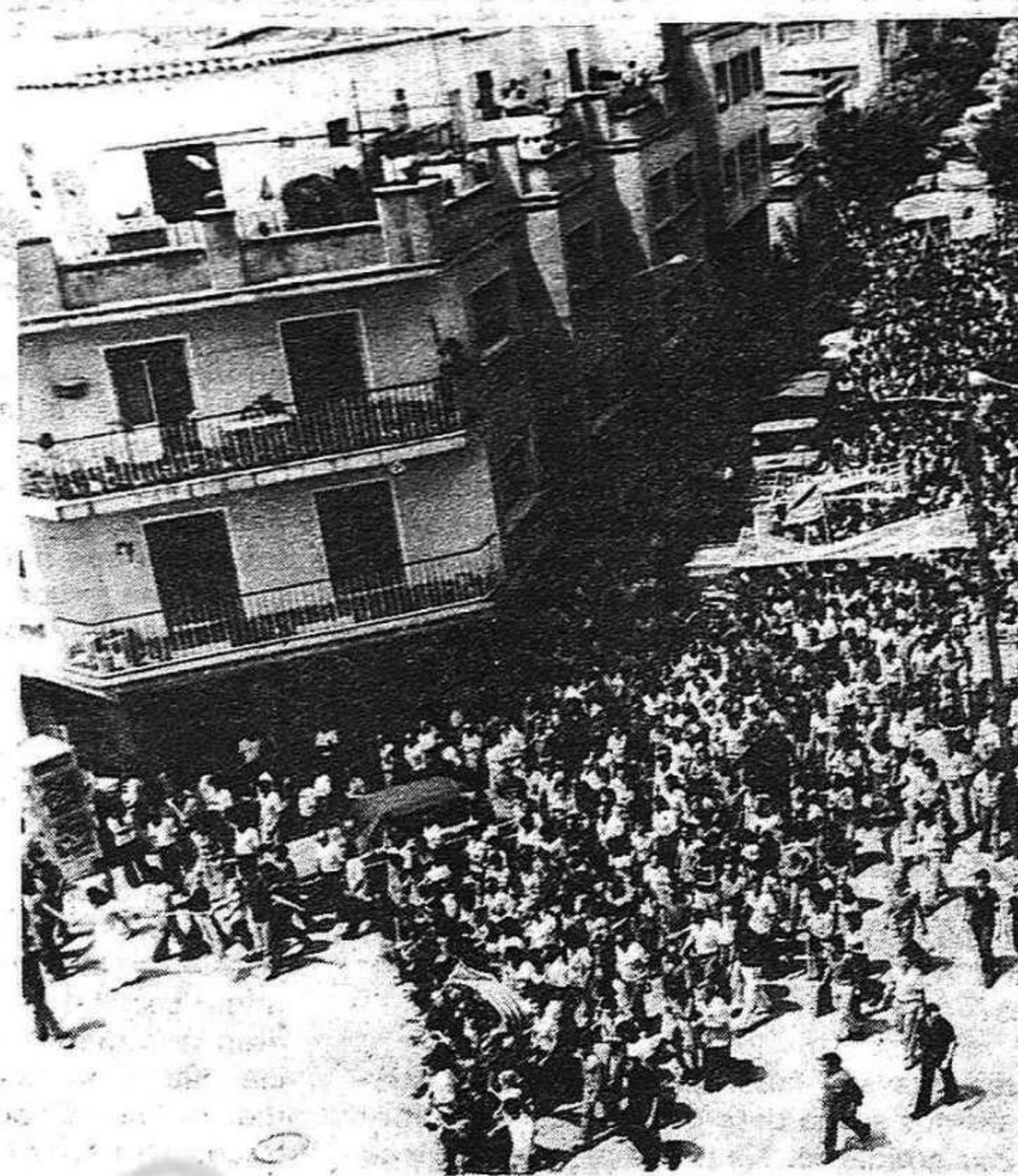
Pel que fa a la sortida de la cri-

si, és evident que l'emmarquem en un context general, que traspasa els límits comarcals. Això no obstant, també pensem que cal tenir alternatives als problemes propis, ja que a la nostra comarca els expedients de crisi se succeeixen sense interrupció, especialment a la petita i mitjana empresa. La quantitat de treballadors sense feina ja supera els 20.000 i els crèdits són més retallats que en d'altres llocs.

És per això que creiem que cal, i així ho vam acordar a la nostra Conferència Comarcal, elaborar un programa juntament amb els altres sindicats i amb el debat i aportacions que ofereixin els comitès d'empresa. Això significaria actualitzar els acords entre CCOO-USO i SEFES (patronal de la comarca), comproment les forces socials i polítiques en els acords a què arribem.

Això és així perquè entenem que no serviria de res arribar a nous acords si no hi ha un debat i l'aportació de tots els treballadors, de manera que les alternatives siguin assumides, ja que si no ho són difícilment hi podrà haver les necessàries mobilitzacions perquè es compleixin. Hi contribuirà també la celebració de les eleccions municipals, perquè dotaran la nostra comarca de nous ajuntaments, que en la seva majoria seran d'esquerres si es mantenen o milloren els resultats de les passades eleccions generals polítiques, i suposaran un important instrument per avançar en l'aplicació de mesures progressistes que vagin des de les qüestions comarcals concretes fins a les que es referixen al compliment integral del Pacte de la Moncloa.

El següent tema, el de la parti-

Parlar del moviment obrer al Baix Llobregat és parlar de la trajectòria de Comissions Obreres. (A la foto, una manifestació a Cornellà l'any 1976).

cipació dels comitès, també ens preocupa notablement. Això és lògic en una comarca com la nostra on ja en l'època del verticalisme vàrem aconseguir desbordar, en gran mesura, la normativa electoral oficial i vam elegir els companys més representatius a cada centre de treball, traient-los fora del marc de l'empresa. Això va originar una gran activitat sindical a través de les UTT que va donar lloc a grans mobilitzacions i va culminar amb la creació de la Intersindical en la qual es coordinaven tots els rams i a la qual polítics de tant de prestigi com Gregori López Raimundo varen qualificar com "la més perfecta plasmació de la línia sindical de Comissions Obreres", criteri que Marcelino Camacho també va expressar en una visita al Baix Llobregat.

Amb això no vull pas dir que es repeteixi mecànicament allò que correspon a una altra època i a una altra realitat política, perquè és evident que avui l'existència de la divisió sindical i la d'UGT en concret ens obliguen a situar la unitat d'acció en un lloc preponderant. El que vull afirmar és que la nostra trajectòria comporta una vocació unitària, assumida no solament pels treballadors afiliats a CCOO, sinó també per tots els altres, que de manera natural ens mena a posar en primer pla el tema de la participació.

Cal estrènyer lligams entre els afiliats a CCOO i els afiliats a d'altres sindicats, com també amb els no afiliats a cap, i és per això que ens plantejem fer reunions en les quals participin tots a través dels comitès. Això servirà perquè les qüestions de la nostra comarca siguin assumides per

tots els treballadors i crearà un estat molt més favorable, que fins i tot ajudarà que UGT i els altres sindicats adoptin postures més favorables als plantejaments assumits per la majoria dels treballadors. En aquest sentit, la unitat d'acció es veurà reforçada i ajudarà a un clar avenç general.

Algunes expressions d'això ja són les assemblees de delegats realitzades amb ocasió dels diferents convenis. Els companys del metall de la comarca en van ser els peoners després de les eleccions, no solament a la comarca, sinó també a Catalunya, i han continuat, a tots els nivells, amb un èxit creixent.

També és en aquesta perspectiva que enllacem la unitat sindical que, no cal dir-ho, no s'esdevindrà aïlladament a la comarca. Però podem aportar a la seva consecució, com altres comarques i rams, notables experiències. Entenem que si aquesta pràctica continua i assolim un programa unitària per fer front a la crisi, aconseguirem grans progressos, que es veuran reforçats després de les eleccions municipals, perquè si els ajuntaments comarcals són governats per l'esquerra caldrà l'actuació unitària en la mobilització de totes les centrals sindicals perquè es compleixin molts dels acords als quals arribin els ajuntaments i en l'elaboració dels quals nosaltres no serem aliens. Això també ajudarà a enfortir la unitat.

Aquestes qüestions són les que ara centren la nostra actuació.

CARLES NAVALES

El Baix Llobregat: la força dels treballadors (Fotos d'arxiu).

21 de maig

La Festa del Baix

La Tortuga Ligera ja torna a córrer. Els psuqueros del Baix hem vist clar que calia donar-li marxa al procés democràtic i ens hem arremangat una vegada més per fer d'aquest proper diumenge un esclat de llibertat, bona música i esbarjo. Ningú no podrà sentir-se descontent, ni trobarà motius per "passar" de la Tortuga-2, perquè aquest any hem treballat una mica millor i sense improvisacions —a part de les que vosaltres feu i que seran molt ben rebudes—. Hi haurà de tot i per a tothom.

Comencem, doncs, per la marxa: la Dharma i l'Orquestra Plateria seran ací ens han promès que no hi haurà cos que es pugui resistir als clams de dansa, boleros i mambos, rocs i rocs que abocaran, sens dubte, al llarg de les seves actuacions.

La cançó catalana tindrà dos dels portaveus més sintonit-

zats ara: el noi de la comarca, en Ramon Muntaner i en Quico Pi de la Serra. Ells faran costat a la profunditat i la intensitat de la xilena Tita Parra i en Gerena. Sí, ho heu llegit bé, Manuel Gerena.

Però, ¿i els nens? ¿Què farem per als infants? No hi ha cap excusa per no portar-los. La Tortuga està imaginativa i ha trobat per a ells molts entreteniments: Baliga-Balaga els té muntat una cercavila, Roba Estesa té preparades les millors coses del seu espectacle teatral i, endemés, jocs a la platja.

Els artistes no seran absents de la Festa. La brigada Pablo Neruda i un gegantesc mural que farà davant nostre el col·lectiu d'artistes del PSUC. Per als grans i els petits faran córrer i córrer el vídeo del Partit: IV Congrés del PSUC, IX Congrés del PCE, Diada de l'11 de setembre y la Jornada d'An-

dalusia. Res polític no serà absent. La solidaritat amb Xile, Uruguai i Argentina, que portaran llurs estands, la problemàtica de la nostra comarca. Ah, i com que nosaltres som quelcom més que un partit polític també hi haurà parlaments: en Guti, el futur batlle de Madrid, Tamames, Joan Ramos, en Gregori (tots han promès que ballaran...).

Platja, beure i menjar per a tothom, música per a tothom, "marxa total" i "euro a manta". ¿Què més voleu? Fins i tot podeu anar a Mallorca si sortiu premiats en el sorteig. I tot això per vint duros. Au, vinga, que la crisi segur que encara us ha deixat amb un dels marrons a la butxaca. Barretet i boniquet. Diumenge a la Tortuga i que el sol sigui amb nosaltres. Amén.

F.B.

El desarrelament cultural

Tots els intents de definir què és cultura "popular" topen amb el problema d'indefinició del marc "poble", en un determinat context, social i polític. Tots els intents de descriure una realitat cultural precisa topen amb la indefinició dels "mínims" culturals programables, ara i aquí, si més no pel que fa als aspectes programables de la tasca cultural. A la pregunta sobre la realitat cultural del Baix Llobregat només s'hi adiu una resposta genèrica, carregada de nous interrogants: ¿Pregunteu pels centres on hi ha vida cultural? ¿Pel problema estructural de les places suficients i adequades a les institucions culturals, als centres docents? ¿Es tracta de recollir, en canvi, les dades sobre arxius, museus, biblioteques, fundacions culturals públiques o privades?

Crec que ens falten paràmetres clars per atansar-nos a una determinada realitat cultural i per amidar-la. No posem índex de lectura de diaris, nivell mig d'estudis, formes de vida, assistència a espectacles, coneixement de la pròpia realitat, etc. Les notes que vénen a continuació, per tant, són fragmentàries i provisionals, literatura ben (o mal) intencionada.

Un dels problemes culturals més greus que està vivint ara la comarca és el de la manca d'identitat: el més de mig milió d'habitants del Baix Llobregat conformen una comunitat eclèctica, de procedències diverses, d'al·luvió (en el sentit més planer de la comarca: per inundació). Si els habitants són immigrants, també ho són, majoritàriament, els mestres i els funcionaris. Això fa que ni l'escola sigui un element de redescoberta de la pròpia identitat, comarcal, primer, catalana, després, però és més: els antics habitants del Pla de Llobregat han assistit a la pèrdua fins i tot geogràfica de les pròpies característiques. D'un pobles de conreu, relativament pròspers, han passat a ser una concentració industrial caòtica, sense rostres ni fites clares. Ni els uns ni els altres no ens reconeixem en la comarca, tot i que, per una força estranya, els sentiments comarcalistes dels uns i els altres creixen, fent realitat la paradoxa que "la reconstrucció de la comarca" potser seria una de les poques fites unitàries en la qual convergirien vells i nous baixllobregatins. En Miquel Roa va fer d'aquest punt objecte de ponència en el marc del Congrés de Cultura Catalana: allò que no se sap si és comarca pel que fa a centres d'atracció o geografia, ho és encara per una estranya voluntat popular de defensar-se contra les destruccions multiseulars que el riu provoca, per defensar un lloc de treball, per solidaritat amb uns treballadors o per evitar que funcionin propostes destructives mitjançant la construcció de polígons.

LES NOVES CULTURES

Pel que fa a les comunitats de nou vinguts, és clar que el temps d'adaptació és encara massa curt, i que l'aparició de formes culturals pressuposa una certa sedimentació comunitària. Els tempteigs hi són pertot: he assistit a les diferents festes majors de la comarca... i dirieu que fins ara els regidors ulls-curts han impedit una eclosió entusiàstica de qualsevol tipus de proposta cultural amb una major ressonància popular. Però, per posar

un exemple, no van poder-ho impedir al llarg dels mítings de la darrera campanya electoral: cantants, poetes, músics, escenògrafs (la mateixa festa de La Tortuga Liger, o la preparació de l'11 de setembre a Viladecans)... tot indica que hi ha una voluntat d'emergència. Hi ha grups que voldrien trasplantar a Catalunya d'altres cultures, en elles mateixes enormement valuoses: és una reacció molt justificada d'autodefensa. Amb el perill de reinventar formes culturals sense massa clientela entre els sectors més joves, i sense excessius lligams amb la pròpia evolució de les terres d'origen. D'altres, com per exemple el grup de poetes "Miguel Hernández" van iniciar una tasca valuosa de fer emergir una poesia popular, autodidacta, de notable contingut social. L'èxit de les actuacions del grup eren tota una esperança. La posterior evolució cap a manifestacions més discursives, més excloents i potser més demagògiques no hauria de frenar l'impuls d'aquest moviment. També cal valorar positivament la presència de penyes de flamenc —Fosforito, José Menese, Manuel Gerena en serien la referència màxima— que han sabut allunyar-se de la versió oficial de la cultura andalusa i animar grups de signe més popular.

LES LLUITES POPULARS

Són de tota manera les lluites populars l'element que més ha afavorit un cert desenvolupament cultural a la comarca. Si la vaga d'"Elsa" portava una nova estètica de lluita obrera, les altres lluites han ajudat a trobar formes expressives cada cop més elaborades. Des dels murals fins als butlletins d'associacions, passant per conferències i cercaviles de tot tipus, les lluites populars han densificat

el coneixement de la comarca, l'amor per les coses del poble...

LA HISTÒRIA

Al mateix temps, és notable assistir al fenomen que lligaria els col·lectius de treball de la comarca (la intermunicipal o el col·lectiu

d'arquitectes, i abans les manifestacions al voltant del Congrés de Cultura Catalana) amb els homes i les entitats que més havien lluitat per salvar la comarca de l'oblit. L'intent, anul·lat per decisió governativa, de tirar endavant un "Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat", proposta encara no enterrada, explicaria aquesta voluntat de dues o tres generacions d'habitants del Baix Llobregat per fer, a desgrat de les pròpies ideologies polítiques, un front comú de signe eminentment cultural.

URGÈNCIES

Ara, però, estem encara en el terreny de les urgències: és del tot urgent fer possible l'elevació del nivell cultural dels centres docents de la comarca, així com la planificació de centres de nivell superior. ¿Com és possible que un conjunt de gairebé set-cents mil habitants no compti amb cap universitat, amb cap escola superior? L'intent de tirar endavant una Escola d'Estiu per al Baix Llobregat, novament sobre la taula, fa pensar en la importància que donem al reciclatge dels mestres, que haurien de conèixer com més va, més la problemàtica local i comarcal. Però sense una inversió oficial audaç per poblar el desert cultural del Baix Llobregat, i dotar d'eines culturals la terra erma, poblada de ciutats-dormitori, res no tindria sentit.

LA VIOLÈNCIA I LA CULTURA

Un dels enigmes més greus que plana damunt el futur immediat de la comarca és el de les conseqüències de l'atur, especialment juvenil, sobre les formes de vida col·lectiva al Baix Llobregat. Les propostes oficials (televíves) de culte a la violència, amb quantitats de joves als quals la societat no ofereix un lloc de treball, ¿no pot comportar l'assassinat cultural de milers i milers de propostes?

I.R.

El centre de "planings", experiència peonera

El moviment per l'alliberament de la dona al Baix Llobregat

El moviment per l'alliberament de la dona a la comarca del Baix Llobregat compta ja amb algunes experiències que, encara que no són excessivament nombroses, tenen una transcendència singular a algunes de les localitats i estaments socials de la comarca.

El millor exemple el constitueix el Centre de Planificació Familiar del Prat de Llobregat, que ve funcionant regularment des de fa més d'un any. És la primera experiència d'aquesta mena a escala de tot Catalunya, que aterra d'unes necessitats concretes plantejades al si d'una associació de veïns. La gestió, administració i assistència les fan dones del barri, assessorades des del primer moment per dos facultatius. Actualment, dones de tota la comarca, i fins i tot de Barcelona, utilitzen els serveis d'aquest centre, que actua de fet com a centre comarcal de Planificació Familiar i que es planteja la perspectiva, a curt termini, de vincular-se a organismes que depenen de la Seguretat Social i/o organismes d'administració local.

La comissió comarcal del PSUC per l'alliberament de la dona aplega les dones responsables d'aquesta feina a les diferents localitats. El primer objectiu que persegueix l'esmentada comissió és consolidar aquest nucli d'irradiació d'un aspecte més de la política

general del PSUC a totes les organitzacions. Alhora, es planteja una projecció no solament dins del propi partit sinó cap al conjunt de tota la població comarcal, i per això manté contactes amb les organitzacions comarcals de la Joventut Comunista de Catalunya, Unió de Pagesos, Comissions Obreres, a més a més d'altres formacions polítiques.

Cal destacar l'avanç que ha significat, per al moviment feminista a escala comarcal la celebració, per primera vegada, del dia internacional de la dona, el 8 de març, amb actes polítics unitaris a diferents localitats (Sant Boi, Sant Feliu, Prat de Llobregat...). També les eleccions sindicals que s'han fet fins ara a les empreses de la comarca donen un balanç positiu, encara que insuficient, en el nombre de delegades elegides. Comissions Obreres és la central que compta amb més dones delegades a la comarca, encara que la proporció respecte als delegats masculins se situa fins i tot per sota del nivell d'afiliació femení a CCOO.

Alhora, un dels objectius prioritaris que ha de tenir el moviment feminista a la comarca del Baix Llobregat és potenciar la vida associativa de la dona a les diferents organitzacions de masses (associa-

cions de veïns, grups de dones, centrals sindicals...) Cal destacar, en aquest aspecte, l'experiència d'un grup de dones integrades a l'associació de veïns de Molí Nou-Cooperativa (Sant Boi) que han organitzat una escola d'al·fabetització, oberta a tots els veïns, a la qual assisteixen regularment gairebé setanta dones. Fa uns mesos es van marcar també l'objectiu de sensibilitzar, a través d'una recollida de signatures, els dotze mil veïns del barri sobre la manca d'una adequada assistència sanitària. Aquesta iniciativa ha fructificat en algunes manifestacions (la darrera amb més de cinc mil persones) en demanda d'un ambulatori per al barri.

Totes les experiències i iniciatives que es desenvolupen a la comarca, i de les quals no hem esmentat més que alguns exemples, indiquen una enorme necessitat de coordinació. El punt de partença en podria ser la celebració de la "Primera Jornada de la dona del Baix Llobregat", amb la participació de tota mena d'organitzacions de dones o en què intervinguin dones com a base per a la reestructuració d'un autèntic moviment feminista a la comarca.

M.F.

NOVETAT

CONÈIXER CATALUNYA

Arquitectura i urbanisme durant la República

Oriol Bohigas

Recull de llegendes

Jaume Vidal Alcover

DOPESA
GRUP «MUNDO» D'EDICIONS

DIA 25 DE MAIG

18'30 hores

LA BULLONERA

A LA BARCELONETA

Carrer Balboa, 20

Guanyador del Premi Epidauro

Carles Palasó: la guerra d'un soldat republicà

El llibre "A tus órdenes, mi sargento" va ser guardonat amb el Premi Epidauro. El seu autor, Carles Palasó Aynaga, de 59 anys, militant del PSUC pràcticament des de la guerra civil, el va escriure per desfer els mites que entre uns i altres van crear entorn a la guerra.

—És la narració novel·lada d'una sèrie d'experiències que vaig passar a la guerra, especialment la retirada de Catalunya de l'exèrcit republicà. El principal personatge és un sergent republicà que té al seu càrrec un grup de presoners, tots ells amb graduacions superiors, els quals custòdia i acaba per protegir. A través d'aquest argument vaig descriure una sèrie de campanyes de guerra. Al final, els presoners de l'exèrcit franquista acaben per agrair al sergent tot el que ha fet per ells. Els protagonistes dels dos exèrcits confraternitzen, es troben a nivell humà i arriben a ésser bons amics.

—Quin és el valor del llibre que heu escrit?

—L'objecte principal del llibre és presentar el soldat republicà tal i com era en realitat i no com ens l'han volgut descriure. Jo he llegit molts llibres en els quals es pinta el soldat republicà molt malament. És cert que, durant els primers temps de la guerra, les milícies republicanes, que encara no estaven constituïdes com a exèrcit, varen fer moltes coses mal fetes, amb una gran irresponsabilitat, perquè no tenien comandament, ni intenció, ni res de res. Però més endavant, quan l'exèrcit regular va anar prenent forma, la cosa va canviar del tot. Ja no érem uns grups d'homes desorganitzats sinó un exèrcit com cal.

—Llibres sobre la guerra civil se n'han escrit molts. Què aporta de nou "A tus órdenes, mi sargento" al coneixement de la guerra civil espanyola?

—Jo crec que tracta la guerra des d'una altra perspectiva. És la guerra vista des de la base dels exèrcits i, en aquest sentit, és una de les poques coses que s'han fet. I, a més a més, amb coneixement de causa, perquè jo la vaig viure tota, la guerra.

—Com era de debò l'exèrcit republicà?

—Ens han dit que l'exèrcit republicà estava desorganitzat, que ningú no sabia què volia ni què feia. Però l'exèrcit popular tenia disciplina i moral. El que no tenia era allò que sobrava a l'enemic: armament i ajuda estrangera. Nosaltres només rebíem l'ajuda d'alguns "internacionals", homes que lluitaven amb un fort esperit antifeixista, la majoria d'ells veterans de la primera guerra europea, però que no constituïen en absolut un exèrcit regular. En canvi, l'exèrcit franquista tenia l'ajuda de la coneguda divisió "Còndor" alemanya i d'unitats italianes, que forma-

ven part dels exèrcits dels seus respectius països, tenien una adequada preparació militar i portaven molt d'armament.

—El com va ser que va escriure aquest llibre?

—A mi m'agradava —m'agrada encara— parlar de la guerra, explicar les meves peripècies, però als meus fills, nebots, etcètera, com és natural, aquest tema no els desvetlla tant d'interès com a mi. I jo, d'alguna manera, volia demostrar-los la importància que això tenia. D'altra banda, vaig estar malalt durant cinc o sis mesos, i llavors vaig començar a escriure de mica en mica les meves aventures i, sense adonar-me'n, ja tenia un centenar de fulls. Amb la malaltia em vaig dedicar a acabar el llibre i a polir-lo. A tothom que el llegia li agradava molt. Però ¿a qui podia enviar el llibre?

—Això mateix, ¿a qui podíeu enviar aquest llibre?

—Fa uns mesos vaig llegir

un llibre sobre Franco i entre mig de les pàgines hi vaig trobar un paper que era la convocatòria del concurs Epidauro per a escriptors novells.

Em vaig animar i el vaig presentar sense cap esperança de guanyar i molt poques que el publicessin.

Al cap d'un mes em van demanar una altra còpia del llibre (jo no sabia si l'havien perdut o si els interessava de debò). Quinze dies més tard em van comunicar que havia guanyat el premi. No m'ho podia creure.

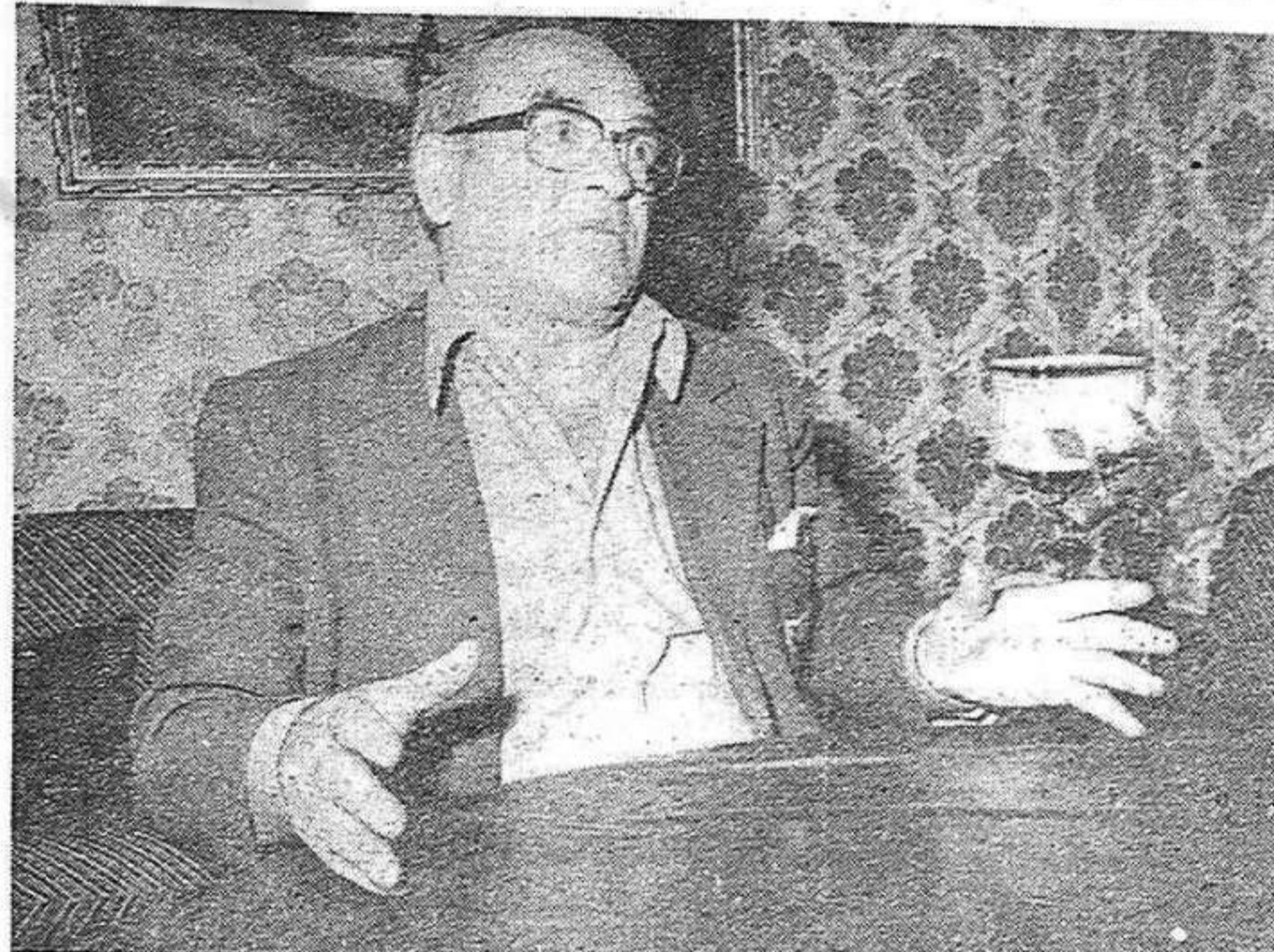
—No havíeu escrit res abans d'això, oi?

—No, no havia escrit mai cap cosa seriosa. Només col·laborava assíduament en un butlletí intern de l'empresa on treballava. De vegades he escrit contes, però només per a la família.

—Hem parlat del llibre; parlem ara de l'autor, Carles Palasó, autodidacte que no ha anat mai a l'escola, és un escriptor frustrat?

—No, no. No sóc escriptor. Sóc simplement un obrer aficionat a escriure. Haver guanyat el premi Epidauro és una gran satisfacció per mi, però no canviarà gens la meua vida.

JOAQUIM GUZMAN

Carles Palasó, "un simple obrer aficionat a escriure" (Foto Jordi Morera)

Cinema: "Les enfants gâtés"

La cosa quotidiana, una arma de lluita

No serem tan ingenus que qualifiquem l'últim film de Bertrand Tavernier "Des enfants gâtés" ("Els llogaters") —Publi 2—, com una obra de tipus polític o social, però sí que es pot afirmar, sense por a caure en demagògies de mala mort, que té una colla d'elements de gran actualitat en el desenvolupament democràtic del nostre moment històric. El cinema francès ha excel·lit sempre per la demostració d'una gran intel·ligència, no solament en els assumptes de gran envergadura sinó també en les coses menudes, d'aparent poca importància, però de profunda significació social i humana.

Encara que, en una primera lectura, "Els llogaters" pugui semblar una història intranscendent i banal sobre les vicissituds d'un realitzador cinematogràfic en plena crisi creativa, la subtilitat de Tavernier —autor d'un film tan notable com "Que la fête commence" (els seus altres films no s'han vist al país)— es desborda per oferir un panorama precís i preciosista sobre la França actual i, per torna, sobre l'Europa capitalista i asfàltica, sobre la contaminació i el medi ambient, sobre homes i dones que viuen i moren entre murs, sense cel ni sol verd.

La història de Bernard (Michel Piccoli) és, també, la presa de consciència d'una classe privilegiada —els artistes, en aquest cas un director de cinema— en relació amb els problemes quotidians i senzills, però transcendents i greus, d'una comunitat urbana. Un grup de llogaters que

viu en un immoble típic parisenc i entre els quals hi ha Anne (Christine Pascal), una noia sense feina però amb consciència de lluita, sol·liciten del madur creador el seu suport per reivindicar una colla de justos drets que una administració capitalista en un Estat possibilista escamoteja amb les lleis en una mà i el garrot en l'altra. Bernard, primerament indecís i mandrós, escèptic i allunyat, s'aproparà als problemes dels llogaters atret més per la noia Anne que no pas pels veritables problemes d'aqueixa comunitat de petits lluitadors. A poc a poc, amb el mateix trànsit espiritual que està patint per escriure el guió de la seva propera pel·lícula, el director de cinema —avesat a una altra mena de problemes— va despertant a aquesta consciència social i col·lectiva d'uns llogaters que lluiten per uns drets. Una lluita difícil i en alguns moments deses-

perançadora —recordeu l'escena en què el propietari dels apartaments, malgrat renunciar a l'enfrontament, després d'unes situacions tenses, exposa que, qualsevol cosa que passi, ell continuarà tenint els milions (el poder), tant si és a França com fora del país—, però que servirà per a una cosa, una sola però important cosa: Bernard ha estat colpit per la consciència social. No continuarà lluitant amb el comitè de llogaters, se separarà de la noia després d'unes relacions amoroses en què les diferències socials tenen un paper important, però —com el nen difícil que està tractant la seva dona i que ja pronuncia el seu primer mot— haurà obert els ulls a un món tants cops ignorat, desconegut conscientment i oblidat.

En la tessitura d'un cinema hermètic i de difícil difusió (el cinema militant) o d'un tipus de producte que va a satisfer unes necessitats primàries del públic sense aportar una postura crítica i compromesa, la lucidesa del cinema de Tavernier, feta d'amenitat i compromís, de distanciament i rigor, esdevé meravellósament exultant en aquests moments socials que els "llogaters" hem de reivindicar tantes coses.

MIGUELEFE

Josep Maria Flotats: una recuperació per a "Eduard II" (Foto Ros Ribas)

L'homosexualitat com a teló de fons "Eduard II d'Anglaterra": una esplèndida feina teatral

D'antuvi, i més enllà de les moltes suggerències que conté el darrer treball del Teatre Lliure, vull deixar constància que "La vida del rei Eduard II d'Anglaterra", de Marlowe-Brecht, és un dels més bells, complets i rics espectacles que hem vist per aquí darrerament. Lluís Pascual, a partir de l'esplèndida traducció de Carme Serrallonga, mou en la mateixa línia quinze actors (hi ha set incorporacions per a aquest muntatge) en un espai escènic ideat per Fabià Puigserver; un "espai" tancat, a la manera d'una pista de circ, cobert amb adob, sobre el qual se'ns van suggerint les diferents escenes de la història. El treball al voltant de l'espai escènic és ja aquí un cant a la imaginació.

Christopher Marlowe va escriure, dins dels cànons del teatre isabelí i a finals del segle XVI, aquesta turbulenta tragèdia en la qual apareixien les relacions amoroses entre el rei Eduard II i el seu favorit Gaveston, fill de carnícers. Una història plena de "succeïts", en la qual pràcticament tots els seus personatges són éssers turmentats per complexes passions, que esclaten en el marc d'una guerra civil provocada a partir d'aquella relació amorosa. Sobre aquest material, Bertolt Brecht, que sempre va preconcintzar que qualsevol temàtica constitueix un fons comú, va elaborar el 1924 el text que avui proposa la Companyia Estable del Lliure. Lluís Pascual ha estat fidel, enriquint-la, a la feina de Brecht en el sentit d'accentuar els nivells socio-polítics del text original. La lectura proposada busca fer d'aquelles relacions una paràbola amb clara incidència als nostres dies. A partir d'aquest que podria ser un primer nivell de lectura, l'espectacle arriba amb facilitat a un segon nivell: la crueltat de les relacions que s'instauraven en el domini del poder polític. Clarificar ambdós nivells d'una mateixa lectura, "mostrar" que el rei Eduard II és perfectament conscient que la seva passió per Gaveston com més el porta a la ruïna —política, física, humana— més esdevé la seva única raó de viure, són reptes concrets d'aquest treball; reptes afrontats amb èxit per l'equip del Lliure.

El bon funcionament de l'espectacle estava supeditat a la clarificació de la història. L'acumulació de fets tenia el perill d'acabar per despistar l'espectador, per confondre'l. És per això, crec, que el treball de Lluís Pascual, la seva viabilitat, estigué des del

principi condicionat a aquella clarificació. La manera com els espectadors van seguir la funció explica la reeixida d'aquell esforç. Des del centre de l'espai escènic ideat per Fabià Puigserver, Marlowe-Brecht (jo assenyalaria que més en Brecht) proposen a l'espectador una colla de reflexions crítiques que, al capdavant, conformen els aspectes dialèctics del text: la violència, la lluita pel poder, els prejudicis socials i la problemàtica individual, en són algunes. Molt en la línia brechtiana, la vida del rei Eduard II seria una manera d'apropar-nos als intents de l'home per explicar-se, una altra vegada, el món que viu i on viu. Els aspectes més sobresortints d'aquesta comunicació estan po-

tenciats càlidament en la proposta del Teatre Lliure. Diria, en resum, que en funció de la viabilitat de la història, del seu crèdit escènic, Lluís Pascual ha evitat de caure en les "puntes d'emoció" d'un muntatge extrovertit, d'un muntatge que cerqués més l'emoció de cada escena que no la seva dialèctica.

En el marc d'una feina dramàtica molt rica, l'actoral ha esdevingut també en la ja habitual línia de rigor i qualitat propis del Lliure. Assenyalaria, de més a més de la imaginació que crec que hi ha en l'espai ideat per Puigserver (i en com fer-hi servir una colla de taulons), la perfecta utilització de la llum, que esdevé un suggestiu element integrat a l'espectacle, i encara la música de percussió, que compleix una funció introductora dels diferents "tempos" del ritme. (Particularment, crec que el ritme imposat té un sot cridaner en l'escena de la reina Anna i Mortimer.) Quinze actors en un treball molt matissat en què el gest i la composició del personatge apareixen com els resultats d'un ardu procés. L'esgotadora feina actoral tindria en Lluís Homar (Gaveston), Domè-

nec Reixach (Mortimer) i Josep Maria Flotats (Eduard II) els seus més destacats punts de referència. Davant de l'encarnació que fa Reixach d'un Mortimer un pèl fred i distanciat, Josep Maria Flotats (actor català iniciat a l'ADB i instal·lat a França des dels anys seixanta, amb destacada presència professional, i rescatat, si més no per a aquest muntatge) ofereix una actuació en la qual apareixen matisos clars d'un inequívoc "estil" teatral francès. Però és una actuació superba, en la qual la "figura", la composició física del personatge, el matís i el gest són decisius a l'hora de mostrar el procés moral i físic d'Eduard II: un procés que va de la vitalitat desbordada —quan es troba amb el seu amant Gaveston— a la plasmació de la ruïna humana d'un home deambulant, i el final serà la mort. Encara que no calgui dir-ho, vet-ho aquí: al Teatre Lliure ens proposa, al marge de totes les consideracions que vulgueu, una funció teatral que cal veure, una esplèndida representació, una bella mostra d'allò que és "bon teatre".

PÉREZ DE OLAGUER

El pseudo-rock de Ramoncín

El Joselito «punk»

Ramoncín va venir a Barcelona la setmana passada. En una roda de premsa va dir que els periodistes, "Chicos de la prensa" segons el tòpic que Ramoncín també usà, erem avorridíssims. Hores després, un sector important del seu públic arrasava "La Paloma", i la "festa" continuava amb "matinal" a la comissaria on l'empresa Gay i Co denunciava els desperfectes.

Ramoncín diu que ell no és punk. Tots els grups "punk" diuen que no ho són, almenys els d'aquí, però és evident que hi ha qui està especialment interessat que el "punk" sigui notícia i tingui audiència.

Tal i com hem escrit en aquestes mateixes pàgines, no ens sembla d'entrada malament que ressongeixi una nova generació de rockers descendents del hard, del rock dur, de la "marxa". Un rock de barriada que s'expressa amb volum fort, soroll, ritme, crit i rebuig. Però Ramoncín, que potser va començar així, s'ha convertit en una altra cosa. Ramoncín va tirar ous a la crítica i ara la gent els hi torna: li torna ous, tomàquets i fins i tot pedres, com succeï al País Basc. Ramoncín és un cantant que serveix de blanc humà. A l'espectacle Ramoncín s'hi va a alliberar adrenalina i a exercir l'agressivitat. Hi ha qui inverteix en això perquè és econòmicament rendible i perquè val més que la joventut segueixi els cànons d'una agressivitat dirigida. El jove de quinze i setze anys comença a sumir-se en un món de violència, pot permetre's l'enderrocament de l'ídol —és a dir, practicar la iconoclastia

químicament pura— i superar quelcom que la democràcia no li ofereix. Per això aquest moviment no és propi de situacions dictatorials: sempre era anterior defenestrar un bust del "caudillo" abans que trencar mobiliaris d'una sala de ball.

Ramoncín diu que a ell no l'ha inventat ningú, perquè no existeix una intel·ligència capaç de fer-ho. Ramoncín està equivocada. Hi ha una intel·ligència de l'establishment —exactament igual que hi ha una consciència col·lectiva— capaç d'integrar-ho tot i anar més lluny: fins i tot rendibilitzar l'oposició reduint-la a producte de consum.

Ramoncín és el joselito d'ara sobre el qual s'ha abocat tot un muntatge d'empresa discogràfica, i vull recordar que als consells d'administració d'aquestes empreses no és difícil trobar-hi el capital més reaccionari interessat en una regressió de la democràcia.

A part de tot, Ramoncín no val res, la qual cosa és, si més no, imperdonable. No estem en contra del rock merder, del rock macarra ni del rock de barri. Però no podem acceptar el pseudo-rock del nou ric que juga a American Graffiti i que també ven poble. I és un fàstic que tothom ens vulgui vendre poble. Fins i tot ja avorreix. I l'avorriment mai no és justificable. Lúdicament.

ANTONI BATISTA

treball recomana

CINEMA

Barcelona

"NEL NOME DEL PADRE" de Marco Bellocchio. Cine Maldà.— Marco Bellocchio és un realitzador que no gaudeix massa del favor del públic. El seu cinema és un cinema compromès, com el d'altres directors més acceptats, però la seva forma provocadora i fins i tot una certa quantitat sàviament dosificada de "mal gust" el fan més difícilment digerible. Tanmateix, cada una de les seves obres —quasi totes discutibles si les analitzem en profunditat— és molt recomanable. En aquesta última cinta s'analitza l'estructura que impera a determinades escoles privades, i, com les anteriors, té un fons arrelat en el feixisme.

LLIBRES

Feixistes, rojos i capellans, de Ramir Reig i Josep Picó.— L'editorial Moll publica aquest treball, que havia optat al premi "Joan Fuster" 1977, que estudia el tema: Església i societat al País Valencià (1940-1977). Té 278 pàgines i val 700 pessetes. A més del valor historiogràfic de l'assaig, considerem importantíssim l'enorme dosi d'humor i d'ironia que els autors han sabut encarnar al seu escrit, del tot indispensable per conèixer el nacional-catolicisme, un dels pilars bàsics del règim franquista.

Lletra al pintor valencià Josep Renau, de Vicent Andrés Estellés.— Les edicions Tres i Quatre publiquen el darrer llibre del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, llibre de poesia que constitueix un homenatge càlid, d'una cordialitat desbordant, al pintor del llarg exili, del qual la mateixa editorial acaba d'editar: La batalla per una nova cultura, amb els articles més importants escrits per Renau a la re-

vista valenciana de temps de guerra "Nueva Cultura".

DISCOS

CARLES SANTOS (Edigsa).— Dins una carpeta amb coberta d'Antoni Tàpies, San-

tos ens presenta un disc per a piano amb obres de diferents compositors de la música contemporània d'avantguarda: Cage, Messiaen, Quadreny, Cowell... Es un disc brillantment executat per un dels homes que més dedicació ha emprat en la divulgació d'una música difícil que no parteix dels esquemes tonals del classicisme.

RECITALS

Barcelona

ORIOL TRAMVIA, COMPANYYJA ELÈCTRICA DHARMA, ORQUESTRA PLATERIA I SISA (Dissabte, 20, a partir de les 20 h. al Palau dels Esports).— La rentree de l'Oriol Tramvia i l'últim concert de la Dharma amb el seu pianista, Jordi Soley, concert amb el qual presentaran el seu darrer disc, "L'Angel de la Dansa". Amb ells, Jaume Sisa, que acaba de finalitzar una campanya per Espanya i la gresca i patxanga de l'Orquestra Plateria. Un recital que reuneix "quatre grans" de la música popular catalana i que recomanem especialment.

Companyia Elèctrica Dharma (Foto d'arxiu)

Ramoncín... Ramoncín...

nous horitzons

Acaba de posar-se a la venda el número 42 (abril de 1978)

I CONFERENCIA NACIONAL DEL PSUC
Debat sobre la tesi quinzena: intervencions d'Antoni Gutiérrez, Paco Frutos i Francisc Baltasar
Discurs de Santiago Carrillo

Partit, Sindicat i Socialisme
Bruno Trentin

O front o bloc històric: a l'entorn de les eleccions a França
Diego Olvega

La Primavera de Praga, conversa amb Jiri Pelikan

CURSET DE FORMACIÓ per a SECRETARIS DE PROPAGANDA

Dies 29, 31 de maig i 2 de juny

PRIMERA SESSIÓ

Descripció i valoració dels mitjans de comunicació i propaganda que s'utilitzen avui al PSUC. (Es passaran diapositives de cartells, butlletins, fulls, etc.)

SEGONA SESSIÓ

TEORIA DE LA COMUNICACIÓ

- * a qui i com ens comuniquem
- * quins mitjans utilitzem
- * com fer un cartell
- * utilització de la ràdio i megafonia
- * imatge

TERCERA SESSIÓ

REALITZACIÓ PRÀCTICA D'UNA CAMPANYA DE PROPAGANDA

***

El curset estarà a cura d'un equip de professionals de la imatge i comunicació del PSUC.

***

Preu d'inscripció: 200 pessetes.

Organitza la Secretaria d'Informació i Propaganda del Comitè de Barcelona conjuntament amb el CPC.

Inscripcions a: Vallespir, 171, o a Santa Anna, 11. Barcelona. Telèfons: 321 21 54 i 301 23 90.

Al Vallès i al Baix

Les festes de Treball

TAMAMES I GALLEGO, ALS MITINGS

Diferents organitzacions del PSUC enfilen la primavera amb un calendari de festes. Comença el Vallès Occidental amb la seva "Festa de TREBALL" que tindrà lloc al camp del F.C. Comercio, a la Creu de Barberà, de Sabadell, del dia 20 al dia 28 d'aquest mes. L'obertura anirà a càrrec de Rafael Ribó, Pere Ardiaca i Celestí Sánchez. Hi haurà projeccions de pel·lícules i recitals de cançó. Hi haurà també debats —un d'ells, dilluns, sobre la premsa comunista— i especial atenció a la solidaritat internacional: artistes uruguaians i xilens de la talla del Duo Internacional de Guitarra, Tita Parra, Pato Castillo, Quintín Cabrera... hi seran presents. Tampoc no hi faltaran els espectacles infantils, la cançó catalana —Ovidi Montllor—, el dia 27, a les set de la tarda— la revetlla —Rudy Ventura, etc.— i el rock de barri de "La Banda Trapeza del Río". A les set de la tarda del dia 28, míting

de clausura amb la paraula de Gregori López Raimundo, Antoni Gutiérrez Díaz i Ignacio Gallego, i els senadors Benet i Candel.

AL BAIX LLOBREGAT

El proper diumenge dia 21, el Comitè Comarcal del Baix Llobregat organitza a "La Tortuga Ligeira" la seva segona gran festa. Després de l'èxit assolit per la de l'any passat, els del "paradís ecològic del Baix" es disposen a superar-lo en programa i gresca i esperen que també en participació, és a dir, taquillatge. De tots els actes programats destaca el míting que tindrà lloc a les 18'15 de la tarda i en el qual intervindran Antoni Gutiérrez, Gregori López Raimundo, Ramon Tamames, Miquel Núñez i els senadors Benet i Candel. Entre els cantants destaca la presència de Quico Pi de la Serra, Manuel Gerena i Ramon Muntaner.

FESTA DE treball
del 20 al 28 de maig
sabadell
(LA CREU de BARBERA)

Cartes al director

CONÈIXER I COMPRENDRE ELS ALIATS

Senyor director:

Segons han assenyalat tots els analistes, la manca d'una efectiva unió de les esquerres a França ha estat un dels principals causants de la seva derrota. Hem de contemplar aquest fet des de la realitat del nostre país i també des de la nostra perspectiva programàtica d'arribar a una "formació política capaç d'unir totes les tendències socialistes".

Aquesta perspectiva d'unitat en la diversitat, vol dir: 1) que creiem possible un llarg procés de transformació portat a terme conjuntament per organitzacions diferents; 2) que l'elevada unitat dins de la "Nova Formació" no exigirà necessàriament pèrdua de les pròpies identitats que justifiquin la diversitat de partits; 3) que davant de les divergències que es produeixin, no trobar solucions de compromís i avenc voldria dir abandonar el procés de transformacions socials, aturant-lo o deixant la iniciativa a la dreta.

Plantejar i endegar aquest procés exigeix per tant una clara voluntat de superar les reticències mútues. L'esquerra francesa no ho ha fet i en podem veure els resultats.

Crec, per exemple, que a Treball i Nous Horitzons hi hauria d'haver una secció on es recullin les posicions d'altres publicacions polítiques i sindicals d'organitzacions que puguin estar en el futur dins d'aquesta "nova formació". No n'hi ha prou amb criticar d'altres posicions que no compartim. Hem d'intentar —si volem treballar conjuntament en el futur— comprendre'n els motius, i això sols és possible partint de les seves formulacions i argumentacions, encara que hi afegim notes crítiques.

Aquesta iniciativa, aquesta voluntat individual i col·lectiva d'esforçar-nos per comprendre els planteigs dels qui amb nosaltres construïm el socialisme, té també d'altres motius. En el debat sobre la caracterització del partit, crec que tots estariem d'acord a afirmar que coincidim amb Lenin en la necessitat d'una anàlisi marxista de la nostra realitat concreta i coincidim amb les conclusions programàtiques de Lenin en la mida que l'anàlisi marxista ens porta a coincidir-hi. Si el balanç qualitatiu d'aquestes coincidències exigeix explicitar el nostre leninisme o queden ja reflectides, de forma implícita, però més

clara, en dir que som marxistes revolucionaris hereus de la seva obra, és, crec jo, secundari. En el que coincidim és en la necessitat d'anar referent l'anàlisi concreta a mida que la realitat va canviant; i això no és fàcil, i podem cometre errors. Per això pot ser-nos útil verificar com analitzen aquesta realitat d'altres forces marxistes, i si bé la diferent pràctica política condiciona l'anàlisi i les conclusions, no podem caure en el simplisme de creure que tota diferència és deguda al caràcter socialdemòcrata d'uns o a la irresponsabilitat d'altres.

S. MARIMON

SANEJAR LA SOCIETAT

Senyor director:

Aprofito l'avinentsa per airejar alguns punts que sembla que ningú no tingui el coratge de denunciar.

Doncs bé. En primer lloc, benvinguda la minidemocràcia. No és allò que el poble necessita, però és més d'allò que fa un temps no esperàvem tenir ni en somnis. No només allò que tenim i arrela cada dia, gràcies a la figura del Rei, la capacitat de diàleg i comprensió. Així també aquesta pau espanyola està avalada i protegida per l'Exèrcit i els seus quadres amb la persona del ministre de la defensa Gutiérrez Mellado. A ells hem d'agrair el fet que Espanya no hagi estat submergida de vegades en un bany de sang. Però necessitem la col·laboració del poble. És necessari formar un bloc que ens permeti resistir els embats que vinguin dels diferents angles. La classe treballadora ha de posar-se al dia i prendre consciència de la seva responsabilitat per esdevenir immanipulable qualssevol que siguin les formes per confondre-la. Del seu avenç cultural, polític i social depèn la seva consciència de classe.

Entre tots hem de sanejar la societat, començant per denunciar aquesta campanya de pornografia —a través del cinema— i, si cal, declarar-li el boicot. Denunciar també l'ús i abús de l'alcohol. Tenim una pesta nacional. Per tant, sumant més plagues socials, afegiré la delinqüència juvenil, a conseqüència, sens dubte, de la manca d'escoles. I, a més a més, els grans conflictes matrimonials produïts per la manca de cultura, el vici i la vagància habitual.

Això fa reflexionar. Si volem recuperar la nostra personalitat hem de posar-hi esmena ràpidament.

GERONI GARDENAS

llengua

per ENRIC VIVES

La por no guarda la vinya

Els mots acabats en *o* àtona són molts, en català. I tanmateix es continua creient que aquesta terminació no és genuïna, que és d'influència castellana.

¿Gosarà algú dir que no són ben catalans mots com *carro, ferro, gerro, porro, surro, moro, toro, monjo, motllo, porxo*? I podríem allargar la llista bon tros. Fixeu-vos que alguns d'aquests noms, com *porxo, monjo i motllo*, no acaben en *o* en castellà (*porche, monje, molde*).

És veritat que en català no és abundosa la terminació que comentem com ho és en castellà; però aquesta no és una raó per carregar al compte de la llengua veïna un suposat dubte de la filiació catalana d'aquestes paraules. S'ha atribuït a la influència castellana la terminació en *o* de les primeres persones del present d'indicatiu de la gran majoria de verbs catalans: *canto, perdo, trobo, esqueixo, acabo, nego*... (Ens referim, és clar, a una part del domini lingüístic català. Recordem el *jo cante* valencià, el *jo cant*, balear, per exemple.) Hi ha dubtes seriosos sobre aquesta teoria, avalats per lingüistes de tanta autoritat com Joan Coromines. Si més no, aquestes terminacions verbals no solament han estat admeses als diccionaris normatius, sinó que es consideren "les bones", "les oficials", amb menyspreu de les que són característiques i usades normalment a gairebé tot el País Valencià i a les Balears.

¿Per què, doncs, continua la mania a la *o* àtona final? ¿Per què alguns s'entesten a fer servir *brau* en lloc de *toro*, dubtant de l'autenticitat d'aquest darrer, quan *brau* amb aquest sentit, és una invenció novella sense cap tradició entre els pastors i gent del camp? també es prefereix *cuir a cuiro, motlle a motllo, folre a folro, rotlle a rotllo*, i no pas

per cap raó de pes sinó per la mania de fugir sistemàticament de tot allò que fa olor de castellà, sense pensar si el castellà hi té res a veure. Podríem preguntar, també, perquè no s'inclou ja al diccionari normatiu *quadro* al costat de *quadre*, si tothom ho diu d'aquella manera.

Aquesta mania ha portat a adulterar paraules ben catalanes. Per exemple *cervo*. Com si aquest animal no en tingués prou amb les complicades banyes que porta, li han clavat una *l* final. I així figura als diccionaris: *cérvol*. Però això no és tot; li han buscat una femella adient: *cérvola*. I tot per analogia, falsa analogia en aquest cas, amb mots com ara *llombrígol*, en els quals no es pronuncia la lletra final. El *nínxol*, per *nínxo*, ve a ser un cas semblant al de *cérvol*.

Els catalans, en les coses de la nostra llengua, tenim massa por al castellanisme. És clar que l'hem d'evitar. És clar —i ja ho hem dit moltes vegades aquí— que l'ús constant del castellà durant èpoques molt llargues ha perjudicat el català. Però la por no mena enlloc. No és pas veient fantasmes arreu que resoldrem les coses. Cal destriar els barbarismes dels mots genuïns, però cal fer-ho amb fonaments. Ja fa temps que calia haver-ho fet; si més no, ara ja no podem esperar ni un minut. La investigació a fons dels casos dubtosos en la nostra llengua, l'esclariment científic de dubtes i manies i, sobretot, l'agilitat a posar al dia el diccionari amb criteris lingüístics i sense por, són feines que cal fer tot seguit, que cal començar avui i no demà.

Si no, ens trobarem amb una llengua viva i una altra oficial, diguem-ne "correcta", així, entre cometes, diferents una de l'altra. I això no facilitarà la normalització del català ni el seu aprenentatge, tant pels qui són de parla catalana com pels qui no en són.

Després de l'Assassinat de Moro

Itàlia: eleccions contra terrorisme

Itàlia, després de l'assassinat d'Aldo Moro a mans de les "Brigades Roges", intenta reprendre de nou el seu ritme de vida. Malgrat la inacabable cadena d'atemptats a directius d'empreses, periodistes, etc., les eleccions parcials del passat cap de setmana han pogut tenir lloc amb tota normalitat. Val la pena aturar-se en el resultat d'aquestes eleccions.

Una mica menys de quatre milions d'electors —un deu per cent del total— van ser cridats per renovar més de vuit-cents consells comunals i dos consells provincials, com són els de Pavia i Viterbo. La primera dada és l'altíssima participació ciutadana i l'absència de qualsevol incident. Així, si uns dels objectius de les BR era "apartir les masses de la via parlamentària", i "allunyar-les de les il·lusions de la democràcia burgesa", l'actitud col·lectiva del poble italià davant la consulta electoral els ha donat una resposta inequívoca i clara. D'altra banda, però, no es pot ignorar el pes dels esdeveniments dels darrers temps, sobretot de la mort de Moro, a l'hora de judicar el comportament dels electors; així, sembla indiscutible que hi ha hagut una part important de "vot de simpatia" cap a la Democràcia Cristiana, i això és comprensible si es té en compte el trasbalsament de la consciència popular quan es van anar sabent detalls terribles de la fi del dirigent democristià. Però vegem els resultats. La DC, doncs, es perfilava com a guanyadora en la mesura que guanya bastants punts respecte a les darreres eleccions administratives de 1972 i també respecte a les legislatives del 76. Obté, sembla, una mica més del 40 per cent dels vots. El Partit Comunista, per la seva banda, obté un resultat lleugerament superior respecte al de 1972 i una mica inferior al de les legislatives de 1976 (en les quals obtingué quasi un 34 per cent), i els observadors s'acorden per dir que les presents eleccions, donades les circumstàncies en què es produeixen, signifiquen una consolidació dels comunistes. Els socialistes semblen recuperar-se una mica del seu retrocés de 1976 i tornen al seu percentatge de 1972 (un 12,5 per cent), i cap dels altres partits no arriba al 5 per cent, la qual cosa confirma la tendència a la bipolarització de la vida política italiana i la tendència negativa per als petits partits de l'àmbit parlamentari. Encara no es coneixen ni les dades definitives, ni les anàlisis que els partits italians fan de la situació, però sembla clar que hi ha un acord genèric sobre una sèrie de punts: les eleccions han demostrat que el poble italià segueix decidit a defensar les seves institucions i a lluitar políticament i socialment en el marc definit per aquelles, que és patrimoni col·lectiu. Han servit també, com ja s'ha dit, per confirmar el rebuig general de les Brigades Roges.

Més enllà de les eleccions, però, Itàlia s'ha d'enfrontar

amb tot un seguit de problemes d'una extraordinària complexitat. La unanimitat nacional provocada per la desaparició de Moro no tardarà a passar a segon pla, i es pot preveure, per exemple, dos tipus de problemes que sorgiran molt aviat i dels quals ja hi ha senyals. D'una banda, esclataran de nou les tendències dins de l'equip dirigit de la DC, amb una ofensiva general de la seva ala conservadora, per aïllar Zaccagnini i fins i tot el mateix Andreotti. D'altra banda, se'n va veure el pròleg el mateix dia de la mort de Moro, quan d'alguns grups de manifestants barrejats amb la gent de la DC sortiren cridats de "la culpa és dels rojos", "mort als comunistes", "Berlinguer assassí", etc., i sols la ferma actitud d'alguns membres de la direcció democristiana aconseguí calmar els ànims. Tam-

bé veurem una ofensiva política generalitzada contra el Partit Comunista, d'una banda sota el foc d'una part important de la DC i, d'altra banda, per part de fraccions importants de l'extrema esquerra, amb els arguments creuats que el PCI seria "el pare" o "l'avi" de les Brigades Roges (argument DC) i que "el PCI s'ha posat incondicionalment al servei de l'Estat burgès" (argument de Lotta Continua i altres). I això és la cosa important, perquè aquesta ofensiva pot ser a llarg termini, i té com a objectiu provocar el trencament de la dinàmica unitària, basada en els successius acords de govern entre els partits parlamentaris; darrere, i per motius radicalment diferents, apareixen les estratègies dels qui no volen, sigui com sigui, que es puguin assentar les bases del compromís històric, i aquí la cosa es complica encara més perquè llavors s'entra en l'àmbit dels interessos internacionals, de gran potència, amb una capacitat d'intervenció notable en els afers interns d'un país com Itàlia. Queda per aclarir la na-

La DC ha capitalitzat electoralment l'assassinat de Moro.

tura exacta de les BR, l'explicació de la seva capacitat "tècnica" d'actuar, la seva aparent impunitat, l'absència de resultats —fins ara— de la policia, etcètera. És difícil saber exactament què són les BR, qui hi ha al darrere, qui les pot manipular de lluny o de prop, fins a quin punt són "subjectivament" d'esquerra (la famosa qüestió de, independentment dels efectes de les seves accions, si són "nets" d'alguna branca radicalitzada de la família històrica de l'extrema esquerra) o, senzillament, mercenaris a sou d'una política de desestabilització.

P. VILA

Una campanya de solidaritat

Argentina: dos anys de terror

AGERMANAMENT-LLIGA DELS DRETS DELS POBLES, ens ha fet arribar el document que publiquem tot seguit, signat per prop de setanta personalitats de la política, del sindicalisme, de l'art, col·legis professionals, entitats cíviques, entitats feministes, etc. Així s'inicia una campanya de solidaritat amb el poble argentí. Per participar-hi, podeu adreçar-vos a Agermanament, carrer de Llúria, 125, 4t. 2a., Barcelona (telèfon 215 37 50).

El document diu textualment:

DOS ANYS DE JUNTA MILITAR A L'ARGENTINA, REPRESSIÓ I FUTBOL, FAM I RESISTÈNCIA, 8.000 assassinats, 20.000 desapareguts, 20.000 presoners polítics, 247 per cent d'inflació anual, 7.000 pessetes mensuals de sou promig.

Aquesta és la "solució" Videla al cap de dos anys del cop militar a l'Argentina. És així com la Junta Militar restableix la pau social i moralitzada la vida pública per tal d'instrumentar un projecte econòmic que només afavoreix els grans monopolis.

Els sindicats intervinguts, les fàbriques ocupades militarment, les vagues qualificades i reprimides com delictes subversius, amb execucions sumàries; la llibertat d'expressió abolida, l'augment de la

taxa d'analfabetisme, les institucions democràtiques esclavitzades, els partits polítics suspesos, configuren, juntament amb la persecució i la tortura sistemàtica, un quadre de repressió feixista que colpeja tots els sectors del poble.

No és prou per fer callar aquesta realitat ni la gegantina inversió publicitària amb motiu del Campionat Mundial de Futbol, inversió destinada fonamentalment a presentar una imatge del país i de la Junta Militar diferent de la real. Davant de tot això, el poble argentí, en lluita per la democràcia i pel benestar, continua desenvolupant fermament la seva resistència —com ho demostren les grans vagues dels darrers mesos— que ha mobilitzat milers de treballadors arreu del país.

Els sotassignants, conscients de la nostra responsabilitat solidària envers un poble al qual ens uneixen tradicionals vincles històrics i culturals, instem tots els nostres germans catalans a lluitar perquè es restableixin aviat les llibertats democràtiques a l'Argentina.

Per això reclamem:

- 1) Que cessin tot seguit els segrests, les tortures i els assassinats.
- 2) La llibertat de tots els presos polítics i "desapareguts", la vigència de l'hàbeas corpus i el salconduït per a l'ex-president Héctor Cámpora.
- 3) La restitució dels sindicats als treballadors i el restabliment dels drets sindicals.
- 4) El restabliment dels drets i garanties constitucionals i el retorn a les institucions democràtiques per mitjà d'eleccions lliures i sense proscripcions.
- 5) Investigació, per part del govern de l'Estat espanyol, sobre la situació dels ciutadans espanyols actualment presoners o desapareguts a l'Argentina, i el seu alliberament.
- 6) Que el govern de l'Estat espanyol faciliti l'entrada a tots aquells presos polítics que s'acullin al dret d'opció de sortir de l'Argentina.
- 7) La pressió del govern i dels partits polítics sobre els organismes internacionals (Nacions Unides, Consell d'Europa, OEA, etcètera) perquè formulin una condemna unànime de l'acció repressiva de la Junta Militar i de la violació dels drets humans a l'Argentina.

La crisi del vell sistema colonial

El jeroglífic africà

Un dels fets polítics més importants a nivell internacional, com a fenomen accelerat des de la fi de la II guerra mundial, és el de la crisi del vell sistema colonial i les seves ulteriors conseqüències. Entre altres, val la pena esmentar el neocolonialisme, l'imperialisme, però també l'emergència de tot un seguit de països amb perspectives revolucionàries —amb diversos models i matisos, sovint contradictoris—, antiimperialistes, etcètera. De fet, la tendència neutralista i de no-alineació en l'escena internacional seria impensable sense els països sortits d'aquest procés.

Un dels fets més importants és l'increment de les lluites, la presència activa creixent de les grans potències —des de la perspectiva dels interessos respectius— i la renovada presència d'antigues metròpolis a les ex-colònies. Exemple d'això darrer és el cas de França, on el règim de Giscard d'Estaing està menant a una política exterior de cara a l'anomenat Tercer Món que va per camins diferents dels del gaulisme. La presència francesa, amb una ajuda militar molt important, a llocs com Mauritània, Txad (on el Frolinat controla gairebé les tres quartes parts del país), Djibuti o les Illes Comores (amb un oportú cop d'Estat de signe "pro-francès" que ha enderrocat un president acusat de ser "pro-xinès"), correspon a una doctrina molt poc ambigua, explicada no fa gaires dies pel ministre francès d'affers es-

El Frolinat controla gairebé les tres quartes parts del Txad

trangers: ajudar els règims "amics" econòmicament i militarment, sense amagar-se'n, perquè això coincideix "amb els interessos de França". Sobre el caràcter i naturalesa dels règims amics, no cal dir-ho, "el govern francès no s'ha de pronunciar, a fi de no cometre ingerències en els afers interns d'un altre país". El cas francès il·lustra perfectament el fenomen contradictori segons el qual, a les zones "perifèriques" del món bipolar, als punts crítics on els conflictes locals impliquen dimensions internacionals més grans, les grans potències han de constatar la presència de les "potències de segon grau", com ara França, Alemanya i altres.

Però no tot el que succeeix a l'Àfrica és tan clar com el cas francès, la pressió de l'imperialisme americà sobre alguns països, o la persistència dels règims racistes de Sud-àfrica i Rodèsia (els interessos dels quals topen cada vegada més amb la solució "moderada" que els USA i Anglaterra preveuen en aquella zona, la qual cosa tindrà conseqüències); hi ha conflictes foscos, com ara el d'Etiòpia i Eritrea. Deixem de moment de banda l'estudi del nou règim d'Etiòpia que, d'ençà de l'enderrocament del Negus, va passar de l'àmbit de l'imperialisme a una situació de radical aproximació a l'URSS, i deixem també de banda la dura lluita de tendències a Addis Abeba que ha provocat mètodes molt durs de represàlia (dos dels tres grups d'esquerra que enderrocaren l'emperador On ara a la clandestinitat); centrem-nos en la qüestió d'Eritrea, "província" annexionada per Etiòpia fa ja bastants anys, amb el suport de l'imperialisme i contra les recomanacions de l'ONU (que preconitzava una federació bilateral). El poble d'Eritrea, a través de dos moviments d'alliberament —els dos es reclamen del marxisme-leninisme— va lluitar sempre contra l'antic règim etiòpic i lluita ara contra el nou. El canvi d'ajuda internacional d'aquest darrer no ha afectat la qüestió eritrea, i la guerra s'ha agreujat. I són els soldats cubans que, aparentment, participen activament en la lluita. Hom creia que després d'Angola, on Cuba contribuí a la victòria del MPLA contra l'agressió sudafricana i les temptatives imperialistes, la presència cubana seria limitada. La seva participació ja va ser decisiva al conflicte entre Etiòpia i Somàlia pel desert d'Ogaden. Però ara, quan els eritreus (fins fa uns mesos, la formació de quadres i molta ajuda material els venia dels cubans) veuen les tropes cubanes davant d'ells, és evident que hi ha un conflicte entre raons de política internacional (raons d'Estat, de política exterior, etcètera) i una lluita d'alliberament nacional de les més justes. Les explicacions oficials són insatisfactòries, i ens fem ressò de la inquietud expressada entre altres per G. C. Pajetta, dirigent del PC italià, referent a la persistència i extensió de la presència de tropes estrangeres a alguns països africans.

Carles Prieto és virtualment el nou president de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona. Pons Valon, de Convergència Democràtica de Catalunya, se'n va per presentar-se a les eleccions municipals i entra Carles Prieto, del PSUC, lligat al moviment popular des de les incipients "comissions de barri", embrió de les associacions de veïns.

DE LES "COMISSIONS DE BARRI" A LES ASSOCIACIONS DE VEÏNS

—Les "comissions de barri" no eren només unes organitzacions antifranquistes sinó que el seu treball va consistir en connectar els veïns i els barris a partir dels seus problemes concrets. Hi havia grups de treball: sanitat, ensenyament... Hi havia una tasca de millorament del barri que a la llarga serà la justificació de les associacions de veïns. En alguns llocs, l'associació de veïns no és més que, al començament, la "comissió de barri" que adopta una plataforma legal a partir de la Llei d'Associacions de 1964.

—Anys enrere, quan es parlava dels moviments de masses, es feia pràcticament única referència al moviment obrer i al moviment estudiantil. ¿A partir de quan el moviment popular comença a assolir, a casa nostra, el paper de moviment de masses important?

—El moviment popular apareix realment en el moment que els veïns, massivament, el fan servir, i això és quan les associacions de veïns comencen a tenir cara i ulls, i es deu principalment a dos factors. Primer, tot el que fa referència a les qüestions de tipus urbanístic, en les quals els veïns tenen una participació molt activa: el pla comarcal, els cinturons de ronda, els plans parcials... Però les associacions de veïns assoleixen gran importància també quan, per la manca de mitjans d'expressió, n'esdevenen elles. Quan no hi ha ni partits ni sindicats, les associacions es converteixen en l'únic instrument d'expressió de la classe obrera i de les classes populars. Recordo, en aquest sentit, la lluita per l'amnistia...

LES ASSOCIACIONS I LA SEVA EVOLUCIÓ

—Ara voldria que ens parlessis de les associacions de veïns en tres temps: les associacions durant el franquisme, avui, i envers un futur d'ajuntaments democràtics i nova Carta Municipal.

—En l'etapa franquista el moviment d'associacions és alhora un moviment polític de resistència i un moviment que té una intervenció molt clara en el creixement de les ciutats. Arriba un moment que l'agressió de com es fa la ciutat és tan forta que els veïns tendeixen a organitzar-se per defensar-se, sota les directrius d'uns militants polítics.

Des de la mort d'en Franco fins ara, les associacions entren en una etapa de reestructuració, transició i canvi. Continuant una corrent de transmissió de reivindicacions des del poble cap a l'Administració i col·loquen aquesta davant les seves responsabilitats. Coincidint amb la mort d'en Franco, d'altra banda, les associacions s'incrementen i incrementen la seva tasca. És el moment de crisi de la dictadura i de gran desenvolupament de les llibertats, encara que no estiguin reconegudes, i les associacions troben molt facilitada la seva tasca. El 15 de juny provocarà en les associacions de veïns un segon canvi: en el moment que cada partit polític pot aparèixer com a tal davant la població, sembla com si a les associacions de veïns els falti alguna cosa. Jo diria que els en falten dues: gent, gent que hi ha

estat perquè no hi havia res més i l'associació era el seu únic instrument de fer política; i també els falten les condicions de treball unitari que fins aleshores hi havia hagut.

LA PARTICIPACIÓ DEL CIUTADÀ

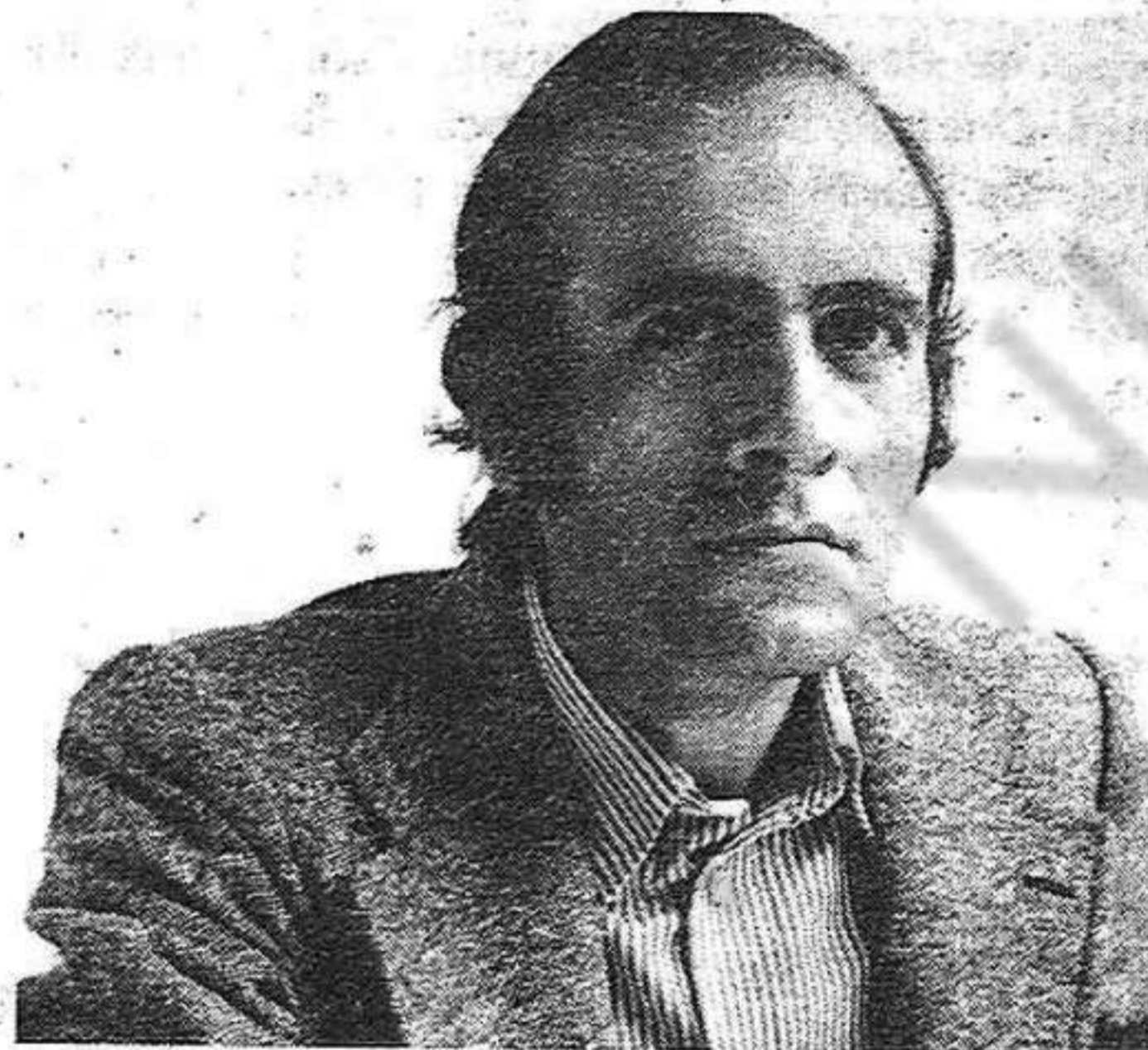
—¿I, ara, en la perspectiva de les eleccions municipals?

—Les associacions estan complint un paper

President de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona

Prieto: "Cal que el ciutadà hi participi"

d'únic interlocutor als barris, però amb l'existència dels partits, han de reconvertir automàticament la seva manera de treballar. Jo diria que, en la perspectiva d'ajuntament que es democratitzarà i es descentralitzarà, les associacions no podran ser només instruments de reivindicació sinó també de participació.

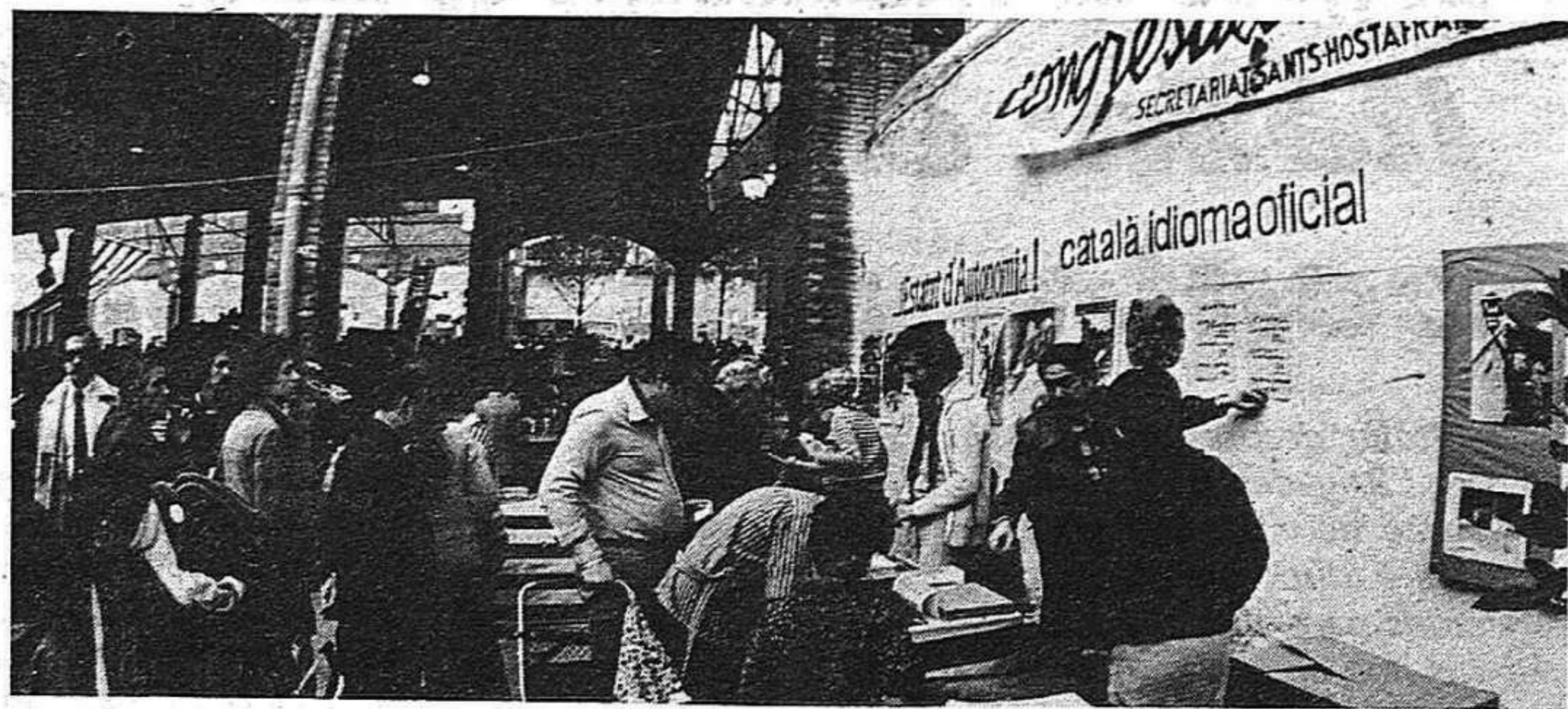

"És molt important distingir l'ajuntament de les associacions"

No n'hi ha prou, penso, amb un ajuntament democràtic per poder combatre i organitzar aquesta ciutat capitalista. Cal la participació del ciutadà. O qui pateix els problemes participa a donar-los solucions o l'ajuntament, per molt democràtic que sigui, difícilment podrà tirar endavant. Tenint en compte això i tenint en compte un cert projecte d'organització social —parteixo del fet que no només s'ha de construir una societat racional sinó també justa, en una perspectiva d'anar cap al socialisme—, aquesta participació del ciutadà, aquesta, diguem-ne, democràcia diària és imprescindible.

—En algun moment tu havies plantejat la desaparició de les associacions de carrer.

—El que jo crec és que el seu àmbit és ineficaz, s'ha de superar: s'haurien d'ajuntar diferents associacions de veïns de carrer que estiguessin en el mateix àmbit geogràfic per fer-ne unes noves dins un àmbit més adequat a les condicions actuals. Però també penso que l'àmbit de les de barri s'hauria de concretar molt més. S'ha de superar això que, per exemple, en un barri de cent mil habitants només hi hagi una associació de veïns que té dos mil so-

"Les associacions no poden ser només instruments de reivindicació sinó també de participació". (A la foto d'arxiu, les Cotxeres de Sants)

cis. Cal trobar un nou àmbit d'actuació amb homogeneïtat des del punt de vista geogràfic i pensant en les característiques pròpies segons el tipus de barri. A partir d'aquestes zones, de deu o quinze mil habitants, penso que ha d'haver-hi una associació de veïns que tot-hom sàpiga on és, quina n'és la junta directiva, i que l'associació no sigui, respecte al veí, un instrument de socors de darrera hora sinó un instrument normal de participar en la vida diària municipal. Les associacions de veïns han de servir el ciutadà, si no, arribarà un moment que patiran esclerosi, complint una altra funció que podria ser, per exemple, la testimonial.

LES ASSOCIACIONS, ORGANITZACIONS DE MASSES

—Fins ara, les associacions, fonamentalment, han reivindicat, han fet de consciència crítica. ¿Ha arribat ara el moment de la construcció?

—Jo crec que no només han estat això: les associacions ja han fet feina. Ara, no poden passar de ser un anti-ajuntament a ser una part de l'ajuntament. Les associacions de veïns han de ser organitzacions de masses i, per tant, autònomes, independents de l'Administració. És a dir, i per donar una imatge, a cada barri hi hauria d'haver el que fins ara ha estat la junta municipal, un consell de barri, per dir-ho amb un altre nom, escollit pel barri. Aquest consell és l'instrument municipal que té a les seves mans l'administració descentralitzada. Al marge d'això, el barri s'organitza: per cantar en corals, per jugar al futbol en penyes esportives i per participar en la vida del barri s'organitza en l'associació de veïns. I totes les entitats —també les de pares, les sanitàries...— formen el teixit social del barri, i aquest consell municipal hauria de donar joc a totes aquestes entitats. L'associació de veïns, en la mesura que és viva, té un pes en les decisions d'aquest consell municipal. Jo diria que les associacions són coses absolutament independents i que actuen com un grup de pressió. És molt important distingir l'ajuntament de les associacions.

D'UN HOME DE CDC A UN HOME DEL PSUC

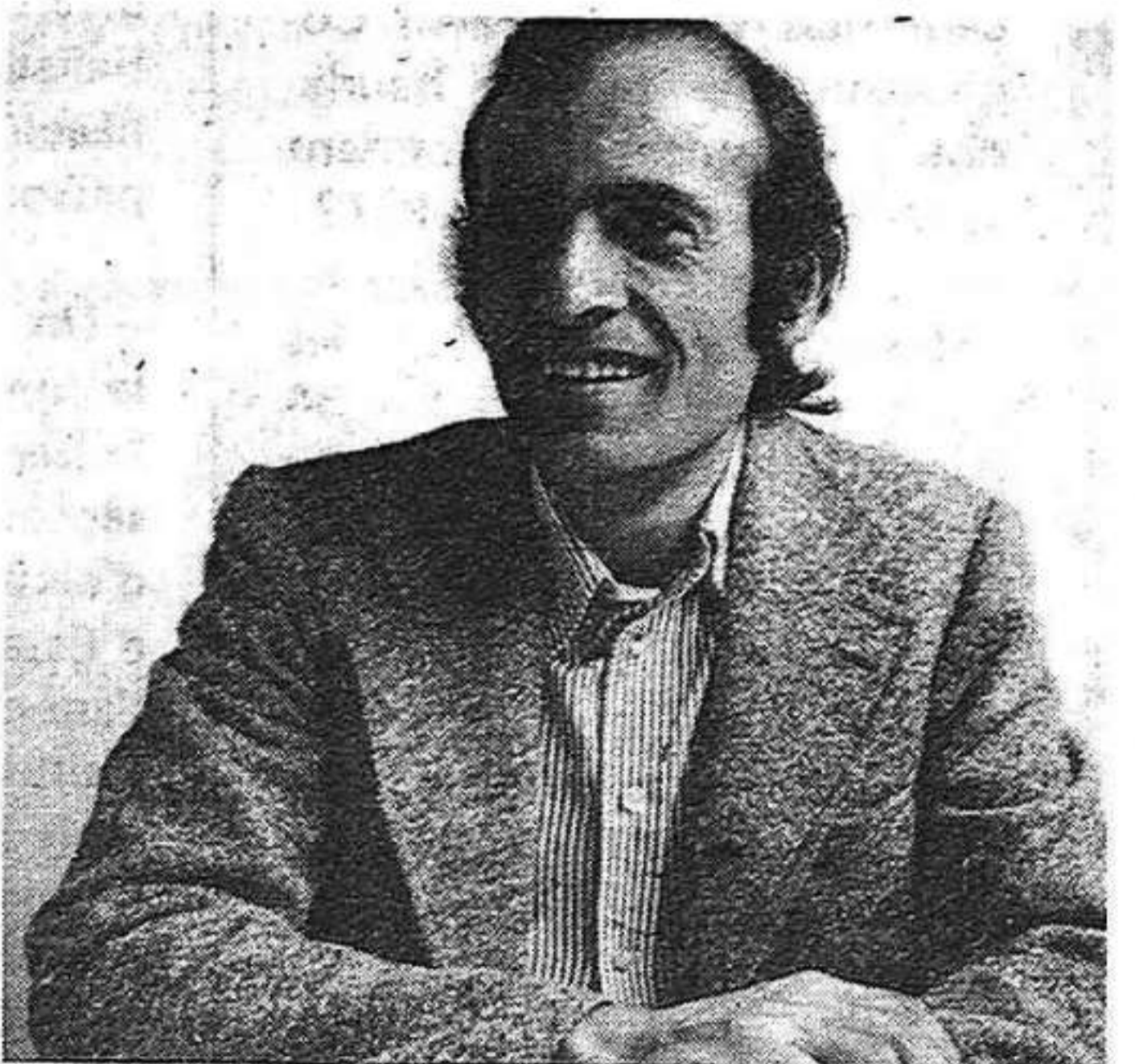
—¿Quin canvi suposarà, a la Federació, passar d'un president CDC a un president comunista?

—Pels noms i la procedència no crec que hi hagi grans canvis. Jo penso que el que cal fer ara a la Federació és un cert procés d'acostar-se a la base. La Federació ha complert el paper de representant del conjunt d'associacions, i sobretot en uns moments com els anys de franquisme, que no hi havia res que representés res. Aquesta tasca representativa se li ha acabat una mica i se li acabarà del tot el dia que hi hagi eleccions democràtiques als ajuntaments. A les eleccions és on es concretarà la representativitat. En aquest marc, la funció fonamental de la Federació —fins ara hem parlat d'associacions però no de la Federació— serà la de promoció i coordinació de la vida associativa. I s'hauran de crear noves associacions. Més que no el pas d'un home de Convergència a un home del PSUC haurem d'assumir tot això.

EL REEQUIPAMENT DE LA CIUTAT

—¿Els problemes prioritaris que té la ciutat sobre la taula i que la Federació pensa abordar?

—El gran problema és el del reequipament de la ciutat. És un problema que arrenca de quan el Pla Comarcal i que a la vegada és un problema de manca de sòl: no hi ha sòl per fer els equipaments i les zones verdes que la ciutat necessita i cada vegada es fan més evidents ambdues necessitats. Aquest és el principal problema de l'Ajuntament ara i serà el principal problema de l'Ajuntament democràtic: una ciutat amb unes institucions municipals sense diners i amb una demanda social molt forta per cobrir necessitats que són reals. Crec que, per exemple, abans de les municipals tindrem greus problemes per equipaments escolars, quan encara són presents les "escoles en lluita". I la demanda social cada cop és més forta. Tot això també va lligat a limitar, les noves construccions, posar fre a la densificació de la ciutat, limitar el sostre edificable previst al mateix Pla Comarcal i, per tant, frenar l'especulació. I el tercer gran tema, lligat al nou paper de les associacions de veïns, és el d'aconseguir això que té noms diferents segons els barris: casals, ateneus populars, etcètera.

"Barcelona, una ciutat amb unes institucions municipals sense diners i amb una demanda social molt forta"

Són casos com els de les Cotxeres de Sants, el Born, la Sedeta, el Mercat de les Flors, la Planta Asfàltica... Et cito casos concrets per no quedar-me en el nom d'Ateneus Populars que crec que no correspon i pot ser enganyós. És un concepte de centre cívic per als barris.

—Una última qüestió és que s'ha dit que tenies sectors d'oposició dins el PSUC...

—Cada cop que s'han d'elegir representants hi ha merder, és una cosa que cal reconèixer. Pretendre que no passa res i que tot és una bassa d'oli és absurd. Això és perquè hi ha diferents maneres de veure les coses —hi ha qui parla de lectures—. No estem acostumats a això i jo crec fins i tot que hauríem d'afrontar amb bastant valentia aquesta cosa que des de fora més aviat ens tira pedres a la teulada: el monolitisme. El monolitisme no existeix i val la pena que no existeixi, i reconèixer això des de dintre ens fa més favor que nosa.

ANTONI BATISTA

"En l'etapa franquista el moviment d'associacions és alhora un moviment polític de resistència i un moviment que té una intervenció molt clara en el creixement de les ciutats"